

Bulletin

Postaumaat

VERSCHIJNT DRIEMAANDELIJKS

NUMMER

93



(november 1996



Postzegelvereniging Postaumaat

Ereleden: W.M.A. de Rooij, Waalwijk
Th. Schipper, Noordwijk

BESTUUR:

Voorzitter: J.P.C. Wichers, telefoon (071) 589 07 98.
Vice-voorzitter: Jhr. J.F. de Beaufort, Blikkenburgerlaan 67, 3703 CV Zeist, telefoon (030) 693 91 50.
Secretaris: B. Oostheim, Salomonszegel 50, 7322 EX Apeldoorn, telefoon/telefax (055) 366 80 93.
Penningmeester: P. Porthoine, A. Scheffersingel 38, 3351 BC Papendrecht, tel. (078) 615 20 02.
Bankrekeningnummer ABN-AMRO 62.01.35.522, gironummer van de Bank 3016.

Contributie/Ledenadministratie en verzending Bulletin:

H.J.D. Sparreboom, De Were 88, 3332 KH Zwijndrecht, gironr. 3092962, telefoon (078) 619 19 11.
Het lidmaatschap kost per jaar voor leden binnen Nederland f35,- en f42,50 in het buitenland.
Losse nummers van het Bulletin kosten: f7,50 per stuk.

NAMEN EN ADRESSEN:

Nieuwtjesdienst-1:

W. de Rooy, Postbus 1051, 5140 CB Waalwijk, telefoon (0416) 33 14 51.
Nieuwe boekje's van alle landen, ook Nederland.
Gironr. 4230210 t.n.v. Postzegelvereniging Postaumaat, Nieuwtjesdienst-1, Waalwijk.

Nieuwtjesdienst-2:

P. Houdewind, Postbus 609, 2270 AP Voorburg, telefoon (079) 351 78 49.
Automaat- en loketstroken van alle landen, behalve Nederland.
Gironr. 4230220 t.n.v. Postzegelvereniging Postaumaat, Nieuwtjesdienst-2, Voorburg.

Nieuwtjesdienst-3:

S.J. Delfos, Chopinstraat 2, 3533 EM Utrecht, telefoon (030) 293 26 85.
Nederlandse loketstroken en automaatstrook-FDC's, en distributie Wereld Boekjes Catalogus.
Gironr. 4230230 t.n.v. Postzegelvereniging Postaumaat, Nieuwtjesdienst-3, Utrecht.

Nieuwtjesdienst-4:

H.J.T. Bos, Naxosdreef 79, 3562 JC Utrecht, telefoon (030) 261 56 82.
Rolzegels van Nederland.
Gironr. 5165240 t.n.v. Postzegelvereniging Postaumaat, Nieuwtjesdienst-4, Utrecht.

Veilingmeester:

G.H.A. van Nuenen, Galjoenstraat 79, 1503 AP Zaandam, telefoon (075) 617 13 45.
Gironr. 3412500 t.n.v. Postaumaat afd. Veiling te Zaandam.

Rondzendverkeer:

D.L.A. Tjaden, Poortakker 2, 5511 LC Knegsel, telefoon (040) 205 15 78.
Gironr. 2366927 t.n.v. Postzegelvereniging Postaumaat Rzd., Knegsel.

Keuringscommissie:

W. de Rooy, Postbus 1051, 5140 CB Waalwijk
Postzegelboekjes gehele wereld.
R.J. Hammink, Oude Kerkstraat 22, 5581 JH Waalre
Rol- en automaatzegels Nederland.

Eindredacteur:

J. Oosterboer, Voorstevan 20, 3181 NJ Rozenburg, telefoon (0181) 21 65 68.

Overname van artikelen uit de Bulletins van de Postzegelvereniging Postaumaat, alléén na schriftelijke toestemming van het Bestuur, met bronvermelding.

Advertentietarieven:

Kosten daarvan zijn: 1/1 pagina f140,-; 1/2 pagina f85,-; 1/4 pagina f50,-; 1/8 pagina f30,-.

Annonces voor leden (gratis): Deze bestaan uit twee regels, exclusief adres.

ISSN: 1382-0257

Welkom in Rotterdam-Zuid (nabij winkelcentrum Zuidplein)

op zaterdag 14 december 1996

Verzamelgebouw-zuid, café-restaurant "De Rustburcht" (ingang zalencentrum), Strevelsweg 702-734, telefoon (010) - 4813410.

Automobilisten	: Motorstraat (nabij Ikazia-ziekenhuis) inrijden, parkeren in de naaste omgeving
Openbaar vervoer	: Met de Metro naar Zuidplein, daarna lopend door winkelcentrum richting Ikazia-ziekenhuis aanhouden.
Zaal open	: 10.00 uur
Bezichtiging kavels	: 11.30 uur
Begin vergadering	: <u>13.00 uur</u>
Veiling	: aansluitend
Zaal sluit	: 17.00 uur

Agenda voor de ledenvergadering op zaterdag 14 december 1996

1. Opening.
2. Verslag van de septemberbijeenkomst.
3. Mededelingen.
4. Nieuwtjes.
5. Behandeling jaarstukken.
6. Begroting 1997.
7. Lidmaatschap NBFV.
8. Bestuursverkiezing.
9. Wat verder ter tafel komt.
10. Rondvraag.
11. Verloting, veiling en sluiting, waarna informele voortzetting van de bijeenkomst.

Datum eerstvolgende bijeenkomst: zaterdag 15 maart 1997.

Verslag van de bijeenkomst op zaterdag 21 september 1996

1. **Opening.**
Nadat iedereen gezeten was, opende de voorzitter de bijeenkomst te 13.00 uur
2. **Verslag junibijeenkomst.**
Het verslag van de junibijeenkomst werd zonder op- of aanmerkingen goedgekeurd.
3. **Mededelingen.**
Voorzitter verzocht alle leden om materiaal voor de verloting. Gaarne inleveren bij de vice-voorzitter, de heer De Beaufort.
Voorzitter maakt bekend dat de vereniging in oktober 1998 25 jaar zal bestaan. Het ligt in het voornemen van het bestuur om daar zeer zeker iets aan te doen.
Voorzitter is zeer content met opname van de rolzegels in de NVPH catalogus, hoewel één en ander nog wel voor verbetering vatbaar is. Zo wordt bijvoorbeeld de vijfstrip traliezegel nog gemist.
De secretaris maakte gewag van enkele tentoonstellingen en andere filatelistische evenementen zoals LIMPHELEX XXVII, Dag van de Postzegel te Amsterdam en een grote internationale Verzamelmarkt in Utrecht, alle drie overigens gehouden op 12 en 13 oktober jl.
4. **Nieuwtjes.**
Deze werden geopend door de heer Klaas Boer die kon melden dat er nieuwe catalogi ATM zijn verschenen van Zwitserland (+ handboek), Israël, Duitsland en Frankrijk.
Tevens zijn verschenen de standaardcatalogi Europa '97 en overig wereld. Hij memoreerde enige data m.b.t. de Klüssendorfautoaat te weten: 4, 5 en 6 oktober Appingedam, 10, 11 en 12 oktober Ede, 1 oktober Harderwijk (de 7e autoaat) en tenslotte Eindhoven datum ? die in de muur is ingebouwd .

Vervolgens vertelde de heer Henk Bos het nodige interessante nieuws over rolzegels, zoals Abklatsch nummers bij de 70, 80 en 100 cent. Een kleine "story" dat bij Firma Enschedé het rollertje meeliep met de baan, dat rollertje is nat en drukt dus extra af. Een omwenteling is 8 zegels breed. Hij kon melden dat er Crouwel zegels zijn van 25 cent die in plaats van 3 stipjes 5 stipjes hebben. Voor wat betreft overzee wist hij te vertellen dat U.S.A. een zegel heeft uitgegeven waarbij op iedere zegel een rugnummer is afgedrukt ten behoeve van een non-profit organisatie.

De heer Simon Delfos had geen nieuws over loketstroken, want hij krijgt niets te horen. "Groningen" maakt niets bekend, soms alleen achteraf. Simon Delfos heeft andere wegen bewandeld om aan informatie te komen. Voor zover hem bekend was Fa FRAMA boos over de introductie door PTT van de nieuwe FRAMA automaten. Als er geen informatie is, is er ook geen 1e dag en dus heeft een abonnement weinig zin. Eind van het jaar zal beslist worden over het eventueel opheffen van het abonnement loketstroken.

Al met al een uitermate trieste situatie, maar het is helaas niet anders.

Bij ontstentenis van de heer Pieter Houdewind is de heer Wolf, kort voor de bijeenkomst verzocht de de nieuwtjes betreffende buitenlandse automaatstroken bekend te maken. Hij heeft zich uitstekend va deze taak gekweten en de secretaris dankt de heer Wolf vanaf deze plaats voor het op papier aanleveren van zijn tekst.

De heer Wolf meldt dat Åland op 6 september 1996 een nieuwe automaatzegel, type Frama-II, heeft uitgegeven. Op de zegel staat een mythisch dier, samengesteld uit een aal (kop en nek) en een eend (lijf en poten), waarnaar de eilandengroep Åland volgens de overlevering is genoemd. De zegel is een lust voor het oog en een absolute promotie om deze nieuwe generatie automaatzegels te gaan verzamelen. Overtuig u zelf.

Voorts is in Duitsland de ABAS-machine, die in Augsburg proefdraaide (type Nagler), verplaatst en op 2 september 1996 in Regensburg in bedrijf gegaan. De labels vermelden 93047 Regensburg 1. Portugal zal op 9 oktober 1996 een nieuw zelfklevend label uitbrengen, niet zoals gebruikelijk van het type Crouzet, maar van het type INESC. De beeltenis is die van een vogel op wiertjes uit de serie "kinderspeelgoed".

Spanje heeft een grote variëteit labels met een afbeelding van een satelliet in het heelal uitgebracht: vanaf 29 februari 1996 waren dat donkerblauwe labels, met en zonder automaatnummer, met Epelsa- en Mobba-opdruk. Met ingang van 13 juni 1996 is de achtergrond (waarschijnlijk omdat niet te zien was of de zegel was gestempeld). Verder is op 12 juli 1996 een Klüssendorf automaatzegel (4 cijferig) uitgekomen met hetzelfde motief.

Tenslotte attendeert de heer Wolf op Australië en Israël als landen, die binnenkort ook op FRAMA-II overstappen.

5. en 6. Jaarstukken en Begroting 1997.

Aangezien de jaarstukken en de begroting nog niet aanwezig zijn, worden deze agendapunten behandeld in de decemberbijeenkomst.

Het bestuur is door de penningmeester wel reeds geïnformeerd omtrent de begroting van 1997. Deze vertoont een tekort; nochtans is besloten de contributie voor het komende jaar niet te verhogen.

7. Lidmaatschap NBFV.

De voorzitter behandelt dit punt door erop te wijzen dat er zowel voor- als nadelen aan verbonden zijn. Één van de nadelen is uiteraard de jaarlijkse bijdrage van f 3,50 per lid. Aangezien het overgrote deel van de leden reeds lid is van een andere vereniging, betekent dit in feite een dubbele contributie. De voordelen zijn o.a. subsidies op publicaties en tentoonstellingen (kaders) PR op tentoonstellingen, netwerkfunctie o.a. rolzegels in catalogus NVPH.

Overeengekomen wordt dat in de decemberbijeenkomst een definitief besluit over het lidmaatschap van de NBFV zal worden genomen.

8. Rondvraag.

Bij de rondvraag uitten enkele leden, waaronder de heer Cornelisse, hun ongenoegen betreffende het abominabel slecht uitleveren van bestellingen door PTT Filatelie. Voorbeeld: in april besteld, in mei afgeschreven (administratiekosten in rekening gebracht aangezien de zending niet geheel werd geleverd) in augustus de zending ontvangen.

PTT Post Filatelie geeft toe dat er de afgelopen maanden problemen zijn geweest, men heeft echter verzekerd dat deze nu zijn opgelost !!

Verder niets meer aan de orde zijnde, werd na een korte pauze overgegaan tot een wederom attractieve verloting en een bijzonder interessante veiling, waarbij vooral postzegel- en automaatboekjes zeer in trek waren en er behoorlijk hoge prijzen geboden werden.

Velen konden hun verzameling weer aanvullen, waaronder schrijver dezes.

De herfststormen en -regens hebben inmiddels hun intrede in Nederland weer gedaan. De optimale periode om onze, zo boeiende hobby uit te oefenen en bovendien zijn we alweer op weg naar de laatste bijeenkomst van het jaar 1996.

En vanwege dit feit;

En aangezien er uitermate belangrijke punten op de agenda staan;

En omdat er weer een verloting en veiling wordt gehouden;

En om bestuur, vrijwilligers en trouwe leden te steunen;

wek ik u allen op de bijeenkomst op zaterdag 14 december 1996 te komen bijwonen.

U bent van harte welkom en zult er geen spijt van hebben.

Maak het gehele jaar 1996 in één keer goed door uw aanwezigheid op 14 december a.s. te tonen.

Bob Oostheim, secretaris.

Carpoolen

Wie rijdt zaterdag 14 december 1996 naar de bijeenkomst te Rotterdam ? (Of met mij mee !)

Telefoon 077 - 3730632 (Tegelen).

Vergaderdata 1997

Zaterdag 15 maart 1997 : deze vergadering vindt plaats in de Rustburcht te Rotterdam-Zuid.

Zaterdag 14 juni 1997

Zaterdag 20 september 1997

Zaterdag 13 december 1997

Artikelen en advertenties voor Bulletin 94

Mocht u artikelen willen doen plaatsen in het Bulletin, wilt u deze dan naar de desbetreffende (rubriek)redacteur zenden. Hij verzorgt dit dan in zijn rubriek.

Overige inzendingen (zoals advertenties en mededelingen) en artikelen, deze kunt u aan de eindredacteur zenden.

Voor Bulletin 94 moet één en ander binnen zijn op **VRIJDAG 24 januari 1997**.

Desbetreffende adressen vindt u op pagina 2 van het omslag.

Tentoonstellingen *)

Op 28, 29 en 30 maart 1997 organiseert de Perfin Club Nederland t.g.v. haar 10 jarig bestaan, in het PTT Museum te Den Haag, een internationale propagandatentoonstelling.

Tijdens de openingstijden op de tentoonstellingsdagen zal de in het PTT Museum aanwezige POKO-machine regelmatig in bedrijf te aanschouwen zijn met de afgifte van een bijzonder zegel!!).

Kan men deze bijzondere zegel uit de POKO-machine, ook gebruiken voor frankering van poststukken?

**) Deze en vele andere aankondigingen voor tentoonstellingen enz., kunt u ook nalezen in de bekende vakliteratuur/postzegeltijdschriften!*

(de Redactie).

Postzegelhandel **F. JONEN**

Gravenstraat 30, 1012 NM Amsterdam, tel. 020 - 6231319, Postbanknr. 3121427

BIEDT AAN:

NEDERLAND-AUTOMAATBOEKJE

Nr. 2H, inhoud + kaptje 48 mm i.p.v. 43 mm

Prijs: f 540,--

De PortoCard. Een nieuw verzamelgebied?

Een nieuw fenomeen doet z'n intrede in de filatelie: de PortoCard. In diverse publicaties bemerkte ik al meteen een aardige verwarring. StampCard, PortoCard? Waar hebben we het over. ? Ik zet hieronder even de belangrijkste verschillen tussen beide uiteen.

StampCard

De rare anglofiele benamingen maken het er ook niet duidelijker op. De StampCard beschreef ik al eerder in dit bulletin. Het is een kaartje met een aantal zelfklevende postzegels. Producent en patenthouder ervan is de Zweedse firma PostLine. Deze vervaardigt de StampCards op dit moment voor een zestal postadministraties. Het is een handige 'verpakking' voor een kleine hoeveelheid postzegels, net zoals bijvoorbeeld het postzegelboekje. Het is ook de postdienst die ze verkoopt.

Eerlijkheidshalve moet opgemerkt worden, dat ze beslist nog geen gemeengoed genoemd kunnen worden. Het zijn niet de meest degelijke landen/gebieden die ze in hun assortiment hebben opgenomen. Ook de verzamelaar staat er nog zeer aarzelend tegenover. Daarbij is het ook wat merkwaardig dat producent PostLine ermee adverteert (ook op Internet bijvoorbeeld) en ze zelfs aan haar agenten levert.



Afb. In augustus verschenen StampCard van Bosnië-Herzegowina.

PortoCard

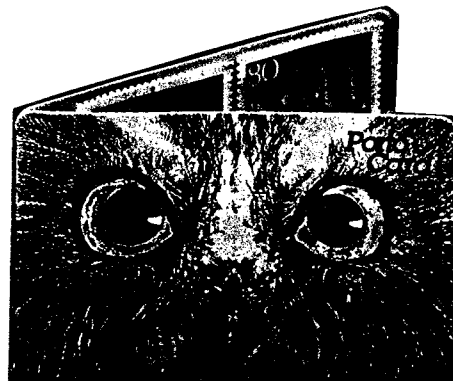
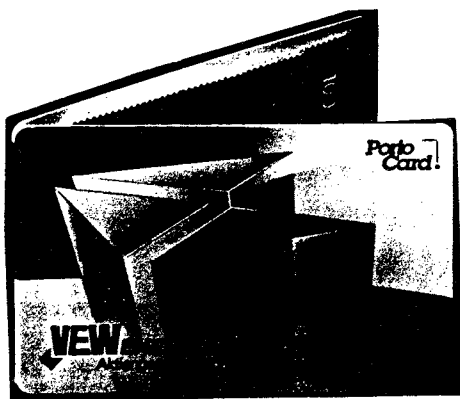
De PortoCard is een geheel ander product. Een dochteronderneming van de Duitse postdienst, 'Deutsche Post Consult', kwam ermee op de proppen. Het is een mapje ter grootte van een creditcard. De kaft is kleurrijk bedrukt en binnenin bevinden zich één of meer postfrisse postzegels in een strookje. De PortoCards zijn niet te koop, maar worden door ondernemingen als kleine attentie aan hun klanten geschonken.

In het tijdperk van fax, e-mail en frankeermachine kan door menigeen zo de aloude postzegel wel weer eens herontdekt worden. En dan zal de op het kaftje aangebrachte reclame zeker zijn werk doen. De PortoCards worden exclusief vervaardigd door bovengenoemde in 1993 gevestigde dochter en er zijn al aardig wat bedrijven die er wel iets in zien. Uitgeverijen, verzekeringsmaatschappijen en zelfs stichtingen zien de PortoCard als visitekaartje, mailingversterker, cadeautje of gewoon als een weggevertje op beurzen, persconferenties en andere bijeenkomsten. Ze worden zelfs al gebruikt als informatiedrager bij nieuwe producten of als bijlage bij een uitnodiging.

De firma's hebben drie zijden voor bedrukking tot hun beschikking: de beide buitenzijden en de linker binnenkant. Er kunnen tot tien postzegels achter de folie. De afnemer bepaalt dat zelf, evenals de keuze van de postzegel. Men kan uit alle permanente waarden kiezen, maar ook uit circa zestig gangbare bijzondere zegels. Men kan zelfs voor buitenlandse zegels zorgen. Een idee dat door een Duitse touroperator meteen in praktijk werd gebracht: de reizigers kregen een kaartje zegels van het land van bestemming mee. Erg handig voor de eerste vakantiegroeten.

Geïnteresseerde firma's dienen tenminste 500 kaarten af te nemen. De prijs van het kaartje varieert tussen de 70 pfennig en 1.80 mark, plus natuurlijk de kosten van de postzegel(s).

In het testjaar 1995 werden er meer dan 240.000 geleverd. Naar verluidt is daarna de belangstelling alleen maar toegenomen. Ook de verzamelaar heeft ze ontdekt. 'Deutsche Post Consult' speelt daar handig op in: sinds oktober kan de verzamelaar er een abonnement op nemen. Een codering binnenin zorgt voor informatie. Zo betekent 'B-1996-10.000-1' dat het een kaart met weldadigheidszegels is (B: Benefiz), uit 1996, met een oplage van 10.000 en als nummer 1 van deze serie.



Afb. Enkele voorbeelden van de nieuwe Duitse PortoCards.

Al eerder gebruikte de Duitse postdienst zelf kaartjes met postzegels als reclame-artikel. Het eerste werd tijdens 'CeBit 94', een automatiseringsbeurs in Hannover, uitgedeeld. In mijn rubriek 'Nieuwe postzegelboekjes' heeft er eerder over kunnen lezen.

Verzamelobject of niet?

Dat maakt ieder zelf uit. Wezenlijk verschil tussen StampCard en PortoCard is dat de eerste een officiële uitgave van de postdienst is en de tweede niet. Dat de vervaardigster familie van 'Deutsche Post' is, doet er natuurlijk niet toe. Als gevolg daarvan zal ik nieuwe StampCards in mijn boekjesrubriek wel en PortoCards niet melden.

Opgemerkt zij nog dat de Duitsers ook nog PostCards kennen: gratis kaarten als reclame-artikel. Ook deze worden door 'Deutsche Post Consult' geproduceerd.

Walter de Rooij

ÅLAND

Lente

In het Finse Åland begint de lente al vroegtijdig: op 3 februari om precies te zijn. Op die datum verschijnt er althans een boekje met acht postzegels waarop lentebloemen staan afgebeeld: klein hoefblad, blauwe anemoon, bos-anemoon en gele anemoon. Van elk twee stuks.

De zegels hebben alle een waarde van 2.40 Finse marken, het huidige tarief voor brieven naar de noordelijke landen en de baltische staten. De oplage bedraagt 250.000 boekjes.

AUSTRALIE

Huisdieren

Het thema van de Australische Dag van de Postzegel was dit jaar het huisdier. Het Bureau voor Statistiek stelde vast dat er zich in 1994 in 60% van alle huishoudens tenminste één huisdier bevond. In totaal telde het land toen 17,8 miljoen 'pets'.

Van de op 1 oktober verschenen zegels met huisdieren zijn er ook in een postzegelboekje verkrijgbaar. Het boekje bevat tien zelfklevende zegels van 45c.

Kerstmis

Op 1 november verscheen in Australië een kerstboekje met twintig zelfklevende zegels van 40c. Afgebeeld worden de Madonna met het Kind.

AZERBAJDZJAN

Opdrukken

Het eerste boekje van Azerbajdzjan (van 7 mei 1992) blijkt op 17 oktober 1994 gevolgd te zijn door een tweede. De omslag is hetzelfde, maar de inhoud bestaat nu uit zes zegels van 400 M. Het verschil met de zegels van boekje 1 zit overigens alleen in een opdruk: 400 M op 25q. En die 25q was zelf ook al een opdruk. Het lijken wel Guyanese toestanden: opdruk op opdruk.

Nog niet eerder meldde ik dat de tekstdruk op de voorzijde bij boekje 1 ook bekend is in zilver en blauw. Oorspronkelijk was deze goudkleurig.

Wilde katten

1994

Nog een oud nieuwtje. Op 14 december verscheen boekje 3 met vier zegels van 25 M en vier van 20 M met afbeeldingen van wilde katten.

BOSNIE & HERCEGOWINA

Stampcard

Vorig jaar meldde ik de eerste stampcard (kaartje met zelfklevende zegels) van Bosnië & Hercegowina. Het betrof het Kroatische deel, dat overigens geen politieke status had. De stampcard bevatte tien postzegels van 1.50 kuna (kaart binnenland) en herdacht de vijftigste verjaardag van de Verenigde Naties.

Op 15 augustus van dit jaar volgden twee nieuwe kaartjes: tienmaal 2.00 kuna (brief binnenland) en vijfmaal 9.00 (brief naar Ver. Staten) plus vijf luchtpostlabels met als motief de Maagd Maria en het dorp Medjugori. Het is natuurlijk wel vreemd dat dit gebied met postale uitgiften op de proppen komt. Toch lijkt er enige grond voor.

Na een onderbreking door oorlogsgeweld werden de postale verbindingen in het Kroatische deel van Bosnië in maart 1993 hervat. De republiek Kroatië fungeerde daarbij als tussenstation. De Joegoslavische zegels werden ongeldig verklaard en in mei 1993 verschenen de eerste eigen zegels met de aanduiding 'BOSNA I HERCEGOVINA/HR HERCEG BOSNA'.

Er is sinds de 'Dayton Akkoorden' maar één staat Bosnië & Hercegowina. In die akkoorden wordt wel gerept over een Federale en een Servische Republiek. En niet over een Kroatische.

Toch heeft het Kroatische deel nog steeds haar eigen munteenheid (kuna, net als de Republiek Kroatië) en haar eigen postdienst. In het internationale postverkeer levert dit ook geen moeilijkheden op. De verkiezingen dit najaar zouden een eind moeten maken aan 'HRVATSKE REPUBLIKE HERCEG BOSNA'. Duidelijkheid is er echter op dit moment nog allerminst. Pikante bijzonderheid daarbij is ook nog dat het gebied van 'HR Herceg Bosna' al jaren betwist wordt door de Federale en de Servische Republiek.

CANADA

Stukje postzegel ontbreekt

Nog niet iedereen beheerst de taal even goed. Uit een in 1995 gehouden onderzoek bleek dat 42% van de volwassenen in Canada over een zwak leesvermogen beschikt. Canada Post wil dat percentage graag verkleinen. Een middel daartoe is het op 9 september uitgegeven boekje met tien toeslagzegels van 45c+5c. De toeslag gaat naar 'ABC CANADA', een stichting die leesprojecten in heel Canada coördineert.

De postzegel in het boekje is heel bijzonder. Op de achtergrond is een vogel zichtbaar. De zegel ziet er uit als een legpuzzel met één ontbrekend stukje. De zegels missen het stukje ook echt! Op de tekening vinden we het op de voorgrond: een volwassen hand geeft het aan een kinderhandje.



Bloemlezing

Een kleine bloemlezing uit het werk van vijf van Canada's grootste schrijvers verscheen op 10 oktober op een serie postzegels. Het gaat om de volgende auteurs: Thomas Chandler Haliburton, Félix-Antoine Savard, Gabrielle Roy, Margaret Laurence en Donald Creighton. De vijf zegels bestaan uit een door de computer getekend portret met daaroverheen de openingszinnen van een bekend werk.

De zegels worden alleen in boekjes van tien stuks uitgegeven. De prijs van zo'n boekje is tienmaal 45c, dus \$ 4.50.

Winnie de Pooh

De Canadese postdienst zette het nieuwe postzegelseizoen op 1 oktober in met een serie van vier postzegels gewijd aan 's werelds meest geliefde beer, Winnie the Pooh. Het betrof oorspronkelijk een echt beertje: in 1914 nabij Winnipeg (Winnie) aangetroffen en later verhuisd naar de Londense dierentuin. Daar inspireerde zij de schrijver Christopher Robin en later deden de Disney-studio's de rest.

Er verscheen ook een 16 bladzijden tellende souvenirboekje, dat tevens een velletje met viermaal de vier 45-centzegels bevat. Het boekje vertelt de geschiedenis van het Canadese beertje, zowel in het Frans als in het Engels.

De uitvoering van het boekje is geheel nieuw: het gevouwen velletje vormt als het ware de buitenkaf van het boekje. Aan de ene zijde zitten de zegels met Franse tekst en in acht pagina's het verhaal in het Frans en de andere zijde geeft via de Engelstalige zegels toegang tot hetzelfde verhaal in het Engels.

Kerstmis



De in Canada op 1 november verschenen kerstzegels zijn tevens gewijd aan het gouden jubileum van UNICEF. De afbeeldingen op de zegels zijn dan ook gebaseerd op de door UNICEF uitgegeven kerstkaarten. Er zijn spelende kinderen in een winterlandschap op te zien.

De drie postzegels zijn ook verkrijgbaar in boekjes (tussen haakjes de oplagecijfers): tienmaal 45c (7.375.000), vijfmaal 52c (1.870.000) en vijfmaal 90c (1.870.000).

DENEMARKEN

Meester van de versierkunst

Hoewel de kop wat smeugig aandoet, heb ik het hier over de in 1846 in Kopenhagen geboren kunstenaar Thorvald Bindesboll, één der grootsten in de kunst van de ornamentiek. Zijn produkten op het gebied van gedenk- en grafstenen, meubels, keramiek, stikwerk, boekomslagen, titelbladen, affiches, etiketten, smeedkunst verwierven grote bekendheid. Hij maakte tevens naam als architect.

Eén befaamd grafisch product is het in 1904 door Bindesboll vervaardigde etiket voor Carlsberg bier. Tot op de dag van vandaag blijkt het duidelijk en herkenbaar.

Op 10 oktober herdenkt de Deense post de 150e geboortedag van de kunstenaar met twee bijzondere postzegels. Op de zegel van 3.75 kronen staat een kruik uit 1893 afgebeeld. Tien van deze zegels vormen de inhoud van een postzegelboekje.

FAERÖER

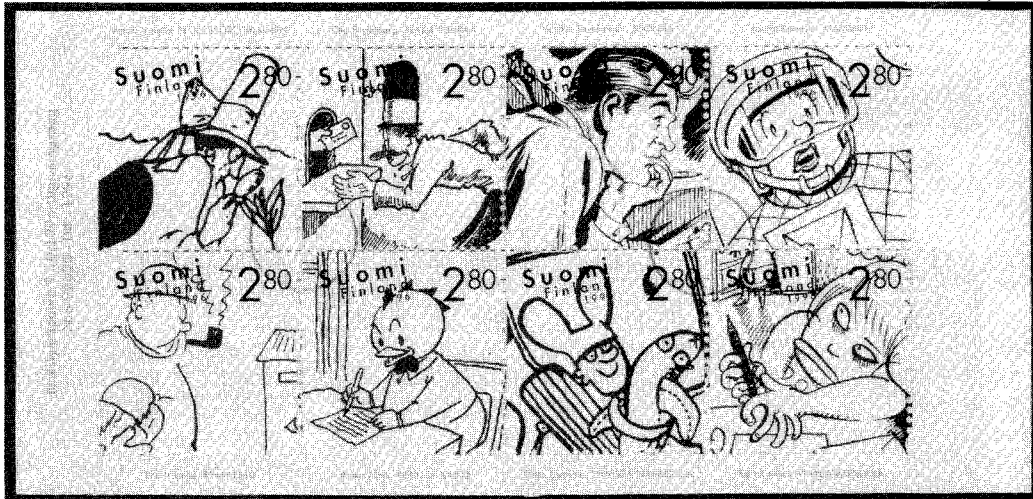
Christianskirken

De Deense architect Peter Koch liet zich inspireren door de traditionele Faeröese bouwkunst toen hij begin zestiger jaren een kerk tekende voor de christelijke gemeenschap van Klaksvík. Twee op 4 november verschenen postzegels van 4.50 kronen laten de buitenkant van deze kerk en het monumentale altaarstuk zien. Tien postzegels, vijf van elk, vormen de inhoud van een op dezelfde datum verschenen boekje.

FINLAND

Stripplaatjes in een boekje

De Finse post grijpt het eeuwfeest van de strip aan om een postzegelboekje met acht stripfiguren uit te geven. De postzegels zijn toegewijd aan Pekka Puupää, Kieku en Kaiku, Jonas en andere hier niet zo bekende helden. De acht zegels van het op 9 oktober verschenen boekje laten het werk zien van acht Finse striptekenaars. Elke zegel heeft een waarde van 2.80 Finse marken. Het boekje komt dus op 22.40 marken.



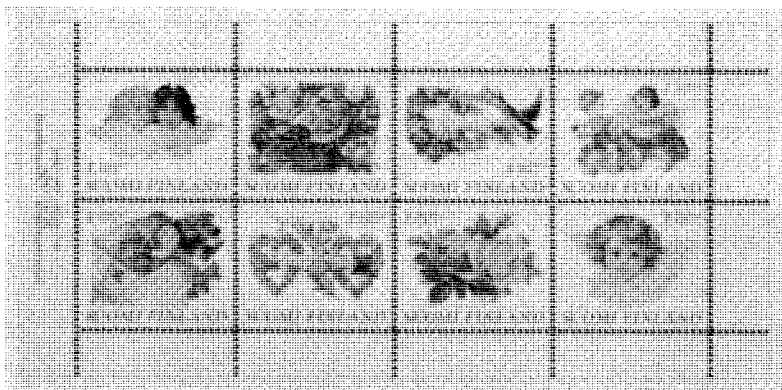
Afb. De acht Finse stripfiguren. Sommige zijn al aardig op leeftijd: linksboven zien we professor Itikainen met een vergrootglas een plant bestuderend. Dit plaatje is uit 1911. Professor Itikainen was een creatie van Ilmari Vainio (1892-1955).

Vijf nieuwe boekjes in 1997

Automaatboekjes kennen de Finse postdienst al enkele jaren niet meer. Het accent is verlegd naar de gewone postzegelboekjes. Jaarlijks verschijnt er nu een handvol nieuwe boekjes met een grote verscheidenheid aan thema's en uitvoeringen. Creativiteit kan de Finnen niet ontzegd worden.

Het komend jaar zullen er vijf nieuwe boekjes gaan verschijnen. Op 30 januari komt nummer één: een boekje met acht wenszegels (achtmaal 1e klas, nominaal 22.40 Finse marken), waarop afbeeldingen van oude krantenknipsels te zien zijn. Het boekje zorgt weer voor voldoende verse voorraad voor de in Finland erg populaire Valentijnsdag.

Nummer twee volgt op 19 mei. De zegels laten zes oude zeilschepen zien. De aanleiding tot deze emissie is het eeuwfeest van de zee reddingsdiensten. De prijs van het boekje wordt zesmaal 2.80 mark.



Op 23 juni verschijnt een boekje ter gelegenheid van de tachtigste verjaardag van de Finse onafhankelijkheid. De afbeeldingen zijn geënt op de vier seizoenen (viermaal 2.80 mark).

De Dag van de Postzegel, op 5 september, wordt opgeluisterd met een boekje waarin het Finse nationale epos, de Kalevala, alle aandacht krijgt. Afgebeeld wordt het beroemde Aino-triptiek. De drie toeslagzegels hebben een waarde van 2.80 + 0.60 mark.

Nummer vijf tenslotte komt op 9 oktober uit. De acht zegels (van elk 2.80) laten omslagen van beroemde twintigste-eeuwse Finse boeken zien. Het eeuwfeest van de Finse schrijversvereniging vormt de aanleiding tot deze uitgifte.

Naast de vijf boekjes verschijnt er ook nog, op 18 maart, een velletje met tien zelfklevende zegels in de serie 'planten en bloemen'. Er is dit keer gekozen voor de vogelkers.

FRANS POLYNESIE

Nieuwe kافت

Het eerder dit jaar in Polynesië verschenen boekje 'La Reine Pomaré' met als inhoud tien zegels zonder waarde-aanduiding (waarde elk 2.80F) verschijnt dit najaar met een nieuwe kافتbedrukking.

FRANKRIJK

Nieuw automaatboekje

In Frankrijk verschijnen vrijwel alleen nog automaatboekjes met permanente zegels zonder waarde-aanduiding. Zogenaamde TVP's: timbres à validité permanente. De prijs ervan is die van het geldende brieftarief, op dit moment 3.00F.

In oktober verscheen er weer zo'n boekje. Het bevat tien van zulke zegels met de bekende afbeelding van Marianne de Briat. Ze zijn bestemd voor de elektronische Sagem-automaten. Op de kافت staat reclame voor enveloppen voorzien van een postzegelopdruk.

Romanhelden

De serie 'Beroemde personen' verscheen dit jaar op 7 oktober. De zes zegels geven afbeeldingen van Franse helden uit politieke romans: Rocambole, Arsène Lupin, Rouletabille, Fantômas, Mairgret en Nestor Burma. De zegels hebben een waarde van 3.00F + 0.60F toeslag.

De serie (plus twee bijpassende vignetten) verscheen ook in een postzegelboekje van 21.60F.

Rode Kruis

Het Franse Rode Kruisboekje, verschenen op 16 november, staat helemaal in het teken van de komende feestdagen. Het boekje bevat tien postzegels van 3.00F + 0.60F met een winterse afbeelding. Ook de omslag, met sneeuwpop en besneeuwde dennen, spreekt duidelijke taal.



Afb. Kaft en zegelinhoud van het Franse Rode Kruisboekje van dit jaar.

GROOT-BRITTANNIE

Cake voor je geliefde?

Men gebruikt in Groot-Brittannië het postzegelboekje graag als een actie-middel. Ook nu weer. Sinds 9 september (tot en met 31 december) zijn bij de postkantoren en de talloze andere verkooppunten boekjes met tien eersteklaszegels (tienmaal 30p dus) verkrijgbaar, waarin aanwijzingen te vinden zijn hoe je een miniatuurcake met een persoonlijke boodschap bij een persoon naar eigen keuze kunt laten bezorgen. Er valt zelfs te kiezen uit vier soorten cakes.

De boekjes zijn vervaardigd door de firma Walsall. Er zijn, net als bij het 'Someone Special'-boekje uit 1995 twee types: één met een klein merkje naast de barcode (worden door wederverkopers geleverd) en één zonder.

Asda-Promotie

Na het cake-boekje van 9 september volgde in Groot-Brittannië op 7 oktober wederom een promotieboekje. Het boekje bevat tien 1st-classzegels en is voorlopig alleen verkrijgbaar bij de Asda-winkels.

Kerstboekjes

De eerste kerstzegels verschenen in Groot-Brittannië precies dertig jaar geleden. Vijf kerstzegels zagen op 28 oktober het licht. Dit jaar is gekozen voor het afbeelden van waterverfschilderijen van Laura Stoddart, waarop zij het bijbelse geboorteverhaal vanaf de aankondiging tot het bezoek van de drie koningen vastlegt.

De serie ging vergezeld van een tweetal postzegelboekjes. Eén boekje met tien 1st-classzegels (Maria Boodschap, de engel Gabriël die Maria een lelie overhandigt) en één met twintig 2nd-classzegels (de wijzen uit het oosten volgen de ster). Op de kaft van beide boekjes staat de betreffende zegel uit het boekje afgebeeld. De zegels in de boekjes vertegenwoordigen een frankeerwaarde van £ 2.60 c.q. £ 4.00.

Ook het uitgeven van kerstboekjes is in dit land al een aardige traditie: het eerste boekje kwam uit in 1978.

Herdruk stripboekje

Als gevolg van de aanhoudende vraag verscheen op 11 november een herdruk van het eerder dit jaar uitgegeven wenszegelboekje met stripfiguren. De zegels in het boekje zijn nu voorzien van twee fosforbanden in plaats van een fosforlaag. Ook de tekst in het boekje is gewijzigd.

1997

Op 6 januari zal een nieuw wenszegelboekje verschijnen. Naast de nodige automaat- en retailboekjes zal er op 23 september een grootformaat boekje verschijnen ter gelegenheid van de vijfenzeventigste verjaardag van de BBC.

GRIEKENLAND

Kastelen

De op 7 oktober verschenen permanente serie 'Kastelen in Griekenland' is hoofdzakelijk in boekjes verkrijgbaar. Het betreft hier de loketboekjes met twintig strips van vijf zegels. Het gaat om negen waarden: 10, 20, 30, 70, 80, 120, 200, 430 en 1000 drachmen. Volledigheidshalve meld ik ze hier, maar al eerder betoogde ik dat ze nauwelijks verzamelwaardig zijn. Niet alleen om de exorbitant hoge nominale waarde, maar ook omdat de Grieken dit soort zegels in bijeengete strips handig voor de lokettist vinden. Te vergelijken met de Nederlandse rolzegels bijvoorbeeld (Beide zijn toevallig ook tweezijdig getand): die verzamel je ook niet in complete rollen!

GROENLAND

Kerstboekje

Tot nu toe gaf Groenland vier boekjes uit. Het vijfde boekje was voor het eerst een boekje met kerstzegels. Velzegels en boekje verscheen op 7 november.

De beide kerstzegels geven de kinderlijke beleving van het kerstfeest weer. Het boekje bevat twee velletjes. Elk velletje bestaat uit drie zegels van 4.25 (kerstpost binnenland) en drie van 4.50 Deense kronen (kerstpost naar Denemarken). De prijs van het boekje komt daardoor op 52.50 kronen.

HONGARIJE

Budapest '96



Het was dit jaar feest in Hongarije. Allereerst bestaat het land nu zo'n 1100 jaar. Daarnaast viert de eerste Hongaarse postzegel dit jaar z'n 125e verjaardag. Augustus was het filatelistische hoogtepunt: op 12 augustus werd de Dag van de Postzegel gehouden. Op dezelfde datum opende in Boedapest een grote internationale postzegeltonoonstelling haar deuren. Naast diverse andere uitgaven, zag op die twaalfde augustus een postzegelboekje met vier zegels van 17 en vier van 24 Ft het licht. Op de

zegels zijn de huldinging en de intocht van Arpad (eind negende eeuw) te zien.

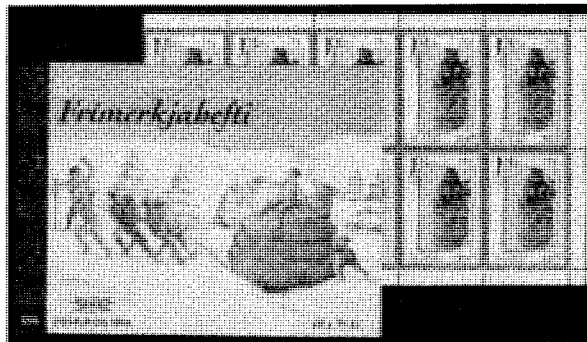
De binnenkaften van het boekje bevatten advertenties van een tweetal Hongaarse postzegelhuizen. De achterzijde prijst EMS aan.

IJSLAND

Kerstboekje

Sinds 1982 geeft IJsland ieder jaar een boekje met kerstzegels uit. Met als uitgiftedatum 5 november was het dit jaar een boekje met tien postzegels van 35 IJslandse kronen, het tarief voor binnenlandse post en B-post naar Europese landen.

Afgebeeld op de zegel is een middeleeuws ivoren Mariabeeldje, gesneden uit de slagtang van een walrus. Men vond het beeldje op het kerkhof van Presthólar, in het noordoosten van IJsland.



Afb. Het IJslandse kerstboekje.

JAPAN

Furusato-velletjes

De afgelopen maanden verschenen er in diverse Japanse districten weer een aantal zegelvelletjes van tien zegels. De velletjes zijn bestemd voor postzegelboekjes en worden daar soms ook daadwerkelijk voor gebruikt. Toch worden ze officieel slechts als velletje uitgegeven. Er verschenen tot dusver (sinds 1990) ruim vijftig van deze velletjes. Voor het eerst is daar nu ook een velletje met samenhangende waarden bij (8 mei).

Het gaat om de volgende velletjes:

26 april	district Fukushima	tienmaal 80 yen	pioenroos van Sukagawa
8 mei	district Mie	vijfmaal 80 yen	'Ama' schiereiland en vijfmaal 80 yen 'Hamaya'-bloesems
3 juni	district Yamanashi	tienmaal 50 yen	Shosenkyo canyon
1 juli	district Shiga	tienmaal 80 yen	Nishiumi maritiem park
23 juli	district Aomori	tienmaal 80 yen	Nebuta festival
1 augustus	district Miyazaki	tienmaal 80 yen	volksdans
8 augustus	district Tokyo	tienmaal 80 yen	tempelingang Kaminarimon
22 augustus	district Nagano	tienmaal 80 yen	Saito festival

Dag van de korrespondentie

Elke 23e van de maand is in Japan een 'brief-schrijf-dag'. Eénmaal per jaar, in juli, worden er zelfs speciale zegels uitgegeven ter gelegenheid van deze dag. Dat dit juist in juli plaatsvindt, heeft te maken met de 'Dag van Fumizuki', die valt in de maand die volgens de oude Japanse kalender bij uitstek geschikt is om gedichten te schrijven. Enfin, de briefschrijfdag vond dit jaar plaats op 23 juli. En dus verschenen de speciale zegels op diezelfde datum: 50 yen kat met post en 80 yen paard en brief. Vijf van elk vormen in één velletje de inhoud van een speciaal postzegelboekje. De oplage bedraagt 800.000 boekjes.

KOREA (ZUID)

Philatelic Center

De reeks postzegelboekjes, uitgegeven door het Koreaanse Philatelic Center, is inmiddels weer aangevuld. Alle boekjes hebben een inhoud van tien postzegels van 150 won.

Op 8 juni verscheen een boekje ter gelegenheid van 'VISIONS', het 35e Wereld Advertentie Congres, dat van 9 tot 12 juni in Seoul plaatsvond. Op de zegel zijn het logo van het congres en de aardbol afgebeeld.

De anti-drugs campagne werd ondersteund met een op 26 juni verschenen postzegelboekje.

Op 1 juli preludeerden twee postzegelboekjes op de van 24 tot 2 februari in Korea te houden Winter Universiade '97. Deze winterspelen voor studenten bestaan al sinds 1960 (Chamonix, Frankrijk). Ze vinden, net als de zomerspelen, om de vier jaar plaats.

Op de openingsdag van de Olympische Spelen te Atlanta, 20 juli, kwamen er ook twee postzegelboekjes uit. De zegels in het ene boekje geven een afbeeldingen van het embleem (met de olympische vlam), die in het andere een gestileerde afbeelding van een atleet met de toorts.

Er zouden ook nog boekjes met het motief paddestoelen (19 augustus) en literatuur (16 september) uitgekomen zijn. Nadere informatie ontbreekt echter nog.

MADAGASCAR

Greenpeace 25 jaar

In een grijs verleden (in de periode 1908-1925) gaf de Franse kolonie Madagascar in totaal zes postzegelboekjes uit.

Daar is nu een vervolg op gekomen. De republiek Madagascar verraste in september met een tweetal boekjes ter gelegenheid van de 25e verjaardag van Greenpeace. De beide boekjes hebben dezelfde omslag. Het ene bevat vier postzegels met afbeeldingen van schepen van Greenpeace: 1500, 3000, 3500 en 5000 FMG. Het andere een mini-velletje met één zegel van 12.500 FMG. Zegels en velletje staan ook afgebeeld op de voorzijde van het boekje.

EILAND MAN

Honden

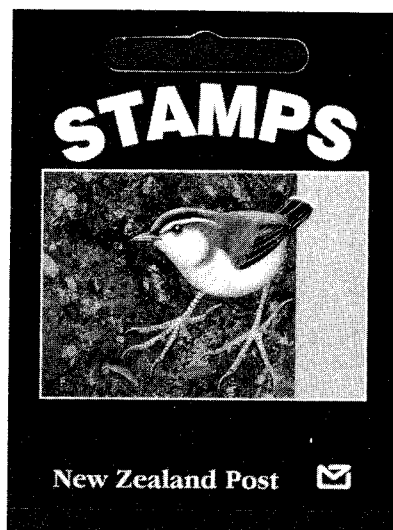
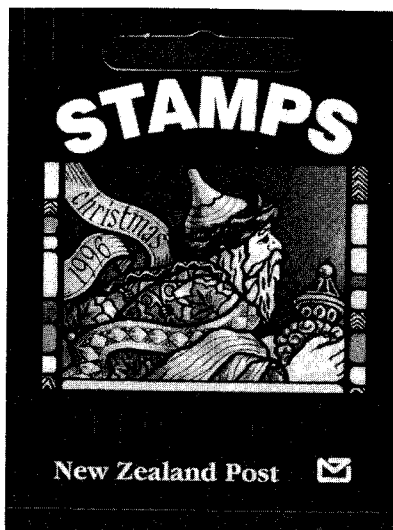
Zes zegels met afbeeldingen van honden gaf de postdienst van Man op 18 september uit. Afgebeeld worden een labrador, een Schotse collie, een dalmatiër, een bastaardhond (getraind voor blinden), een Engelse setter en een Duitse herder. Op een mini-velletje zijn ze bovendien allemaal nog eens afgebeeld.

Er is ook een postzegelboekje met deze hondenzegels verkrijgbaar. De prijs ervan bedraagt £ 4,71. Het bevat vier postzegels van 20p, vier van 24p, één van 31, 38, 43 en 63p (in een blokje), alsmede het mini-velletje met de volledige hondengemeenschap.

MONACO

Bloemen

Een boekje met twaalf bloemenzegels zag in Monaco het licht op 16 september. Prijs van het boekje 36 F.



NIEUW-ZEELAND

Kerstmis 1996

Zoals ook in voorgaande jaren, wint Nieuw-Zeeland met een straatlengte als het gaat om de uitgifte van de eerste kerstzegels. En daar zit dan ook meteen een postzegelboekje bij.

Er verschenen op 4 september in totaal acht kerstzegels. De ontwerper heeft zich laten inspireren door de teksten van Lucas en Mattheus. De zegels beelden niet alleen een stukje kerstverhaal uit, maar bevatten tevens een boodschap.

Het boekje bevat tien zelfklevende postzegels van 40c 'Aanbidding door de Wijzen' naar het evangelie van Mattheus 2.11: ze offerden hem geschenken, goud, wierook en mirre. De boodschap ligt duidelijk op het vlak van de generositeit.

Grijze eend

Omdat het Canadese eendenboekje elk jaar ook in deze rubriek gemeld wordt, mag ik geen uitzondering maken voor het eerste boekje van Nieuw-Zeeland met jachtzegels. De op 1 oktober verschenen jachtzegel beeldt een grijze eend (de Parera) af en wordt niet uitgegeven door de postdienst, maar door de Nieuwzeelandse vis- en jachtraad. Ze hebben ook geen frankeerwaarde, maar dienen als betalingsbewijs voor de vis- en jachtvergunning.

Eén zegel kost \$10. Ze zijn verpakt in boekjes met vijf strips van tien zegels. Prijs per boekje circa f 675! Maar nogmaals, het zijn geen postzegels. Dus 't hoeft niet.

Uitgestorven vogels

Dezelfde eigenschappen welke vele Nieuw-Zeelandse vogels onderscheidden van andere vogels, hebben tot hun uitsterven bijgedragen. Hun onvermogen tot vliegen en hun grootte bleken te grote belemmeringen toen ze later hun gebied moesten delen met de mens en bepaalde roofdieren. Sinds de mens voet zette op Nieuw-Zeelands bodem (zo'n 1000 jaar geleden), zijn er meer dan 40 vogelsoorten verdwenen.

In een serie van zes postzegels, een boekje en een miniatuurvelletje besteedde de post op 2 oktober aandacht aan deze slachtoffers van ecologische veranderingen. Het boekje bevat tien zelfklevende 40-centzegels. Afgebeeld is een soort winterkoninkje met verhoudingsgewijs nogal stevige pootjes. Het betrof de kleinste vogelsoort, die niet vliegen kon.

Fastpost

Ter vervanging van het huidige boekje met tien gegomde 80-centzegels met de afbeelding van een valk, verschijnt er op 13 november een boekje met tien zelfklevende 80-centzegels waarop een mooi plaatje van de 'Doubtful Sound' staat.

Gekke brievenbussen

Afgelopen september organiseerde de postdienst een wedstrijd waarbij foto's van opmerkelijke, afwijkende of anderszins creatief ontworpen brievenbussen konden worden ingestuurd. De tien 'gekste' komen in een boekje met zelfklevende zegels in maart van het komend jaar.

NIEUW-CALEDONIE

Orchideeën

Het al eerder in deze rubriek op 25 juni verschenen Nieuwcaledonisch boekje met orchideeënzegels kan ik nu pas beschrijven. Vier zegels van 5, 10, 25, 65, 95 en 125 F vormen de inhoud. Bij elkaar precies 1300 F. Naast vier zegelvelletjes bevat het boekje tevens fraaie illustraties van de betreffende inheemse orchideeën, alsmede toelichtende tekst in het Frans en het Engels.

Diepzee

De wereld onder water is het thema van een op 10 juli verschenen boekje. De inhoud bestaat uit vier velletjes van zes zegels. Prijs 1350 F.

NOORWEGEN

Noorse Post 350 jaar

Op 20 september gaf de Noorse postdienst het tweede boekje uit in haar serie verjaardagsboekjes. De postzegels in het boekje laten zien hoe de postale dienstverlening zich in de loop der jaren ontwikkelde. De zegels kosten 3.50 Noorse kronen. Eén boekje bevat acht zegels.

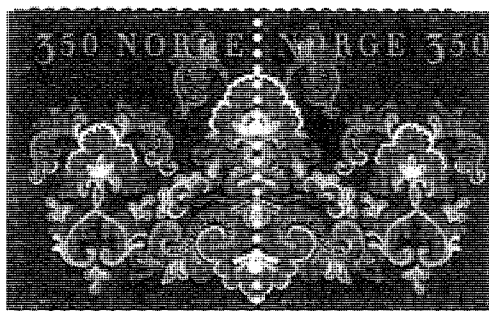
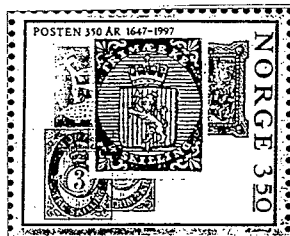
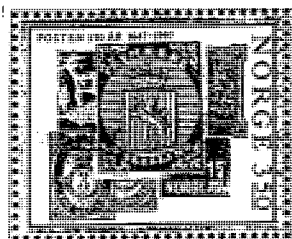
Misser jubileumboekje

Van het vorig jaar verschenen boekje 'Noorse post 350 jaar' blijkt een aanzienlijk deel (circa 200.000 van de 1.200.000 boekjes) een misser van formaat te vertonen!

Wat is het geval? Eén der zegels in het boekje beeldt de oudste Noorse postzegel af, alsmede een vijftal fragmenten van andere 'beroemde' Noorse zegels. Door een formidabele slordigheid in de drukkerij is bij zo'n zesde deel der boekjes het zegeldeel rechtsonder weggevallen. Het gaat om de grijze 15-orezegel.

Doordat de Noorse filatelistische dienst vorig jaar alleen 'normale' boekjes uitleverde, is de toch niet onopvallende misser lang onopgemerkt gebleven.

Bij de afbeelding zien we boven de normale zegel en onder de zegel waarbij het zegeldeel ontbreekt.



Kerstboekje

In het Zuid-Noorse Telemark wordt de traditionele klederdracht nog in ere gehouden. De kerstzegels van dit jaar laten er een fraai stukje stikwerk van zien. De zegels zijn uitsluitend in een boekje verkrijgbaar. De inhoud bestaat uit acht zegels van 3.50 Noorse kronen.

SINGAPORE

Vriendelijkheid

Postzegelboekjes kunnen ook een opvoedkundig aspect hebben. Zo althans wil ik de twee nieuwe boekjes van Singapore kenschetsen. De boekjes bevatten niet alleen zelfklevende wenszegels (boekje 1: tienmaal voor plaatselijke post; boekje 2: vijfmaal voor plaatselijke post, alsmede tweemaal 35c, éénmaal 50c, 60c en \$1.00.), maar ook allerlei grappige stickertjes: lachende gezichtjes al of niet met toepasselijke tekst, de spreuk 'Courtesy is the way of Life', en meer van datsoort dingen.

In feite is het een gerild en gevouwen velletje met aan de binnenzijde de zelfklevende zegels en aan de buitenzijde de stickers. Handig bedacht.

Bomen

Op 11 september verscheen in Singapore een boekje met tien postzegels zonder waarde-aanduiding. Het gaat om postzegels van het standaardtarief, 22 cent, voor een binnenlandse brief. De zegel in het boekje is de laagste waarde uit de op dezelfde datum uitgekomen serie 'Inheemse bomen'.

TAJIKISTAN

Wilde katten

Tajikistan gaf al in 1993 een postzegelboekje uit: het was gewijd aan de grondlegger van het schaakspel en verscheen in een drietal taalvarianten. Dit jaar volgde nummer twee: een boekje met een velletje van acht zegels met afbeeldingen van wilde katten. Vier van 100 en vier van 150R. Om het een wat serieuzer karakter te geven staan op de velranden wat emblempjes van het WWF afgebeeld.

Ook nu weer zijn er drie varianten: met tekst in het Russisch, het Engels en het Tajikisch.

TCHAD

Greenpeace

De Afrikaanse republiek Tchad (vroeger ook wel Tsjaad genoemd) gaf nog niet eerder postzegelboekjes uit, ook niet uit de tijd dat het nog een Franse kolonie was.

Op 15 juli van dit jaar verscheen er een tweetal bijzondere boekjes ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van Greenpeace. Net als bij Madagascar bevat het ene boekje een blokje en het andere een mini-velletje.

De zegels beelden de schoonheid op een koraalrif af. Het gaat om waarden van 170, 200, 300 en 350F. Het mini-velletje bevat één postzegel van 1500F.

THAILAND

Vrijwel alle Thaise postzegels van 2 baht worden ook in een vijfstrip in een postzegelboekje uitgegeven. Tot eind van dit jaar gaat het daarbij om de volgende uitgiften.

Op 23 juni werd het eeuwfeest van de moderne Olympische Spelen gevierd met een viertal postzegels. De waarde van 2 baht beeldt een portret van baron Pierre de Coubertin af.

De nationale communicatiedag was op 4 augustus. Op de zegel staat de Thaise koning afgebeeld met een portofoon. Met dezelfde zegel viert men namelijk het gouden jubileum van de vorst.

Op 25 oktober begint in Thailand een driedaagse Aziatische conferentie van Rotary International. Op de zegel worden enkele belangrijke activiteiten, zoals scholingsprogramma's en internationale uitwisselingen geïllustreerd.

De 50e verjaardag van UNESCO is de aanleiding tot een op 4 november te verschijnen zegel met een afbeelding van het loofbomenwoud in het nationale park 'Huoy Kha Khang'.

Het laatste boekje van dit jaar komt uit op 11 december en bevat de zegel die verschijnt ter gelegenheid van de vijftigste verjaardag van UNICEF.

TSJETSJENIE

Nieuw boekjesland?

Op 25 september verscheen de eerste serie onafhankelijkheidszegels van de 'Republiek Tsjetsjenië'. Natuurlijke zetten we hier de nodige vraagtekens bij. Niettemin wil ik de lezer deze informatie niet onthouden en zeker niet dat bij deze eerste uitgifte ook een postzegelboekje hoort.

URUGUAY

Eeuwfeest bank

Ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van 'El Banco de la Republica Oriental del Uruguay' verscheen in september een postzegelboekje met twee zegels van \$ 3.50. Op zegels zowel als kapt staan afbeeldingen van bankbiljetten.

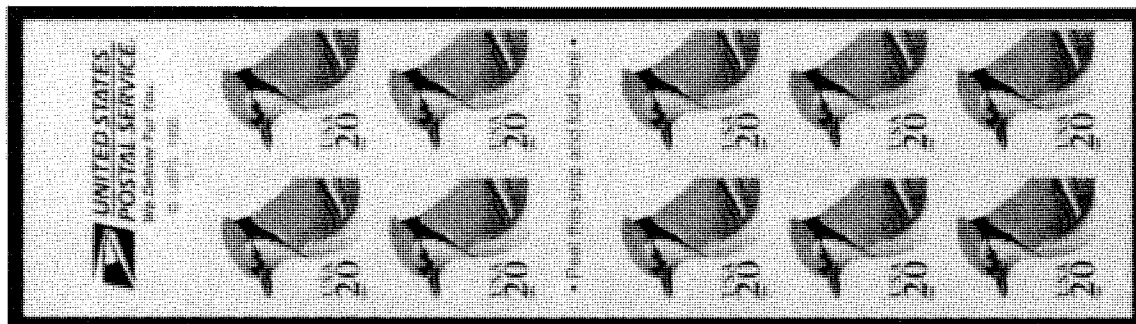
Dat is het tweede boekje van dit Zuidamerikaanse land. Eerder dit jaar verscheen nummer één.

VERENIGDE STATEN

Staat Iowa

Weer twee meldingen van 'zelfklevers' uit de Verenigde Staten. In een tot boekje te vouwen velletje van twintig zelfklevende zegels van 32 cent verscheen op 1 augustus de uitgifte welke het honderdvijftigjarig bestaan van de staat Iowa fêteert. Het ongewoon grote formaat van het velletje (126 x 166mm) komt overeen met het op 31 mei verschenen velletje Tennessee-zegels.

Vlaamse gaai



Vorig jaar verscheen een boekje met tien postzegels van 20 cent (kaarttarief) met een afbeelding van de blauwe Vlaamse gaai. Het betrof gewone gegomde postzegels. Ditzelfde boekje kwam op 2 augustus uit in een zelfklevende versie.

Kerstmis

De eerste kerstzegels verschijnen dit jaar in de Verenigde Staten op 9 oktober, gevolgd door een meer religieus getinte uitgave (Madonna met het Kind) op 1 november.

Briefkaartboekjes

Eerder al meldde ik het boekje met Olympische kaarten. Ze zijn inmiddels kortgeleden aan de abonnees op Amerikaanse boekjes uitgeleverd. Het was overigens een hele toer ze te bemachtigen: de agent in Nederland kon ze niet leveren en op vrijwel geen enkel postkantoor in de V.S. waren ze te koop. Velen bleken ook geheel onbekend met deze uitgifte.

Intussen is er op 2 oktober opnieuw zo'n boekje verschenen. De inhoud bestaat uit vijftien briefkaarten met afbeeldingen van 'Bedreigde diersoorten'.

Of er nog meer van deze kaartenboekjes komen, is onbekend. De verzamelaar zit wel met een aardig opbergprobleem. Het Olympische Spelen boekje is kolossaal dik: bijna 1 cm. Het dierenboekje is kolossaal groot: 30,5 cm bij 20,5 cm.

De koper betaalt ook aardig wat meer dan de nominale waarde. Nu zijn we dat bij meer landen bekend (Zwitserland bijvoorbeeld), maar de luxe uitvoering van het boekwerk maakt veel goed.

Gele roos

De eerder door de Amerikaanse post uitgegeven rozerode roos (1995) verscheen op 24 oktober van dit jaar in een gele kleur. Er zijn nog wel enkele verschillen: het vermelde jaartal is nu '1996' en de schaduw is wat roodachtig. Het betreft een zelfklevende zegel, die uitgegeven wordt in een velletje van 20 stuks. De eerste zelfklevende roos verscheen overigens al in 1993. De kleur was toen rood en de waarde bedroeg 29c.

ZWEDEN

Een nostalgisch kwartet



De eerder door mij beschreven Zweedse postzegels met illustraties van jonge mensen uit de jaren dertig, veertig, vijftig en zestig verschenen op 5 oktober in een postzegelboekje van 38.50 Zweedse kronen. De uitgifte hangt samen met de viering van de Dag van de Postzegel. De inhoud van het boekje bestaat uit tien zegels van elk 3.85 kronen.

Afb. Vier decennia: de loopjongen op de fiets, de zoot-suiter, de motorrijder en het hiphop-meisje.
Ook de omslag van het boekje geeft typisch Zweedse details uit het nabije verleden.

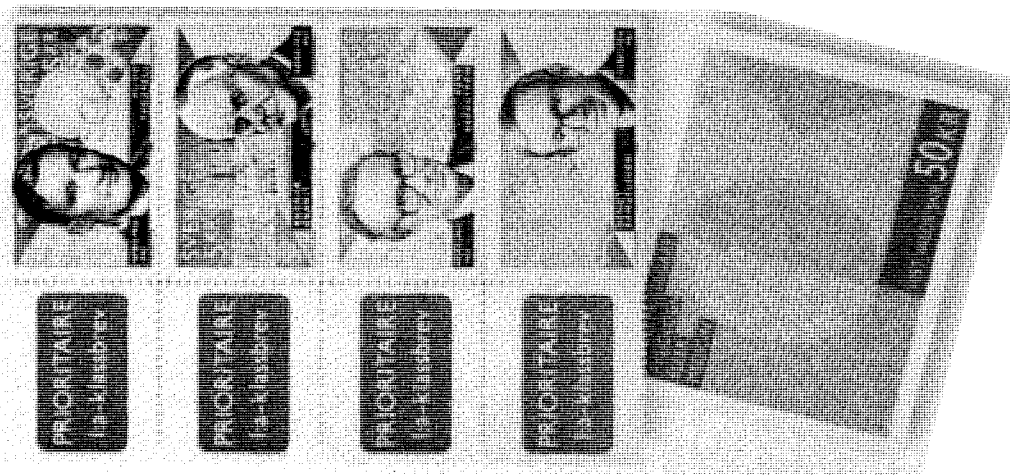
Kerstmis

De drie op 8 november verschenen Zweedse postzegels geven traditionele kerstplaatjes: Maria Boodschap (3.50 kronen, rolzegel), het kerstkind in de kribbe en de aanbidding door de wijzen (elk ook 3.50 kronen, boekjeszegels). Bijzonder is wel dat de afbeeldingen afkomstig zijn van een manuscript op perkament. Het betreft een middeleeuws getijdenboek, in het midden van de vijftiende eeuw in Frankrijk vervaardigd. Het boek, waarin de acht dagelijkse gebeden staan, bevindt zich sinds 1964 in de Koninklijke Bibliotheek te Stockholm.

Het boekje bevat tien kerstzegels en komt dus uit op een prijs van 35 Zweedse kronen.

Alfred Nobel

Het is dit jaar precies één eeuw geleden dat Alfred Nobel stierf. Zijn enorme fortuin kwam niet alleen door de uitvinding van het dynamiet tot stand, maar was mede gebaseerd op maar liefst 355 patenten!
Sinds jaar en dag geeft de Zweedse post, tegelijk met het kerstboekje, ook een boekje met nobelprijswinnaars uit. Dit jaar staan er Zweedse winnaars fysiologie en medicijnen in afgebeeld.
De prijs van de vijf zegels in het boekje bedraagt 5 kronen. Elke zegel wordt dit jaar vergezeld van een sticker met de tekst 'PRIORITAIRE 1:a-klassbrev'. Daarmee is de zegel een kortingszegel, want de Zweden kunnen er een brief of kaart naar Europa (normaal 6.00 kronen) of de rest van de wereld (normaal 7.50 kronen) sturen. Het speciale tarief geldt overigens maar tot 31 december van dit jaar.



Afb. Inhoud en koft van het Zweedse boekje met Nobelprijswinnaars.

Jaarset boekjes

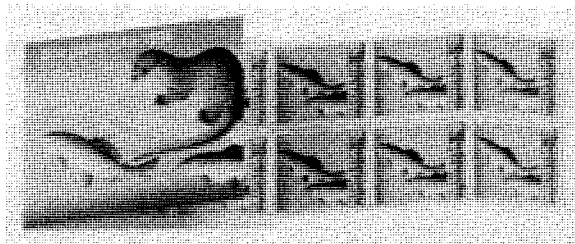
Dit jaar verschenen er maar liefst twaalf boekjes in Zweden. Ze bevinden zich alle in de fraai uitgevoerde jaarset. De prijs van de set bedraagt 421 Zweedse kronen, hetgeen precies met de nominale waarde van de zegels overeenkomt.

ZWITSERLAND

Pro Juventute

De vorig jaar in Zwitserland begonnen vierjarencyclus (1995-1998) heeft als thema 'Dieren aan en in het water'. Een fascinerende verscheidenheid aan dieren leeft bij en in de Zwitserse meren, rivieren en beken. Maar de bedreigingen zijn talrijk en dat is dan ook één van de aanleidingen tot deze uitgiftereeks.

Sinds jaar en dag hoort er bij de Pro Juventute-serie ook een postzegelboekje. Het boekje verscheen op dezelfde datum, 26 november, en bevat tien postzegels van 70 + 35 rappen. Afgebeeld op deze zegel is de vlagzalm (*Thymallus thymallus*). De prijs van het boekje komt op 11.50 Zwitserse franken.



Afb. Op het kaftje van het Zwitserse boekje staat de vlagzalm en de visotter afgebeeld.

1997

Van twee boekjes staan data en thema vast: op 13 mei verschijnt het Pro Patria-boekje (Kultuurgoed en landschap) en op 20 november Pro Juventute (Dieren aan en in het water).

Postzegelboekjes van Pakistan

door F.A. Sundal

Inleiding

Toen Pakistan in augustus 1947 onafhankelijk werd, waren er Brits-Indische postzegels met de beeltenis van koning George VI in gebruik. Op 1 oktober 1947 werden deze overdrukt met "PAKISTAN".

Pakistan tekende kort daarop met Thomas de la Rue te Londen een overeenkomst voor het drukken van postzegels en postwaardestukken. De eerste door de la Rue gedrukte uitgaven waren gelegenheidszegels; deze kwamen uit in juli 1948. In augustus van dat jaar volgde een langlopende serie. Daarna verschenen nog gelegenheidszegels in 1949, 1951, 1952 en 1954, waarvan er twee werden herdrukt en onbepaalde geldigheid kregen.

Tegen die tijd was Pakistan er in geslaagd zijn eigen postzegels - en andere waardepapieren zoals bankbiljetten - te produceren. De platen van de uitgifte van 1954 werden van Londen naar Pakistan gebracht en de desbetreffende zegels werden daar herdrukt.

Twee waarden uit die serie, de 6 pie roodviolet, met een afbeelding van de Kaghan Vallei en de 1,5 anna rood met het mausoleum van vorst Jahangir in Lahore, werden uitgekozen voor het eerste boekje van Pakistan.

Munteenheden

De munten in omloop waren toentertijd: 12 Pies = 1 Anna en 16 Anna = 1 Rupee, tegen een wisselkoers van 1 £ = 13 rupee, 5 anna en 10 pies.

DE BOEKJES:

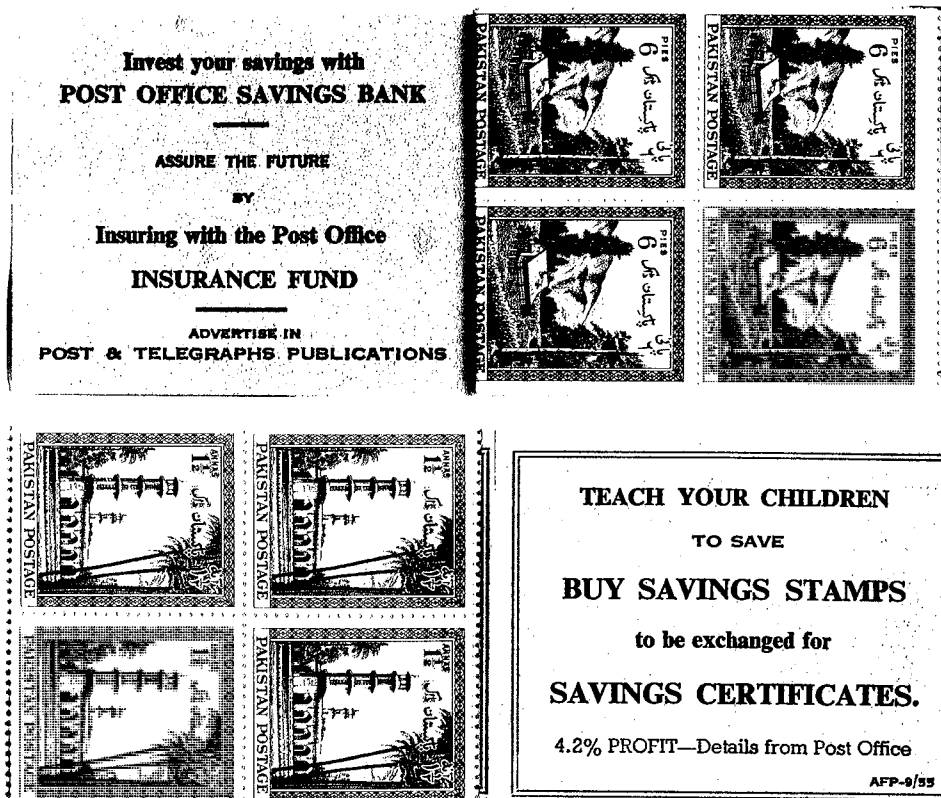
Boekje nr. 1

Het eerste boekje werd gesponsord door een plaatselijke producent van batterijen, ATCO Industries in Karachi. Het kaftje bestaat uit twee stukken groen karton. Op de voorzijde staat het logo van de Pakistaanse Postdienst en een twee-regelig opschrift "PAKISTAN/ POSTS & TELEGRAPHS". De nominale waarde is onderaan links aangegeven met PRICE RS.1/8 (één rupee en acht anna). Aan de binnenkant van het kaftje staan reclameteksten. De achterkant van het kaftje maakt reclame voor de sponsor (Alladin Batterijen) in de kleuren zwart, rood en groen. Het boekje bevat zes velletjes, drie van 6 pie en 3 van 1 anna, in blokken van vier zegels. De velletjes zijn onderling gescheiden door blaadjes vetvrij papier.

De breedte van de zegelrand is gewoonlijk afgesneden om het velletje te laten passen in het kaftje, dat 75 mm x 57 mm meet. De zegels hebben tanding 13 en arabische gom. Van het velletje van vier stuks is óf de bovenrand óf de onderrand intact gelaten om vastgeniet te kunnen worden aan het kaftje.

Het boekje verscheen op 23 maart 1956, in een oplage van 10.000 stuks. De helft daarvan is met de bovenrand en de andere helft met de onderrand aan het kaftje geniet. In alle gevallen zit de laagste zegelwaarde boven.





Details van de afbeeldingen; boekje nr 1.

Boekje nr. 2

Na een pauze van 36 jaar verscheen op 15 april 1992 het tweede boekje, ter gelegenheid van een filatelistische gebeurtenis. Het is een enigszins omstreden uitgave vanwege de beperkte oplage. De zes waarden (van 1, 1,50, 2, 3, 4 en 5 rupees), waarop het portret van de grondvester van de natie, Jinnah, is afgebeeld, zijn in lichtgrijs overdrukt met de tekst "NATIONAL SEMINAR ON PHILATELY MULTAN 1992". Alle 100 zegels (10 x 10) van het basisvel hebben die opdruk. De opdruk zelf heeft een afmeting van 54 mm x 2 mm en is aangebracht met een plaat die bestond uit zes horizontale en acht verticale cliché's van 54 mm x 55 mm. Elk daarvan droeg de 20 maal herhaalde opdruk in vier verschillende posities: rechtop, kopstaand, linksstaand en rechtsstaand, met 3 mm tussenruimte.

Het boekje bevat twee strips van zes zegels: 6 maal 2 rupees (geel, bruin, blauw en rood) en 6 maal 1 rupee (geel, groen, blauw en roze). Honderd vellen van deze waarden werden met de zegelrand links op elkaar gelegd om er 1000 strips van te maken, voor even zoveel boekjes.

Het kaftje (198 mm x 50 mm) lijkt op een lucifersboekje en bestaat uit wit karton, dat twee maal gevouwen is, op respectievelijk 12 en 105 mm (van links gerekend) wat per saldo een afmeting van 93 mm x 50 mm oplevert. De zegelstroken zijn bevestigd aan de omslag van 12 mm en drie maal gevouwen in het midden van de velrand en vervolgens na iedere twee zegels. De laagste waarde zit bovenaan, maar er bestaan ook bovenste zegels van 2 rupees.

Op de voorkant van het kaftje staat links een rood vlak (van 25 mm) met daarop de in goud gedrukte logo's van de post en het congres, met datum. Rechts zijn in kleur alle zes zegels afgebeeld die voor deze gelegenheid werden overdrukt. Op de buitenkant van het kaftje staat het logo van de posterijen, terwijl de binnenkant informatie bevat over het twee-daagse congres.

De postdienst slaagde er uit tijdgebrek niet in alle 1000 boekjes klaar te krijgen. Per saldo werden er, naar verluid, zo'n 500 tot 600 boekjes gemaakt, deze waren op de dag van uitgifte door het postkantoor van het congres in Multa al uitverkocht. De overgebleven lege kaftjes werden uitgedeeld of verkocht aan verzamelaars, die daar dan zelf boekjes van konden maken. Volgens een betrouwbare schatting bestaan er niet meer dan 750 boekjes.

De boekjes werden verkocht voor 20 pie per stuk, maar de inhoud was slechts 18 pie waard. De filatelist S.A. Zaki is de ontwerper van de omslag die is gedrukt bij Times Press in Karachi. De postzegels zijn geproduceerd door de Pakistan Security Printing Corporation, in diepdruk (midden) en steendruk (rand) op papier met watermerk halvemaan en ster. Tanding: 13C gom: PVA.



Urgent Mail and Money Order Services
LOW-RATE, HIGH EFFICIENCY, FAST MAIL AND MONEY ORDER SERVICES
THAT SERVE 127 MAJOR CITIES IN THE COUNTRY.



NATIONAL SEMINAR ON PHILATELY

ORGANIZED BY:

BAHAUDDIN ZAKARIA STAMP ASSOCIATION - MULTAN

FIRST SESSION 15TH APRIL, 1992

TIMINGS 10.00 AM TO 2.00 PM

OPENING : 10.15 AM BY MAKHDOOMZADA SHAH MEHMOOD HUSEIN QURESHI
MINISTER FOR FINANCE, PUNJAB

GENERAL AUCTION : 11.00 AM - 2.00 PM BY SHAHID A. ZAKI, Auctioneer

SECOND SESSION

TIMING 4.00 PM TO 6.00 PM DISCUSSION

(1) OPEN DISCUSSION - FUTURE OF PHILATELY IN PAKISTAN

(2) GET - TOGETHER



BOEKJE NR 2

Boekje nr. 3

Dit verscheen op 20 januari 1993, bij van de opening van een postzegeltonoonstelling in Peshawar. Het was verkrijgbaar bij alle belangrijke filatelieloketten in het land, in de volgende hoeveelheden: Peshawar 3000 boekjes, Karachi en Lahore elk 1500, Islamabad 1000, Rawalpindi en Faisalabad elk 500 en Hyderabad, Jhelum, Multan, Murree en Quetta ieder 100 - in totaal 8500 boekjes.

Het kaftje (210 mm x 70 mm) is van wit karton, geel aan de buitenkant en in het midden gevouwen. Op de voorkant staan de logo's van de Postdienst en van de tentoonstelling, respectievelijk in zwart en rood, in een bruin kader. Drie velletjes met elk evenveel (6 x 3 zegels) van de permanente fortenserie zijn met de linkerrand bevestigd aan de binnenkant van de achterzijde van het kaftje, elk is in het midden gevouwen met de laagste waarde boven. De waarden zijn: 20 paisa *) (paars en zwart), 50 p (bruin en zwart) en 80 p (steenrood en zwart). Andere volgorden van de waarden zijn ook bekend. De boekjes zijn verkocht voor 30 rupees, hoewel de waarde van de inhoud 27 rupee bedroeg. Ze zijn vervaardigd door de Post Office Foundation Press in Islamabad. De zegels werden in steendruk geproduceerd door Security Press te Karachi. Tanding 11, PVA- en arabische gom, geen watermerk, er bestaan diverse gom variteiten.



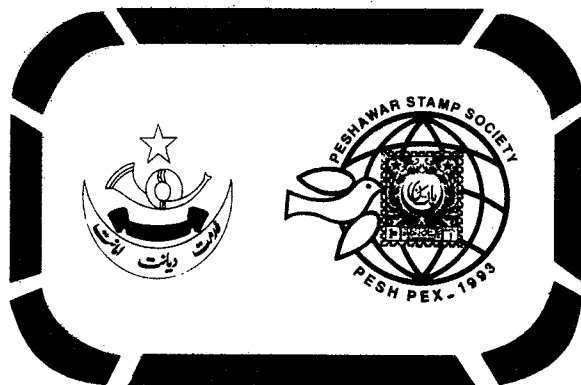
POST CODE - FOR TIMELY DELIVERY OF MAIL

Post Code indicates the Post Office from where your mail is delivered. If you are stationed at Peshawar find out your Post Code from the list given below.

NAME OF POST OFFICE	POST CODE	NAME OF POST OFFICE	POST CODE
(PESHAWAR)			
Alghan Colony	25180	Peshawar GPO	25000
Board of Intermediate and Secondary Education	25110	Peshawar University	25120
C.T. Training School	25180	Polytechnical Institute	25210
Hyattabad	25100	Sakhi Chahma	25170
Lundi Arbab	25220	Tehkal Bala	25140
		Tehkal Payan	25150

KNOW YOUR POST CODE & TELL OTHERS

PAKISTAN POSTAL SERVICES CORPORATION
Ministry of Communications, Government of Pakistan.



BOEKJE NR 3

Boekje nr. 4

Dit is het eerste "window"-boekje van Pakistan. De verkoop begon op 1 februari 1994. Het bevat een verticale strip van 14 (2 x 7) zegels. De twee rijen hebben boven en onder een velrand. Het venster is zodanig uitgesneden dat de voorzijde van de zegel (in horizontale positie) zichtbaar is als het velletje correct bevestigd is aan de rechterraand van de binnenzijde van de omslag. Als dat aan de linkerkant gebeurd is, zien we twee helften van de zegels.

De zegels zijn uitgegeven op 25 december 1993 en laten Wazir Mansion zien, het geboortehuis van Jinnah. De zegel van 1 rupee heeft de kleuren rood, groen en zwart, met tanding 13,5 x 13C en zit in vellen van 112 stuks (16 x 7). Watermerk: halve maan en ster; PVA-gom.

Het kaftje is van wit karton dat in het midden gevouwen is. Voor- en achterkant zijn blauwgroen en laten links van het venster het logo zien van het Postbedrijf. Aan de onderkant is in rood vermeld "Pakistan Postal Services Corporation". Op de achterzijde staat reclame voor dit Postbedrijf.

De nominale waarde van 15 rupees staat zwart gedrukt linksonder aan de binnenkant van het kaftje onder, in rood, de zin "Do you know your address is incomplete without post code?". De binnenkant van het kaftje vermeldt de binnenlandse posttarieven voor verschillende diensten.

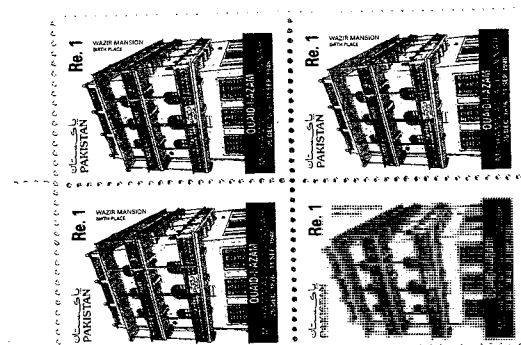
Het kaftje is gedrukt door de post Office Foundation Press in Islamabad, waar ook de boekjes zijn gemaakt. De velletjes zijn slordig bevestigd, de zegels kleven aan elkaar of aan het kaftje, of aan de onderrand ingeplakt.

*) 100 paisa = 1 rupee.

Officieel was aangekondigd dat er 10.000 boekjes waren geproduceerd, maar een groot aantal moest wegens gebreken worden teruggestuurd. Het werkelijk verkochte aantal ligt daarom aanzienlijk onder het geproduceerde aantal.

Het grote publiek heeft weinig aan de postzegelboekjes gehad, in de eerste plaats omdat ze duurder waren dan de nominale waarde aangaf en in de tweede plaats omdat de zegels geen nut hadden voor het gewone briefverkeer. Grote hoeveelheden boekjes zijn daarom bij postzegelverzamelaars terechtgekomen.

**DO YOU KNOW YOUR ADDRESS
IS INCOMPLETE WITHOUT
POST CODE ?**



BOEKJE NR 4

■ Nieuwe rolzegels.

Crouwel-zegels van 70 cent en Beatrix-zegels van 80 cent zijn gesignaleerd met papier dat onder UV-licht donker is, terwijl de voorzijde doorschijnt. Met "Abklatsch" zijn ze vermeld in de rubrieken "Allerlei rolzegelnieuws" en "Nieuwtjesdienst 4".

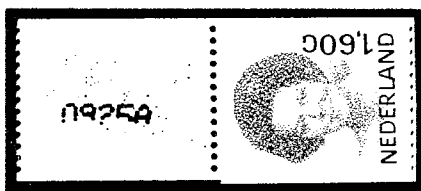
Aangezien de gommeringsmachine van Enschedé Security Printing buiten dienst is gesteld moeten we bedacht zijn op andere (Britse) gom; zie "Allerlei Rolzegelnieuws".

■ Nieuwtjesdienst 4.

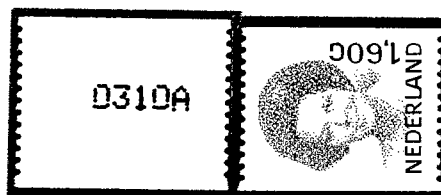
◦ Nieuwe leveringen.

In het *variantenabonnement* worden uitgeleverd:

■ Afleveringsnummer **96b**: Beatrix 160 cent, type R7c(4,A), met verminkt rugnummer; papier (achterzijde!) oplichtend onder UV-licht, van 1000-rol; prijs per zegel 160 cent (+10%); met dank aan de heer van der Aa. Zie vorig Bulletin en afbeelding 1.



Afb. 1: Zegel met verminkt rugnummer.



Afb. 2: Zegel met uitgezakt cijfer 1.

■ Afleveringsnummer **96c**: Beatrix 160 cent, type R7c(4,A), met uitgezakt cijfer 1 op cijferplaats 1, 2 en/of 3; cijferhoogte h = circa 3,0-3,2 mm; papier tamelijk donker onder UV-licht; prijs per zegel 160 cent (+10%); met dank aan Morach Delfos en de heer Bracco Gartner; zie Bulletin 95-89-R.374 en 96-92-R.398, en verder afbeelding 2.

■ Afleveringsnummer **96d**: Crouwel 25 cent, type N7c(4,A), met "verbrede basis"; h = circa 3,0 mm; papier tamelijk donker onder UV-licht; prijs per zegel 30 cent (+10%); met dank aan de heer J.J.Zwart; zie de rubriek "Allerlei Rolzegelnieuws" met afbeelding 3.

■ Afleveringsnummer **96e**: Crouwel, 70 cent, type N7c(4,A), met "Abklatsch" van rugnummer aan de achterzijde, h = circa 2,8 mm; papier donker onder UV-licht, maar doorzichtig; prijs per zegel 75 cent (+10%); met dank aan de heer Lemmens; zie de rubriek "Allerlei rolzegelnieuws" met afbeelding 8.

■ Afleveringsnummer **96f**: Beatrix, 80 cent, type R7c(4,A), van 1000-rol, met "Abklatsch"; h = 2,8-3,0 mm; papier donker onder UV-licht, maar doorzichtig; prijs per zegel 80 cent (+10%); met dank aan de heer Lemmens; zie de rubriek "Allerlei Rolzegelnieuws" met afbeelding 9.

■ Afleveringsnummer **96g**: Beatrix, 100 cent, type R7c(4,A), van 1000-rol, met "Abklatsch"; h = 2,6 mm; papier donker onder UV-licht, maar doorzichtig; prijs per zegel 100 cent (+10%); met dank aan de heer M.Struijs; zie de rubriek "Allerlei Rolzegelnieuws" met afbeelding 10.

Toewijzing van zeer beperkte hoeveelheden zegels geschiedt door loting.

■ Allerlei rolzegelnieuws.

◦ Prijslijst rolzegels opgenomen in NVPH-catalogus.

In de "Speciale 1997 Catalogus" van de Nederlandsche Vereeniging van Postzegelhandelaren is, vooral dank zij de inspanningen van onze voorzitter, eindelijk een prijslijst van rolzegels opgenomen op de pagina's 609-611. Voor de oudere ongenummerde rolzegels zijn prijzen vermeld van 21-strips.

Voor 7 ongenummerde rolzegels uit 1985 zijn prijzen vermeld van 11-strips. Voor de genummerde rolzegels zijn prijzen vermeld van 5-strips "met een nummer aan de buitenzijde". (dat is mijns inziens niet voldoende nauwkeurig: *begin* van een strip is niet hetzelfde als het *einde*..).

Bij verschillende typen van een zegel is alleen de prijs van de goedkoopste soort vermeld. Het is verheugend dat er nu in deze catalogus aandacht is geschonken aan het gebied rolzegels. Ik hoop dat de catalogus-samenstellers zoveel positieve reacties op dit resultaat ontvangen dat een volgende keer aandacht wordt geschonken aan rugnummertypen, enzovoort. Hoewel ik de lijst nog niet heb bestudeerd beoordeel ik deze aanzet als zeer positief. (met dank aan de heer Wichers, en verder aan de heer B. Verbeek).

◦ **Gommeringsinstallatie van Enschedé buiten gebruik.**

De gommeringsapparatuur waarmee Enschedé Security Printing de blauwachtige gevlekte polyvinyl-alcohol-gom aanbracht, zowel met dextrine (D2b-gom) als zonder dextrine (voor Britse zegels), is buiten dienst gesteld. In het vervolg wordt waarschijnlijk gegomd papier uit Groot Brittannië betrokken zoals voorheen (vaak van Harrison & Sons, maar ook van Coated Papers Limited). Dit mede omdat Enschedé veel velzegels drukt voor de Britse posterijen. (Bakhuizen van den Brink, Philatelie 1996(7/8-9), pag. 492 en 616-618).

Aangezien er de laatste jaren Nederlandse (rol)zegels zijn verschenen met witte/crème-kleurige gom, lijkt het er mijns inziens op, dat ook voor deze zegels **gegomd** papier is gekocht.

◦ **Nullen van rugnummers met brede basis.**

De heren J.J.Zwart en J.Vanderstappen zonden me Crouwel-zegels van 25 cent waarvan de nullen van de rugnummers een *basis* vertoonden van *5 stippen* in plaats van *3 stippen*. Bij nadere beschouwing blijkt dat de 5 verticaal geplaatste stippen links en rechts één stip-afstand gezakt zijn, zodat de onderste van die 5 stippen links en rechts naast de 3 horizontaal geplaatste stippen terecht komen. Zodoende ontstaat de grappige "brede basis". De nullen met "brede basis" bevinden zich op alle vier cijferplaatsen; zie Afbeelding 3.

Ook het cijfer 9 vertoont soms aan de rechterkant vier gezakte stippen.

De onderste van de gezakte stippen is iets groter van diameter (0,7 in plaats van 0,6 mm).

Onregelmatigheden in de elektro-magnetische velden en/of in de viscositeit van de inkt zouden misschien van invloed kunnen zijn.

Zie ook Nieuwtjesdienst 4.

Ook op de pas verschenen FRAMA-stroken, in dit geval afkomstig van PTT Post Filatelie, trof de heer Zwart de nullen met brede basis aan. Kijk dus goed naar de rugnummers!



Afbeelding 3: Nullen met "brede basis" bij rugnummers van Crouwel-zegel.

◦ **Versmalling van het cijfer "0" en de letter "A".**

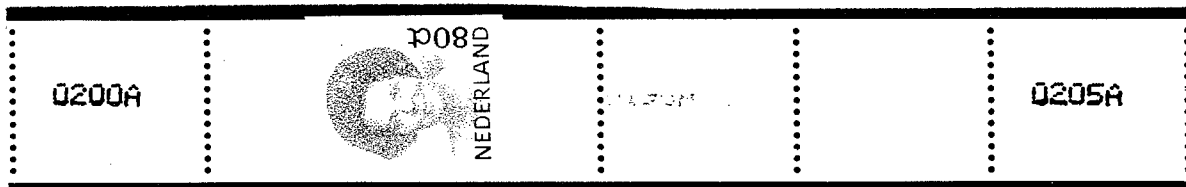
Zoals al eerder eens is vermeld, is het de heer Struijs opgevallen dat bij het spuiten van de rugnummers van omstreeks 0255A tot en met 0270A zo nu en dan onregelmatigheden optreden.

Hoewel er meer afstanden tussen de cijfers afwijkend zijn volgen hieronder een paar van de meest opvallende aspecten van zijn ontdekkingen, waarvan hij me kopieën toezond.

-Versmalling van de letter A, zowel bij nummertype N7 als N7-compact; (Afbeelding 4).

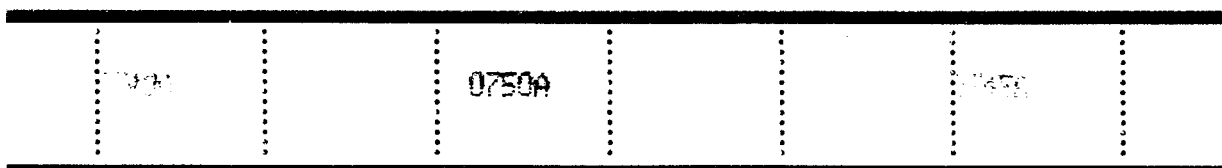
-Versmalling van het eerste cijfer (0) met een verbreding van het vierde cijfer (0); (Afbeelding 5).

-Versmalling van de eerste 0 met verbreding van het tweede cijfer (2) en het vierde cijfer (5); (Afbeelding 6).



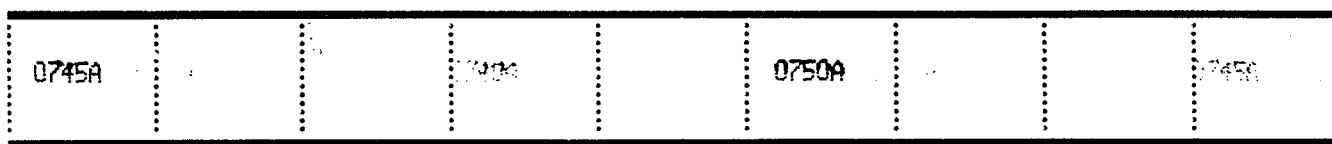
Afbeelding 9: Abklatsch van rugnummer bij Beatrix-zegels van 80 cent.

De heer Struijs trof "Abklatsch" aan op Beatrix-zegels van 1 gulden. Met enige moeite is de Abklatsch (verschuiving over 8 zegelbreedtes) enigszins te ontcijferen. Zie Afbeelding 10 en verder de rubriek "Nieuwtjesdienst 4".



Afbeelding 10: Abklatsch van rugnummer bij Beatrix-zegels van 1 gulden.

De heer van Dinther vond een fraaie, tamelijk goed te ontcijferen Abklatsch, waarbij het eerder genoemde wiertje mijns inziens zo nat was, dat het nog een tweede, zij het zwakke Abklatsch van elk nummer kon geven, ongeveer $2 \times 8 = 16$ zegelbreedtes verder. Zie afbeelding 11.



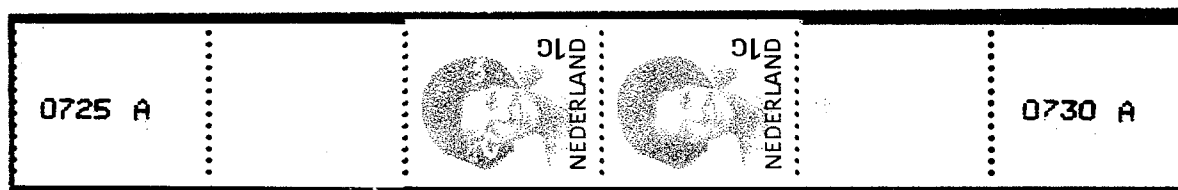
Afbeelding 11: Eerste en tweede Abklatsch van rugnummers bij Beatrix-zegels van 1 gulden.

Met dank aan de heer van Dinther voor de kopieën.

Bij rugnummers van de eerste druk van de Klüssendorf-automaatstroken heb ik ook een eerste en een tweede Abklatsch waargenomen.

◦ **Opmerkelijk rugnummer met verschoven letter A.**

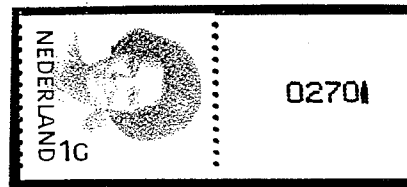
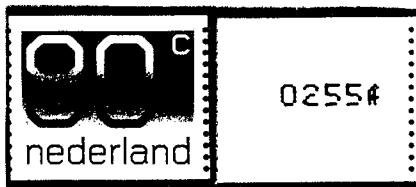
Er is een interessant roldeel met zegels van 1 gulden opgedoken, waarbij de letter A van de rugnummers ruim één cijferafstand naar rechts is verschoven. Het lijkt bijna een rugnummer van een 10000-rol waarvan het laatste cijfer is weggevallen. Zie Afbeelding 12.



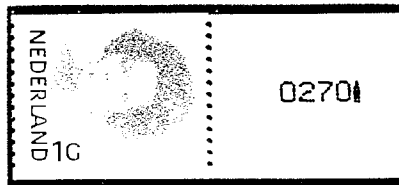
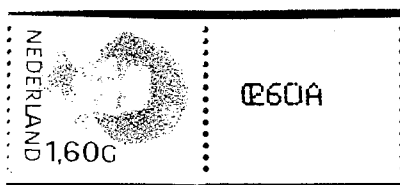
Afbeelding 12: Rugnummer met verschoven letter A.

◦ **Velzegel "Brabant 200 jaar" op 'personal mail'.**

De heer Hammink signaleerde het gebruik van velzegels van 80 cent "Brabant 200 jaar" als frankering voor de personal mail van de firma Intrum Justitia Credit Services BV te den Haag, met de afzenderstempel 4x ptt post; ontvangstdatum 30 oktober 1996. Het is jammer dat er geen bijzondere zegels meer worden gedrukt als rolzegel, voor machinale frankering.



Afbeelding 4: Versmalde letters A, bij nummertypen N7 en N7c.



Afb.5: Versmalde, resp. verbrede nullen.

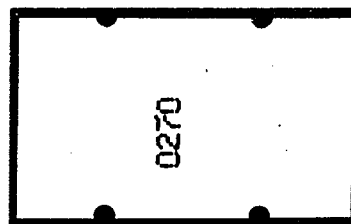
Afb.6: Versmalde 0 en verbrede cijfers 2 en 5.

Andere door de heer Struijs gesignaleerde veranderingen zijn :

-Verschuiving van twee stipjes rechts boven bij het cijfer 7 bij een rolzegel (Beatrix, 80 cent) en bij een automaatstrook (Klüssendorf); (Afbeelding7).

-Hoogteverandering van 5 mm van de positie van het nummer 0260A ten opzichte van nummer 0255A bij een Crouwelzegel van 70 cent.

Houd zelf ook eens een oogje" op deze nummers rond 0260A! Ik ben benieuwd naar uw ontdekkingen.

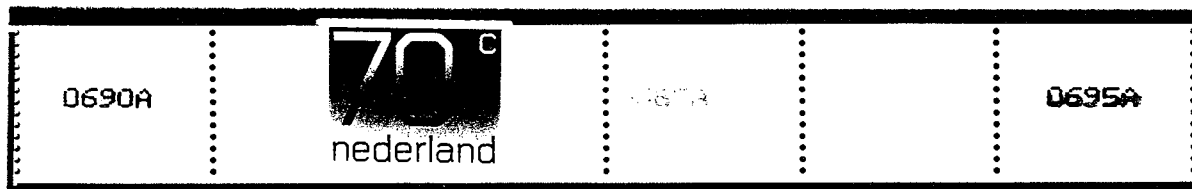


Afb,7: Mismaakt cijfer 7 bij een rolzegel en een automaatstrook.

o "Abklatsch" van rugnummers.

De heer Lemmens zond me Crouwelzegels van 70 cent die "Abklatsch" van de rugnummers te zien geven. (Afbeelding 8). De "Abklatsch" is veelal niet te ontcijferen. Geruime tijd geleden werd zo'n "Abklatschnummer" geconstateerd bij automaatstroken. De oorzaak was een wielkje dat meeliep op de te nummeren drukbaan, soms door een te "nat" nummer werd "bedrukt", waarna het nog natte wielkje dit nummer dan kon afdrukken op een later stukje van de drukbaan; (geen spiegelschrift!). Hoewel het nu een andere nummerator betreft (Arpeco), ligt een dergelijke oorzaak enigszins voor de hand. In Afbeelding 8 zien we de Abklatsch van rugnummer 0685A op zegel 693. De omtrek van het besproken wielkje zou dan een lengte hebben van ongeveer 8 zegelbreedtes.

Zie ook de rubriek "Nieuwtjesdienst 4".



Afbeelding 8: Abklatsch van rugnummer 0685A op zegel 693.

Ongeveer hetzelfde verschijnsel trof de heer Lemmens aan op Beatrix-zegels van 80 cent. De Abklatsch is minder duidelijk, hoewel veelal te zien is of het laatste cijfer een 0 is dan wel een 1; zie Afbeelding 9, waar het ongetwijfeld een Abklatsch van rugnummer 0195A betreft. Zie verder de rubriek "Nieuwtjesdienst 4".

■ Bedrijfs-rolzegels op poststukken.

Er zijn de afgelopen drie maanden 3 nieuwe namen bekend geworden van "firma's" die hun "personal mail" machinaal laten frankeren met rolzegels en machinaal laten voorzien van een afzenderstempel "Ptt Post". De nieuwe plakkers zijn:

1. AVVL Uitvaartzorg NV te Diemen.
2. Stichting Doen van de Postcodeloterij te Amsterdam: Afbeelding 13.
3. Trifca™, via Postbus 23330 te Amsterdam: Afbeelding 14.



Afb. 13: Logo Stichting Doen.



Afb.14: Logo "Trifca".

De enveloppen van "Uw Toekomst" lijken soms veel op elkaar, doch zijn vaak van een verschillende datum.

De enveloppen van "Zuster Michaela" van "6 september 1996", nu bestemd voor het interne Amy-fonds Zuster Michaela, hebben hetzelfde uiterlijk als die van "12 februari 1996" op pagina 96-92-R.403.

○ Overzichtstabel van poststukken gefrankeerd met bedrijfs-rolzegels:

Afzender	Zegel(s) + stand	Nr. + soort	Stempel+ diameter	Ontv/ret- datum	Kleur + afmeting	Bijz. envelop	Opmerkingen
AVVL Uitv.- verz.Diemen	Bea,160 N	08740A R7c;h=	PTT POST 27;balk5½	eind sept 1996	l.blauw	"20 okt.nadert 1v; in blauw	U wilt.. (br);Struijs
Bijbels museum	Bea,160 N	? R7c;h2,6	PTT POST 26;balk5½	"2 sept. 1996"	wit,+zw 26½x18½	logo + adres Amsterdam	geen venster Bos
Internat. Kinderhulp	Bea,160 N	? R7c;h2,7	PTT POST 26½;blk5½	27 sept 1996	wit,+zw 22x12½	br+zw logo "Bevat gratis	1 venster;Bos kerstkaartn"
Reader's Digest	Bea,80 1x2; L	02145A R7c;h2,6	ptt post 27	zomer 1996	gl,+bl+rd 25x14	1039190- OE/N/SL	1v: 14½x4½ ⁵⁾ Bos; Struijs
id	Bea,80 L	? R7c;h2,6	ptt post 27	zomer? 1996	wt,+bl+rd 22½x11	01691028- SG/OE; 1v	bl.logo:vr+m Bos; Struijs
id	Bea,80 L	04415A R7c;h2,6	ptt post " 27,paars	26-03- 1996"	wit 22½x11	01762010- PWV/OE/N	1 venster Bs;de Ruiter
id	Bea,80 L	05385A R7c;h2,7	ptt post 27	februari 1996; ⁹⁾	wit 22½x11	3791007-1v; KK/VE/ASM/296	zwart logo Bos
id	Bea,80 L	? R7c;h2,6	ptt post 27	"6 jan. 1996"	grs+grbl 22½x11	4682008- ASM/PPS/VE	notificatie 1v.; Bos
id	Bea,80 N	05050A R7c;h2,6	ptt post 27	ca.13 mrt 1996; ⁹⁾	wt,+or+zw 19x11	4689004- VE/ASM/VJC	1v;or.toren Bos
id	Bea,80 1x2;L,hnd	? R7c;h2,9	ptt post 30(hand)	sept. 1996	wit,+rdbr 24½x16½	4807064- VE/RESQ	1v; enquête boeken; Bos
id	Bea,80 N	07395A R7c;h2,9	PTT POST 24½;blk6½	10 sept. 1996; ⁹⁾	wit,+rd 22x11	06291003- 3EE ZC1 A N6	1v;"Deze en- velop..;Bos
id	Bea,80 1x3; N	? R7c;h2,9	PTT POST 25½;blk6½	11 sept. 1996	d.grn+zw+ 23x12	06292004-2EE ZC1 0 N6; 2v.	aanb.Russ. liederen;Bos
id	Bea,80 1x2; N	05220A R7c;h2,9	PTT POST id	1xca.sept 1996; ⁹⁾	id	id	id; ook PTT POST 2x;Bos

o Overzichtstabel van poststukken gefrankeerd met bedrijfs-rolzegels (vervolg)

Afzender	Zegel(s) + stand	Nr. + soort	Stempel+ diameter	Ontv/ret- datum	Kleur + afmeting	Bijz. envelop	Opmerkingen
Reader's Digest	Bea,80 1x2; N	04220A R7c;h3,2	PTT POST 29½;blk3½	eind'95 <3.01.1996	wt,+zw+rd 19,7x14,2	08290005- VE/NN/96; 1v;	40e Prijs.fn Bos
id	Bea,80 (N)hand	03065A R7c;h2,7	PTTPOST 26½;blk5½ ^{9),10)}	juli 1996	grs,+rd 21½x11	08775004- 3 EE ECD A 06	40e Prijs.fn z.R402; Bos
id	Bea,80 N	?	PTTPOST(K) 26½;blk5½	ca.dec? 1995	wt,+zw+rd 20x11	9694002- SR/ASM/VE/ND	glbr logo blk60%; Bos
id	Bea,80 N	?	PTT POST 26½;blk5½	midden 1995	l.gl,+zw 20½x11	9769002-SR/VE/ /ASMT1; 1v;	"FINAL;38 ^c pr blk70%; Bos
id	Bea,80 L;h2,9-3,0	09600A R7c	ptt post 27	ca.zomer 1996	wit,+bl 22x12	09773006- ASM/VE/GHF	1 venster Bos
id	Bea,80 1x3; N	08460A R7c;h2,9	PTTPOST2x 24½;blk6½	"14 okt 1996"	wt+grn+rd 21½x13	10452006- 3 EE VBE 0 D6	1v; Bos h=2,9-3,0
St. Doen Amsterdam	Bea,80 N	?	PTTPOST(K) 28½;blk3½	ca.zomer 1996	wit,+grn 23x16	grn+or+grijs logo	DOEN-wenskr Bos
St.Select. Postreclame	Bea,80 1x3; N	01105A R7c;h2,5	PTT POST 24½;blk6½	"9 aug. 1996"	wit,+zw 23x33	12825100- SSP/VE/A4;	zw+bl. logo 1v; Bos; ⁶⁾
Süddeutsche Klass.lott.	Bea,80 L	?	ptt post ca.27	"02.08. 1996"	rd/wt/bl- md;22x11 ¹¹⁾	afz.Kerkrade:	1v; luchtpr.- envel.; Bos
TRIFCA	Bea,80 L	?	ptt post 27	zomer? 1996	wt,+rd+bl 16x11½	logo rood en blauw	1 venster Bos; Struijs
Uw Toekomst Bussum	Bea,160 N	01270A R7c;h2,5	PTT POST 26½;blk5½	"5 sept. 1996" ¹¹⁾	crème+gr+ 23x16	"FINANCIËLE DIENSTVERLEN." ect	2v;Spaartraj NatNed;Bs
id	Bea,160 N	08700A R7c;h2,9	PTTPOST(K) 29½;blk5½	ca.18 juni 1996	cham,+grn 16x30	Afz.+ etiket "nog tot 30 juni	1v; z.R.403 Struijs; ⁸⁾
Zending Zon- der Grenzen	Bea,80 N	?	PTT POST 30½;blk3½	"29 okt. 1996"	chamois 23x16	afzender op achterz.in blw	1 venster Bos
Zilveren Kruis	Bea,160 N	?	PTT POST 26½;blk5½	"27 juni 1996"	d.grn+grs 23x16,3	Zo lang mogelijk thuis.; 1 v	Postbus30000 (ipv71); Bos
id	Bea,160 N	00730A R7c;h=3	PTT POST 26½;blk5½	25 mei 1996	blgrn+bl+ grn;23x11	"Kiest U voor een verzteluis	1v; bl.logo Struijs;Bos ⁷⁾
id	Bea,160 *02389579670400*; N	00660A R7c;h2,7	PTT POST 26½;blk5½	ca.sept. 1996"	blgrn,+zw 22½x15½	"BESTUDEER DEZ.2v; voor05-10-1996" ⁴⁾	logo wit Bs;Struijs
id	Bea,160,N Bea,80,N	04345A 04345A ²⁾	PTT POST 26½;blk5½	"5 sept. 1996"	d.cham+bl 23x16	"Uniek aanbod v.Ziekenf.verz	2v; Pbs30500 Bs;v.Stokkom
Zilv.Kruis ZrgvrzRijnmd	Bea,80 2x1; N	03685A R7c;(1x)	PTT POST 25½;balk7	1995?	br+bl 23x11½	bl.logo;BEVES- TIG ONTV.VOOR:	2v;uitv.verz Struijs;R403
Zuster Michaela	Bea,80 N	?	PTT POST 30½;blk3½	zomer 1996	wt,+zw+bl 22,3x10,9	"De ingesloten Foto 35 cent kan..	zr+2 kin- deren; Bos
id	Bea,80 N	06110A R7c;h2,7	PTT POST 29;balk3½	"25 juli 1996"	wit,+zw 22,8x11,6	"Zuster M.Man. z.p. p/a..."; 1v; ³⁾	R403; ver- jaardfnds;Bos

¹⁾ Dergelijke envelop met andere inhoud: van "15 mei 1996"; zie Bull.96-92-R.401 en R.403; correctie: 23x16; analoog "12 augustus 1996", nr 02385A, h = 2,7 mm; ook gevonden h = 2,9-3,0 mm; ²⁾ beide R7c(5,A); beide h = 2,9 mm; ook dergelijke enveloppen met één zo'n genummerde zegel; alle als afzender: Postbus 30500 Noordwijk; ³⁾ dergelijke envelop van "20 september 1996", nu voor Emile-fonds; ⁴⁾ afzender: postbus 31400 Noordwijk; zie Bulletin 96-92-R.403; ⁵⁾ vergelijk Bulletin 92; ⁶⁾ ook h = 2,9 mm, (05785A), ontvangen ca. 30 augustus 1996; ⁷⁾ zie pag.R.403; dergelijke envelop van "25 juli 1996"; ⁸⁾ h = 2,9-3,0 mm; ⁹⁾ datum van soortgelijke envelop; ¹⁰⁾ correctie en aanvulling pag.96-92-R.402; ook h = 3,1 mm; ¹¹⁾ ook hand-geplakt- en paars gestempeld; kleur blauw lichter;

Door tijdgebrek is er geen rubriek "Buitenlandse Rolzegels". (met mijn excuses).

■ H.J.T.Bos, 05.11.1996

De zegetocht van de kleurige FRAMA-automaatstroken gaat door !

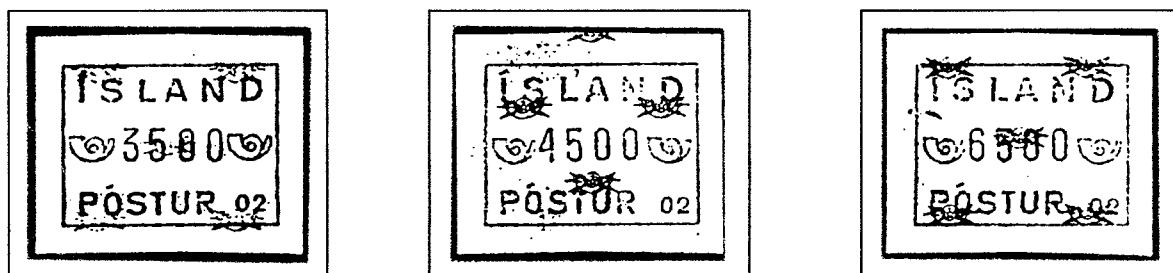
In Åland zijn fraaie gekleurde FRAMA-AS met afbeelding van mythologisch dier (een soort "aaleend") verschenen.

■ 2.10. Portugal

Op 19 april 1996 zijn de posttarieven verhoogd. Voor de Olivetti-Klüssendorf-automaten betekent dit nieuwe knopwaarden: *45 - *78 - *98 - 140 Esc, terwijl de Monétel-AS in de waarden 45 - 75 en 200 Esc verkrijgbaar zijn voor de verschillende motieven.

■ 2.14. IJsland

Op 1 juni 1996 zijn de posttarieven verhoogd. Van de vier genummerde FRAMA-automaten zijn series in de waarden 3500 - 4500 - 6500 ISK via de filatelistische dienst leverbaar (*Afb. 1*)



Afb. 1: IJsland - waardenset van filatelistische dienst.

■ 2.16. Australië

Het experiment met de "CPS Weigh and Pay"-automaten bij het postkantoor van Perth is op 20 mei 1996 gestart. De AS-automaten zijn van het fabriekaat Monétel uit Frankrijk.

De klant plaatst zijn brief of pakket op de weegschaal en volgt de aanwijzingen op het beeldscherm. Na betaling van het vereiste portobedrag in muntgeld wordt de CPS-AS verkregen in waarden tussen 45c en \$ 99,95.

Er zijn vier automaten in gebruik en er is een reserve-apparaat:

20 mei 1996 GPO-Perth en postkantoor Cannington

21 mei 1996 postkantoren Rockingham en Hillarys.

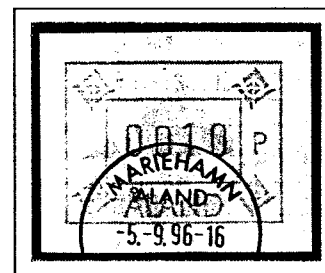
De automaat in GPO-Perth geeft een automaatstrook met de opdruk: waarde + GPO-PERTH; de andere automaten leveren stroken met alleen de waarde opdruk.

Tot nog toe was de opdruk uit de TRITECH-automaat: PERTH-GPO.

■ 2.18. Åland

De FRAMA-automaten bij het hoofdpostkantoor in Mariehamn en bij de filatelistische dienst zijn in de maand juli teruggezonden naar FRAMA-Zwitserland.

Bestellingen voor automaatstroken op het oude papier met rode bedrukking moesten voor 1 juli 1996 in-gestuurd worden. Het was mogelijk laatste dag gestempelde AS van 5-9-96 te bestellen (*Afb. 2*).



Afb.2: laatste-dag AS oude type.

Op 6 september 1996 verschenen de nieuwe FRAMA-automaatstroken uit het nieuwe model FRAMA-AS-automaat. Deze AS hebben de afbeelding van een mythologisch dier "aaleend" en zijn uitgevoerd in fraaie kleuren en met zwarte waardebedrukking.

De filatelistische dienst levert een serie uit in de waarden 2,00-2,40-2,90-3,40 Fmk.(Afb. 3)



Afb.3: Åland - PTT-set nieuw type FRAMA-AS.

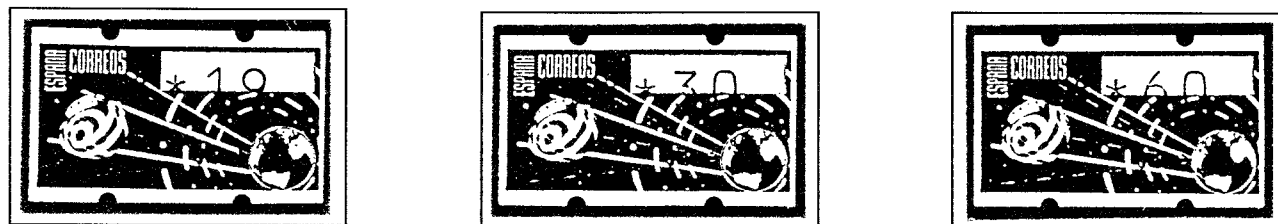
■ 2.37. Spanje

Van de Madrid '92-Klüssendorf-AS zijn nu ook stroken van het type **19 (4-cijferig) verschenen. Er worden diverse tariefseries aangeboden, maar eigenlijk is alleen het 1992-tarief **19 - **30 - **60 Pts van toepassing (Afb. 4).



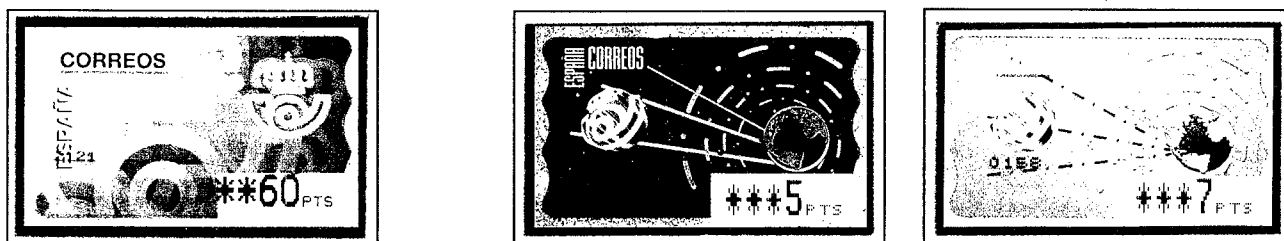
Afb.4: Tariefset Madrid '92-AS.

Er zijn op 12 juli 1996 Klüssendorf-ruimtevaart-AS verschenen in de waarden **19 - **30 - **60 Pts (Afb. 5).



Afb.5: Tariefset Klüssendorf-Ruimtevaart-AS.

Er zijn eveneens fraaie Epelsa/Mobba-AS verschenen (Afb. 6 en 7).



Afb.6: Mobba-AS, Postlogo; ED 25.09.95

Afb.7: Donker- en lichtblauwe Epelsa-AS; ED 29.02.96 resp. 13.06.95.

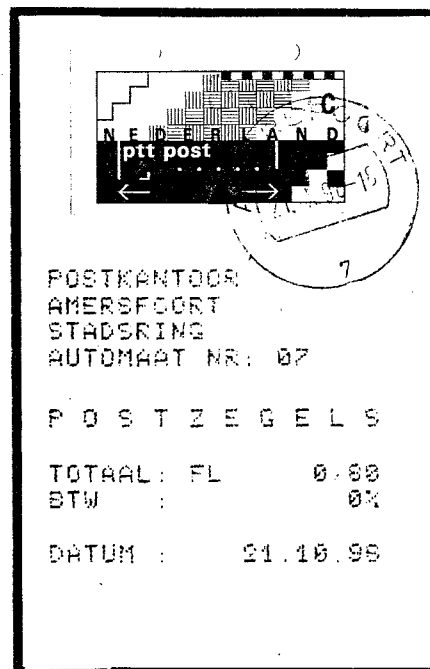
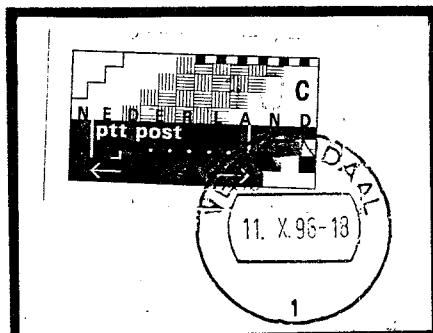
■ P.Houdewind, 27.10.1996

■ Klüssendorf automaatstroken.

◦ Algemeen.

In het voorgaande Bulletin werd in deze rubriek volop ruimte gegeven aan de introductie van de nieuwe FRAMA AS-automaten, over de Klüssendorf automaten valt echter ook nog wel wat te melden, al is het merendeels niet zo positief.

Een behoorlijk aantal automaten is buiten dienst gesteld. Dit was al eerder het geval met de (grote) automaten uit **Roosendaal**, 's **Hertogenbosch** en **Roermond**. Op 13 mei jl., zo meldde Jan Oosterboer, werd de automaat op het kantoor **Rotterdam Cool-singel** door een monteur van ISOLECTRA ontmanteld, hij komt niet meer terug (teveel heisa mee). De heer van Dam kon melden dat de automaat in **Veenendaal** op 11 oktober voor het laatst werd gebruikt. Tenslotte werd de automaat te **Amersfoort** niet meegenomen met de verhuizing, het kantoor aan de Stadsring werd verplaatst naar de Utrechtse weg. Hier was de laatste dag 21 oktober 1996. Zie de afbeeldingen hiernaast.



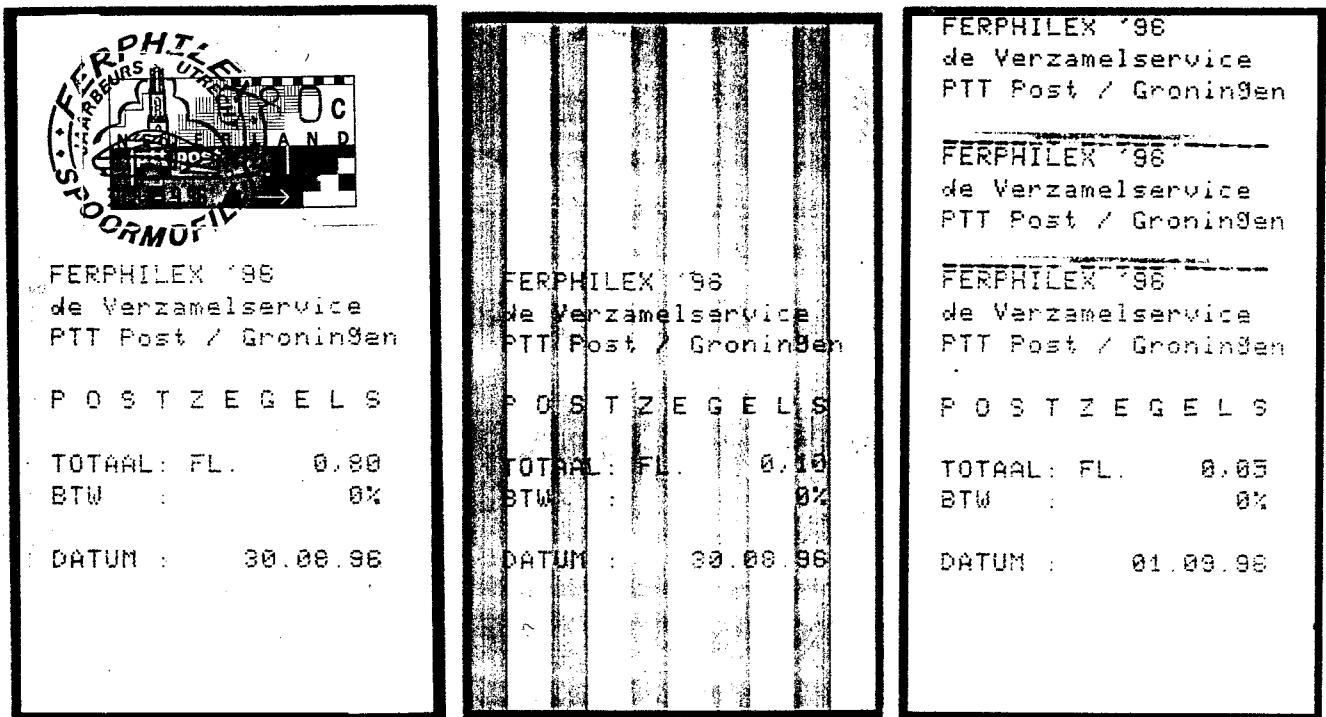
Op het Postkantoor Zaken bij het NS-station in Eindhoven is nu een kleine (type 696) automaat op het bordes ingebouwd in de muur (zoals met geldautomaten gebruikelijk). Nadat de eerste 'buiten-automaat' hier werd gestolen heeft men het toch opnieuw willen proberen.

Bij de heropening van het kantoor Utrecht-Neude op 06.02.1996 is de kleine automaat niet teruggekomen, wel zou er te zijner tijd een FRAMA AS-automaat worden geplaatst (maar dat is weer een heel ander verhaal!). In Utrecht zijn nu, tot groot verdriet van minstens één van de ondergetekenden, helemaal geen AS-automaten meer in gebruik. Die van het voormalig kantoor Jaarbeurs is ook niet elders teruggekomen.

Een oproep is hier op zijn plaats om wanneer u in de buurt van een AS-automaat woont eens te kijken of hij nog wel in bedrijf is. Het is voor ons niet te doen om bij voortduring alle automaten in de gaten te houden. Geef uw bevindingen door opdat wij het in deze rubriek kunnen melden.

◦ Ferphilex '96 te Utrecht.

In Utrecht werd op 30, 31 augustus en 1 september jl. de **Ferphilex '96** tentoonstelling georganiseerd. Ook al was menig verzamelaar niet erg te spreken over de belangstelling in het algemeen, de reizende PTT AS-automaat draaide redelijk. Echter ook dit keer, het begint routine te worden, werden direct na de start om ca. 13.00 uur problemen geconstateerd met de muntinworp. Er moest weer een monteur bij komen en om 14.30 uur kon worden gestart. De kwitantie-afdrukken waren prima, de stroken hadden rugnummers van het type 2a/L7. Dankzij onder meer de hulp van de heer van Woudenberg konden de stroken voor de POSTAUMAAT FDC's vlot worden getrokken (in je eentje betekent het toch zo'n 5 keer in de rij staan). Er werden op de eerste dag, 30 augustus, ca. **1260** stroken met kwitanties getrokken. Er werd geen nieuwe zegelrol aangesproken, alle rugnummers op deze dag waren dus type 2a/L7. Twee rollen kwitantie-papier werden verbruikt, de 'eindstrepen' bleven nu eens in Nederlandse handen (zie afb. volgende blz.).



Afb. V.l.n.r.: ED-quitantie met AS en tentoonstellingsstempel / ED-quitantie met eindstrepen / quitantie met meervoudige opdruk van de derde dag.

Interessant verschijnsel bij het naderen van het einde van de quitantierol is niet alleen het voorkomen van de roze eindstrepen maar het feit dat de quitantie-afgifte begint te haperen. De papierrol blijft hangen, er verschijnen achtereenvolgens korte quitantiestrookjes van meestal 1cm lengte en vervolgens een quitantie met meervoudige, deels ingedrukte, tekst. De hierboven afgebeelde quitantie (rechts) werd voorafgegaan door twee onbedrukte strookjes van elk 1 cm. Ook de korte strookjes zijn soms bedrukt.

Zaterdag 31.08.96, de tweede dag, wordt een nieuwe zegelrol aangebroken en de rugnummers blijken nu van het compacte type **2b/L7c** te zijn. Van de tweede dag zijn dus twee typen bekend. Er wordt ook nog een hele rol quitantie-papier doorheen gejaagd, dus ook eindstrepen op de tweede dag.

Tenslotte op dag drie, 01.09.96, nog twee rollen quitantie-papier verbruikt om als 'snoepje van de dag' te eindigen met **quitantie-papier zonder rode PTT-bedrukking**. Witte quitanties zijn er aan het eind van de dag nog ongeveer **275** getrokken. Een fraai beeld was het om het Belgische KAT-lid E. van Caester op zijn stoeltje voor de automaat aan de gang te zien, niet alleen om alle KAT-leden van een gratis strookje + quitantie te voorzien maar vooral om de laatste bedrukte quitantierol weg te werken! Nog bedankt Eddy.

Uiteindelijk werden er over de drie dagen **3414** stroken getrokken en kon uit de gegevens over de getrokken waarden worden afgeleid dat maximaal 25 complete series werden getrokken (25x f.5,-).

o Eemsmond '96 te Appingedam.

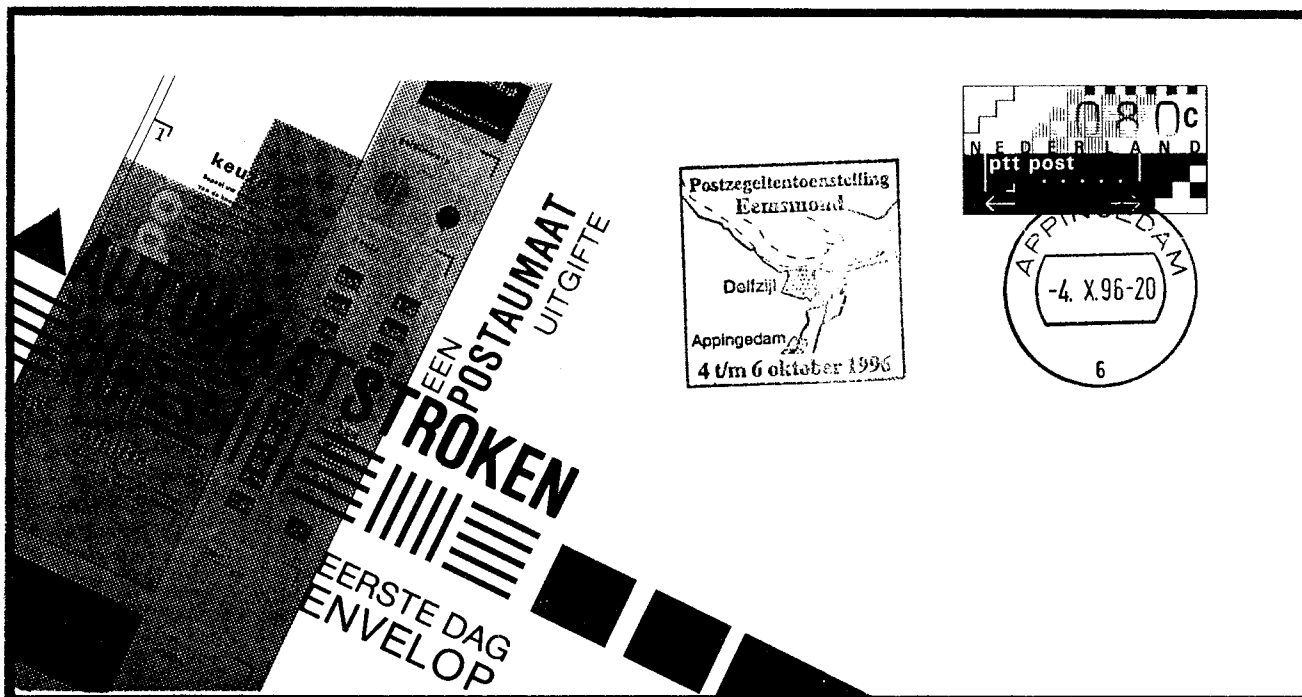
Ook het verre Noorden werd met de Klüssendorf van PTT Filatelie bezocht, een soort thuiswedstrijd. Het betrof de tentoonstelling **Eemsmond '96** te Appingedam, op **4, 5 en 6 oktober**.

In eerste instantie beheerste het bekend raken van het gebruik van de Nederlandse APM de gesprekken en was het wel zo aardig dat wij als verzamelaars nu ook PTT Filatelie Groningen hiervan op de hoogte konden stellen! Toen sloeg het noodlot weer toe, al snel wordt ontdekt dat de **waarden** van de Klüssendorf **niet juist geprogrammeerd** zijn. Druk je op de toets van 5c dan geeft hij de waarde 70c aan. Bij het programmeren van de "Eemsmond"-tekst blijkt gebruik te zijn gemaakt van een oude EPROM waar de voorgaande tariefwaarden (periode III) nog in stonden. Hierdoor ontstond de volgende situatie (eerst de toetswaarde op de automaat / dan de foutieve waarde die hij vervolgens aangaf):

005/070; 010/080; 050/090; 070/100; 080/130; 090/145; 140/150; 145/160; 160/180; 180/190; 210/240; 240/270; 280/320; 320/500; 500/550; - /700 en 5x070/ 5x080 / 5x090 waren identiek.

Interessant natuurlijk, maar na een telefoontje met de directie PTT Post Filatelie werd het gebruik gestaakt. De waarden die er nu niet in hoorden te zitten (100/130/150/190/270/550 en 700) mochten niet worden

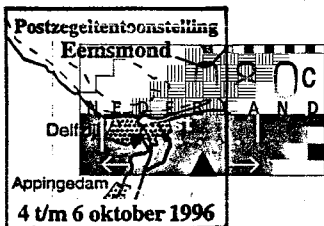
gedraaid! Simpelweg afplakken leek geen oplossing, verzamelaars bleken al eerder flinke 'doordrukkers' te zijn. De ISOLECTRA monteur kon aardig knutselen, en na enig omzetten en afdekken van druktoetsen kon met een beperkte waardenset worden gestart. Alleen de volgende waarden waren nu verkrijgbaar: 070 / 080 / 090 / 145 / 160 / 180 / 240 / 320 en 500. Nu zitten verzamelaars, net als 'gewone' mensen, graag voor een dubbeltje (liever nog een stuiver) op de eerste rij en dat was nu dus niet meer mogelijk! Dat in het totaal dan ook slechts 837 stroken werden getrokken is dus niet zo verwonderlijk.



Hierboven is de in Appingedam vervaardigde POSTAUMAAT FDC te zien, dit keer was de hulp van J. v. Hijum zeer welkom.

Hiernaast een kwitantie met AS en tentoonstellingsstempel van de eerste dag. Ook hier trad het al bij de Ferphilex gesignaleerde haperen van het transport van de rol kwitantiepapier op, hiernaast(rechts) één kwitantie voor drie handelingen.

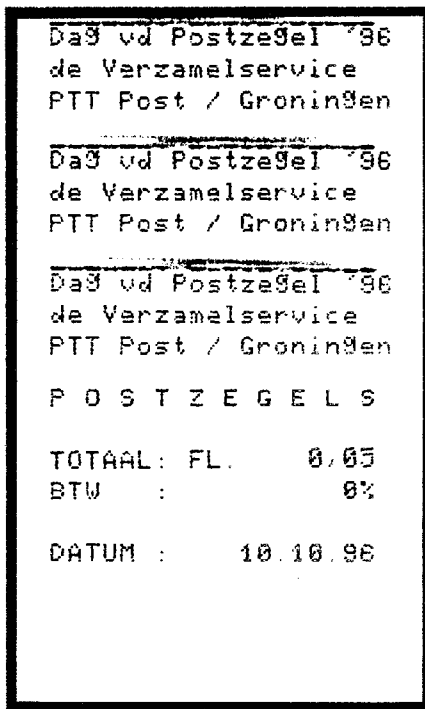
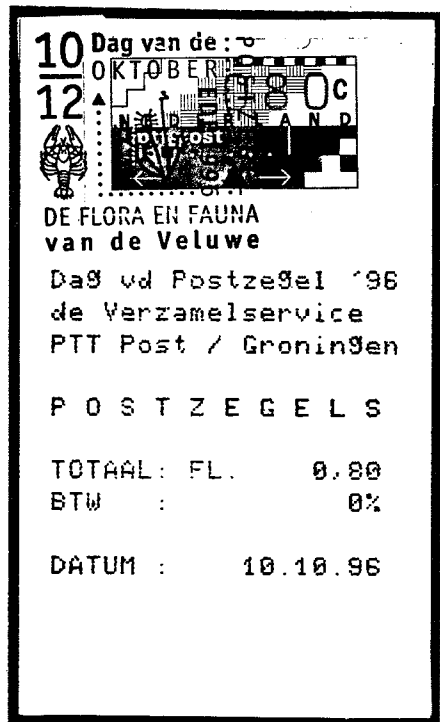
Het eerste rugnummer was nr. 1965 van het compacte type 2b/L7c. Er werden de eerste dag 540 automaatstroken gedraaid.

 <p>EEMSMOND 96 de Verzamelerservice PTT Post / Groningen</p> <p>POSTZEGELS</p> <p>TOTAAL: FL. 0.80 BTW : 0%</p> <p>DATUM : 04.10.96</p>	<p>EEMSMOND 96 de Verzamelerservice PTT Post / Groningen</p> <p>EEMSMOND 96 de Verzamelerservice PTT Post / Groningen</p> <p>EEMSMOND 96 de Verzamelerservice PTT Post / Groningen</p> <p>POSTZEGELS</p> <p>TOTAAL: FL. 0.70 BTW : 0%</p> <p>DATUM : 04.10.96</p>
---	---

◦ Dag van de Postzegel te Ede.

Nauwelijks bekomen van de tocht naar het barre Noorden konden we de Dag van de Postzegel te Ede bezoeken, hier was het laatste optreden van dit jaar van de PTT Klüssendorf. In Appingedam was men al zo verstandig geweest om na te gaan of de EPROM van Ede niet ook verkeerd was, inderdaad ook hier de oude tariefwaarden. Nu kon echter van te voren worden gereageerd en in Ede was de 'normale' tariefset

weer beschikbaar. Om ca. 12.00 uur kon worden gestart. Het eerste rugnummer was 1445 van het type 2b/L7c. De eerste dag werd het einde van de zegelrol bereikt en bleek de nieuwe rol rugnummertype 2a/L7 op te leveren. Er werden de eerste dag ruim 1800 stroken getrokken, het was er dan ook beduidend drukker (en goedkoper!!) dan in Appingedam. Het aantal Belgische liefhebbers was nu weer aanzienlijk. Eindstrepen vielen er op de eerste dag maar liefst drie keer te trekken, hiernaast is een complete strip te zien, in acht stukken versnipperd door het inmiddels bekende haperen van het papiertransport. Hieronder tenslotte de afbeelding van een ED-kwitantie met AS en tentoonstellingsstempel en een ED-kwitantie met meervoudige opdruk.



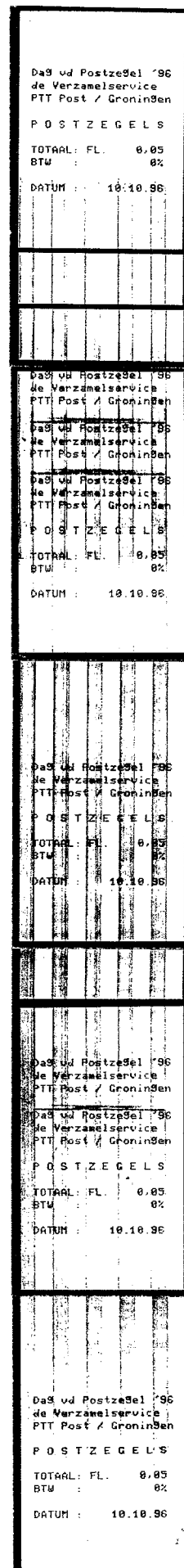
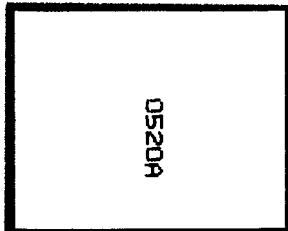
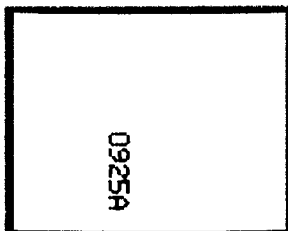
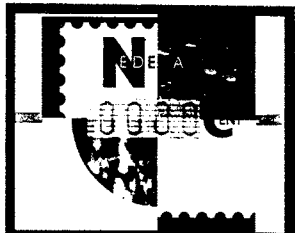
Wanneer en waar de Klüssendorf-automaat volgend jaar weer zal 'optreden' is nog niet bekend, wel ligt het in de bedoeling dit minder vaak te gaan doen. Twee hooguit drie keer per jaar.

■ FRAMA automaatstroken.

Dit keer weinig ruimte voor de FRAMA AS. Een voorziene ingebruikname van de zevende machine te Harderwijk is om onbekende redenen uitgesteld. Wel zouden er in Zwitserland nieuwe machines zijn besteld.

Over **teststroken**, u weet wel waar men zo streng over doet, hoeft u ook niet meer wakker te liggen. Elk KAT-lid kreeg er een kado (dat is nog eens propaganda)!

Hieronder is, naast de teststrook, ook te zien dat de **rugnummers** nogal in grootte en positie kunnen verschillen, ook al blijft het type 2a/R7.



■ Opheffing abonnementen ED- en LD-stroken FRAMA loketfrankeermachines.

Het is al meermaals ter sprake geweest, het feit dat steeds meer (post)kantoren, in het bijzonder wanneer het om Business Balies gaat, weigeren hun medewerking te verlenen aan het op tijd bekend maken van de eerste- resp. laatste-dag van gebruik van de FRAMA loketfrankeermachines. Steeds vaker komen we er pas achter wanneer de wijziging zich al geruime tijd geleden heeft voorgedaan. Soms was men dan nog wel bereid om een en ander te antedateren en alsnog stroken uit te leveren, vaak had aandringen echter geen enkele zin. Bovendien is het telkens weer moeten soebatten om medewerking ook niet iets waar je erg vrolijk van wordt. Het wordt Nieuwtjesdienst 3 dus onmogelijk gemaakt om op een zinvolle wijze bezig te zijn, het zo nu en dan eens een strookje kunnen uitleveren kan natuurlijk niet de bedoeling zijn. Kompleetheid (althans vrijwel) is wat wordt verlangd. Een laatste poging werd gewaagd om direct via de firma FRAMA te worden geïnformeerd, dit mislukte (niet geheel onbegrijpelijk).

Ik heb dus maar besloten de abonnementen op ED- en LD-stroken te beëindigen. Inmiddels heeft iedereen de strookjes van de laatste machine die zal worden uitgeleverd, de **FM 5197 Zutphen BB**, ontvangen, met de mededeling dat de abonnementen zijn beëindigd.

Terzijde: de heer van Hijum merkte op dat ik deze machine in eerdere Bulletins ten onrechte het nummer FM 5196 meegaf. Kennelijk ben ik door de onderbreking in de nummering van slag geraakt. Voor de duidelijkheid nog even op een rijtje: FM 5195 Rotterdam Terbregseweg BB (deze kon niet in ABO worden uitgeleverd, zie afbeelding brieffragment hieronder), FM 5196 Heerenveen BB en FM 5197 Zutphen BB.

In het Bulletin zullen we proberen het gebruik van de machines te blijven volgen. Voortaan zal dit zijn plaats krijgen onder het hoofd "PTT fankeermachines Nederland", een rubriek waar in dit Bulletin mee is gestart met berichtgeving over de APM.



■ Buiten gebruik gestelde loketfrankeermachines.

Op 18 oktober ontving ik van de heer Nieuwenhuis weer een aantal mutaties m.b.t. de loketfrankeermachines, ook nu was het weer een opgave achteraf. Het gaat bij alle machines om het **buiten gebruik** stellen:

** FM 5076 Arnhem, Jansplein 56	buiten gebruik per: 02.08.1996
** FM 5077 Arnhem, Jansplein 56	buiten gebruik per: 02.08.1996
** FM 5078 Apeldoorn, Eglantier 302-305	buiten gebruik per: 02.08.1996
** FM 5097 Lochem, Markt 8	buiten gebruik per: 02.08.1996
** FM 5099 Vorden, Zutphenseweg	buiten gebruik per: 02.08.1996
** FM 5141 Rotterdam, Burg.Baumanlaan	buiten gebruik per: ??
** FM 5132 Rotterdam, Coolsingel 42	buiten gebruik per: 13.09.1996
** FM 5133 Rotterdam, Coolsingel 42	buiten gebruik per: 13.09.1996

We ontvingen geen meldingen van medeverzamelaars, wel een berichtje over het sluiten van het EKP Roosendaal, de Roosendaalse machines FM 5112 en 5122 waren echter al veel eerder verdwenen. We zullen bij Filatelie in Groningen vragen ons te blijven informeren over (ver)plaatsingen, ook al is het achteraf. Naar ik hoop behoeft het geen betoog meer, weet u iets nieuws, geef uw nieuwtje(s) door!

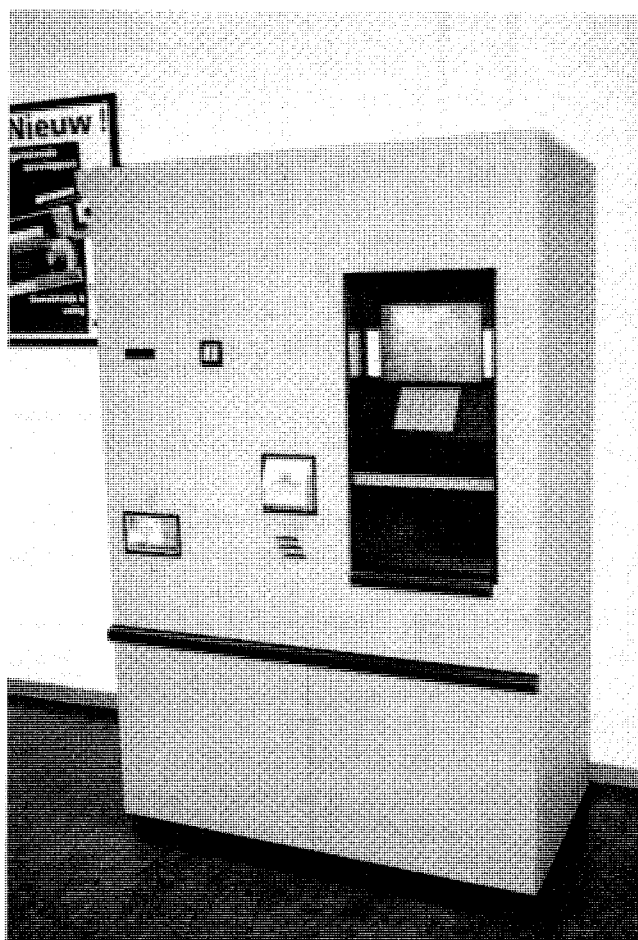
■ Simon J. Delfos, 03.11.1996

■ Proef APM frankering in Houten.

Op 27.09.1996 telefoneer ik met een medewerker van de firma FRAMA om te informeren naar geruchten omtrent het plaatsen van nieuwe FRAMA AS-automaten. Tijdens dit gesprek krijg ik terloops te horen dat PTT in Houten met één of andere Olivetti frankeermachine aan het experimenteren is! Na dit gesprek uiteraard onmiddellijk contact gezocht met het kantoor Houten Pelmolten. Hier werd zonder veel omhaal verteld dat inderdaad een proef wordt ondernomen met een frankeermachine voor EMS- en R-post; dat de machine al "zo'n zes weken" in gebruik is; dat er nog maar weinig gebruik van wordt gemaakt en dat er nog geen verzamelaars waren gesignaleerd. Een Olivetti (loket?) frankeermachine voor EMS- en R-post, wat moeten we ons daarbij voorstellen?

Zaterdagochtend **28.09.1996** vertrekken Henk Bos en ondergetekende naar Houten om daar om ca. 10.45 uur te constateren dat het kantoor gesloten is! Het kantoor is tot 10.00 uur open. Enigszins bekomen van de teleurstelling besluiten we toch even een "kaart-houder" op te wachten om mee naar binnen te glippen en dan maar een paar FRAMA AS'n te trekken. Dat lukt vlot. Tijdens het vergaren van FRAMA AS'n "ontdekken" we een fors uit de kluiten gewassen (afmetingen: hxbxd=190x120x65cm) apparaat naast de FRAMA automaat. Het dringt langzaam tot ons door dat dit de Olivetti frankeerautomaat is. Op een beeldschermje lezen we: **APM - Automatische Postinname Machine**.

Via het beeldscherm (afm. 25x18cm.) moesten we er achter komen wat zoal de mogelijkheden zijn. Het beeldscherm toont twee wisselende, wervende beelden en nodigt uit tot het drukken op een willekeurige toets. De informatie die wordt verstrekt luidt: *"Met de APM kunt u zelf brieven aangetekend, per express en verzekerd versturen. De APM zorgt automatisch voor de juiste frankering"*. Aan weerszijden van het scherm bevinden zich elk vier toetsen, onder het scherm bevinden zich 16 toetsen in vier rijen en vier kolommen. Het doet erg denken aan de opstelling van de geldopname-automaten "in de muur". Na het indrukken van een willekeurige toets verschijnt een 'hoofdmenu', rechtsboven loopt de datum en tijd. Het hoofdmenu kent vier keuzemogelijkheden; 'English' / 'Deutsch' als taal-aanduidingen en de keuze 'binnenland' / 'buitenland'. Met de taalkeuzen Engels/Duits wijzigt het hoofdmenu zich in een 'Main menu' resp. 'Hauptmenü'. De verschillende talen leveren nog wel wat problemen; zo blijkt in het Duitse menu 'Dutch' de aanduiding voor Nederlands, wordt Ausssland met twee s'n geschreven ed. Na het maken van een keuze in het hoofdmenu gaat een grote klep open en kan men het te verzenden poststuk in de rechterbovenhoek van het vrijgekomen vak plaatsen. Heeft men gekozen voor 'binnenland' dan doen zich opnieuw vier keuze-mogelijkheden voor: (1) **aangetekend**, (2) **EMS-Express**, (3) **EMS-Express + aangetekend** en (4) **verzekerd vervoer**. Ook nu wordt weer gekozen met de toetsen naast het beeldscherm, is de keuze gemaakt dan sluit het 'postvak' zich weer, het stuk wordt gewogen en er verschijnt een aanduiding van de portokosten op het scherm. Betaling kan geschieden met munten (kwartjes/guldens/rijksdaalders/vijfjes) en papiergeld (tientjes/vijfentwintigjes/vijftigjes), hiertoe bevinden

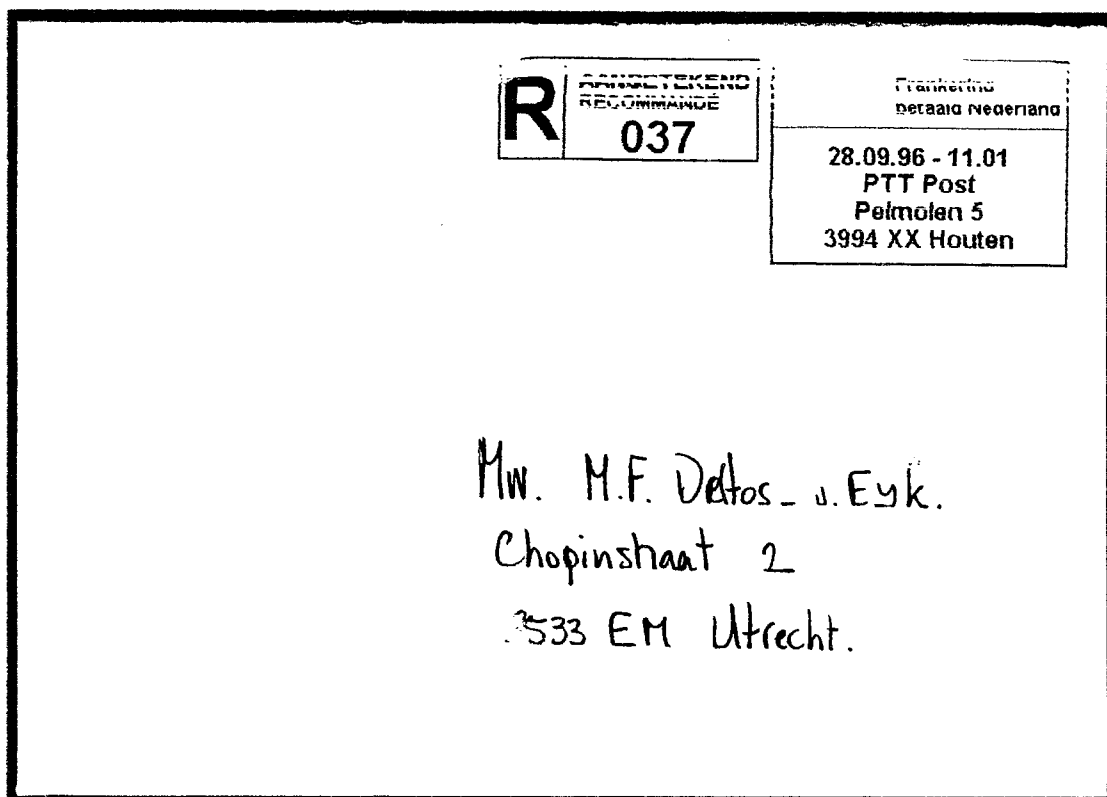


Automatische Postinname Machine pkt. Houten

zich aan de voorzijde een muntgleuf en een papiergleuf. Na geldinworp (en eventuele geldteruggave) hoort men dat het poststuk wordt "verwerkt" en komt uit een sleuf een **ontvangstbewijs**. Vervolgens wordt gevraagd of men ook nog een **betalingsbewijs** wil ontvangen. Indrukken van antwoord JA levert uit voornoemde sleuf bedoeld bewijs op. Het kost de APM hierna nog enige tijd om alles te verwerken, waarna opnieuw een poststuk kan worden aangeboden. Wordt gekozen voor de optie 'buitenland' dan blijken er slechts twee mogelijkheden te zijn: (1) **aangetekend brieven** en (2) **aangetekend drukwerk / petit pacquets**. Ongeacht de keuze komt men in een vervolgscherm met drie opties: **Per vliegtuig - Europa** of **Per vliegtuig - Ned.Antillen/Aruba** of **Per trein/vrachtauto/boot - Ned.Antillen/Aruba**. Opvallend is dus dat naar het buitenland alleen aangetekende verzending mogelijk is, en buiten Europa alleen de Ned. Antillen/Aruba "bereikbaar" zijn!

Omdat het om nogal kostbare verzendvormen gaat verzonden we op 28.09.1996 **twaalf** poststukken. Zes maal een R-brief binnen Nederland. Op het 'eerste' ontvangstbewijs is het *registratienummer* **R037** te zien, er zijn dus kennelijk slechts 36 R-zendingen voorafgegaan! Eénmaal een R-brief met buitenlandse bestemming; op het ontvangstbewijs staat nu achter *bestemming buitenland* Europa. Vier maal een brief met Verzekerd vervoer (tot f.1000,-; verzendkosten f.9,00). Hier was het eerste registratienummer **I013**(twaalf voorgangers). En tenslotte één EMS-Express brief, registratienummer **E013**(ook twaalf voorgangers). Vermeldenswaard is dat alle binnenlandse stukken (11) werden bezorgd op 01.10.1996!! Kennelijk werd de APM pas maandagavond, 30.09.96, "gelicht"!! Met betrekking tot de EMS-brief werd geïnformeerd waarom deze zo laat was bezorgd, en of de "niet goed, geld terug"-garantie hier van toepassing was. Er zou een fout gemaakt zijn bij het sorteren in Utrecht en ik kreeg de f.11,- retour!

Hiernaast de eerste brief die door ondergetekende met de APM werd vervaardigd. De opdruk is in twee kleuren; de R, het nummer 037 en het kader van het "strookje" zijn **rood** (analoog aan het normale R-strookje), de rest is **zwart**. De opdruk geschiedt met een Inktjet-printer. De frankering is van het "port betaald"-type,



geen frankeerwaarde, wel datum- en uur (+minuut!!)aanduiding. Het adres van het kantoor is tevens aangegeven. De afdruk is vaak nogal streperig, bekend van een matig funktionerende inktjet-printer.

Op de volgende bladzijde zijn de bijbehorende bewijsjes te zien. Zowel het **Ontvangstbewijs** (afm. hxb ca. 14,5 x 6cm) als het **Betalingsbewijs** (hxb ca. 11,5x6cm) zijn printjes op thermisch papier. Voor verzamelaars dus opletten, het gladde papier is kwetsbaar en langdurig aan licht blootstellen betekent geheel zwart worden van het papier! Op beide bewijsjes is het *kantoor* aangegeven, het *registratienummer* van het poststuk, de *datum van aanbidding*, het *tijdstip van aanbidding* (Nb. deze aanduiding is zó precies, in seconden, dat hier een tijdsverschil is op te merken tussen tijd op brief, ontvangstbewijs en betalings-

bewijs) en het *Klantenservice-nummer*. Het **betalingsbewijs** geeft verder nog de *verzendkosten* aan. Het **ontvangstbewijs** vermeldt verder; de *gevraagde dienst*, het *gewicht* van de zending en indien van toepassing het *verzekerde bedrag* en de *bestemming buitenland*. (zie hieronder)


Wat leverden de andere verzendvormen nu op.

Zoals al gezegd werd de **Express**-brief tamelijk laat bezorgd, opvallender was nog dat een deel van de frankeeraanduiding met een EMS-Express streepjescode-sticker was afgeplakt. De afgeplakte bedrukking, naast het kader Frankering betaald / datum/tijd/kantoor, is weer analoog aan het 'R-strookje', dit keer een geprint 'E-strookje'. In rood de 'E', het nummer en een rood balkje waarin het woordje express, het kader dit keer in zwart (zie afbeeldingen verderop). Gevraagd werd waarom dit afplakken plaats vond. In tegenstelling tot het R-strookje is dit 'E-strookje' een nog niet bekende / erkende aanduiding in Nederland, en moet het om misverstanden te voorkomen worden afgeplakt, zo werd mij meegedeeld.

Op het *ontvangstbewijs* is bij gevraagde dienst 'EMS' aangegeven, het registratienummer met een 'E' ervoor, en het bewijsje toont de extra tekst "*Servicekader: Bezorging volgende dag tussen 7 - 9:30 uur indien voor 18:00 uur gepost*". Het is via de APM dus niet mogelijk de post nog dezelfde dag bezorgd te krijgen (op traditioneel EMS-postkantoor bij inlevering voor 11:00 uur wel mogelijk!). Opvallend is dat deze extra tekst de ruimte voor het aangeven van de tijd van aanbidding wegdrukt, onder de *datum* van aanbidding valt de *tijd* van aanbidding vrijwel geheel weg, een programmeer/ontwerpfoutje. Onderaan staat nu het EMS Express (telefoon) nummer (ipv. het klantenservicenummer).

ptt post	
PTT Post Pelmolen 5 3994 XX Houten	
Betalingsbewijs	
verzendkosten:	11,00 G
registratienummer:	R 037
Datum aanbidding:	28.09.1996
Tijd aanbidding:	11:02:09
Klantenservice: 06 0430	

ptt post	
PTT Post Pelmolen 5 3994 XX Houten	
Ontvangstbewijs	
gevraagde dienst:	Aangetekend
verzekerd bedrag:	0 G
bestemming buitenland:	
gewicht zending:	8 gr.
registratienummer:	R 037
Datum aanbidding:	28.09.1996
Tijd aanbidding:	11:01:55
Klantenservice: 06 0430	

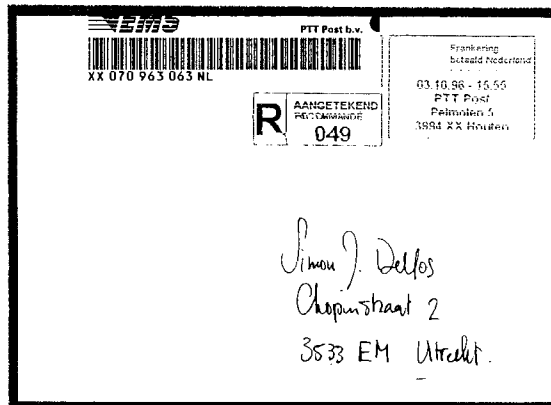
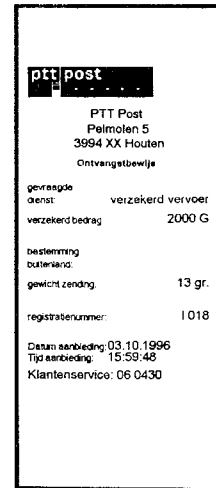
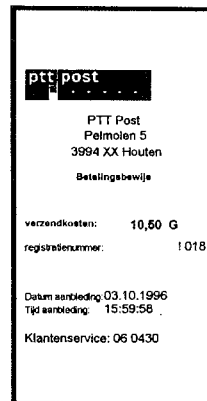
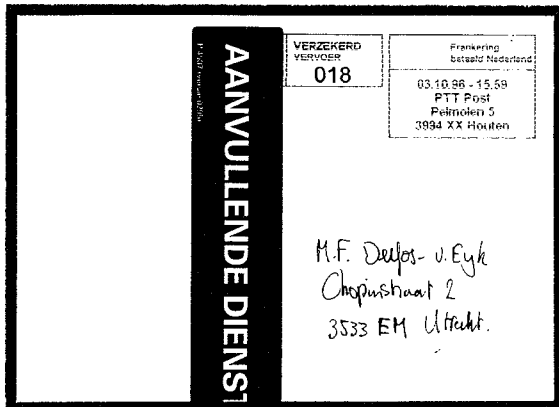
EMS EXPRESS®	PTT Post b.v.
	
XX 070 963 043 NL	
Frankering betaald Nederland	
28.09.96 - 11.06	
PTT Post	
Pelmolen 5	
3994 XX Houten	

Geprint 'E-strookje' geheel met EMS-sticker afgeplakt.

Bij het kiezen voor **verzekerd vervoer** moet met de cijfertoetsen onder het beeldscherm worden aangegeven tot welke waarde het vervoer dient te worden verzekerd. De frankering is ook nu weer analoog aan die voor de R- en EMS-zending, links naast het 'frankeerkader' is nu een geprint 'I-strookje' zichtbaar. De 'I' (van Insurance) en het registratienummer in rood, kader en tekst 'verzekerd vervoer' in zwart. Naar later bleek dient ook hierbij de rode 'I' te worden afgeplakt, kennelijk is dat op de stukken van 28.09.96 vergeten! Ook hiervoor geldt dat deze wijze van aangeven van de aanvullende dienst (nog) niet gebruikelijk is. Op latere zendingen werd de 'I' door een grote, oranje sticker met de tekst **AANVULLENDE DIENST** afgeplakt, het rode registratienummer en de tekst verzekerd vervoer vrijlatend.

Binnen de keuzemogelijkheid *binnenland* is tenslotte de aanvullende dienst **Aangetekend EMS** voorhanden (in zijn goedkoopste vorm toch altijd f.15,50). Op de brief wordt nu zowel een 'R- als een E-strookje' geprint, waarbij de E- boven de R-aanduiding is geplaatst, ook nu dient het 'E-strookje' te worden afgeplakt. Op het ontvangstbewijs is aangegeven Aangetekend EMS en wordt achter het registratienummer het E- en R-nummer vermeld. Verder is dit bewijsje gelijk aan dat van een normale EMS-zending. Op het betalingsbewijs staat merkwaardigerwijs alleen het E-nummer vermeld.

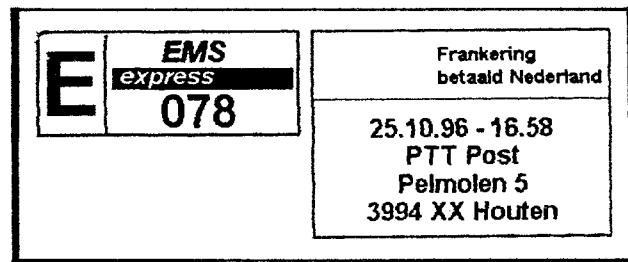
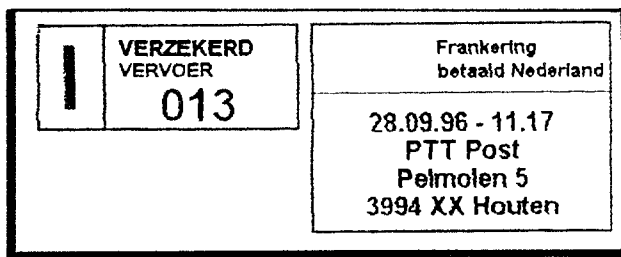
(rechts)
Brief met
verzekerd
vervoer
(2000 gld),
deels afge-
plakt met
oranje
sticker.



(links)
Brief Aangetekend
EMS, geprinte E-
Strookje met EMS-
Sticker afgeplakt.

Hiermee zijn de mogelijkheden voor *binnenlandse* verzending gegeven, het gaat dus uitsluitend om aanvullende diensten. Het via de APM verzorgen van deze diensten past goed in het kader van het "onbemensde" kantoor met beperkte openstelling.

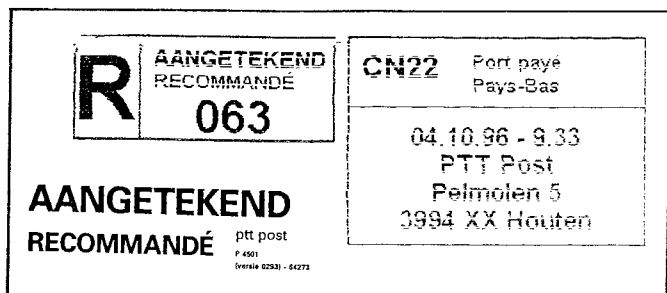
Hieronder nog twee voorbeelden van APM-frankering waarbij het afplakken van de I- resp. E-aanduiding achterwege is gebleven.



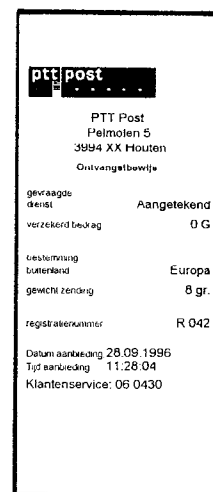
Voor het **buitenland** geldt een beperking tot het **aangetekend** verzenden. In de frankering op de brief wordt de aanduiding Frankering / betaald Nederland dan gewijzigd in Port payé / Pays-Bas. Wanneer gekozen is voor de bestemming *Europa* (=altijd 'luchtpost') dan wordt dit op het ontvangstbewijs achter *bestemming buitenland* vermeld. Er is nog geen stuk gesignaleerd met bestemming Ned. Antillen/Aruba, te verwachten is echter dat deze bestemming dan ook op het ontvangstbewijs zal worden aangegeven.

Bij buitenlandse verzending kan ook voor de optie **aangetekend drukwerk / petit paquets** worden gekozen. In de frankering wordt dan de aanduiding **CN 22** (in het vakje Port payé) toegevoegd, terwijl op het ontvangstbewijs achter de gevraagde dienst komt te staan: *Aangetekend drukwerken*. (zie afb. vlg. blz.)

Merkwaardig is dat nergens de mogelijkheid wordt geboden voor verzending naar bestemmingen buiten Europa (m.u.v. Ned. Antillen/Aruba).



*Verzending naar buitenland:
boven - frankeeraanduiding bij
verzendsvorm 'drukwerk'.
rechts - de twee verschillende ontvangst-
bewijzen (aangetekend drukwerken
en aangetekend).*



■ Bedoeling en plaatsing van de APM.

Uiteraard werd geprobeerd na te gaan wat nu de bedoeling is en wanneer de machine werd geplaatst. Vragen aan de beheerder werden doorgezonden naar 'hogerhand'. PTT Post Filatelie Haarlem meldde dat het om een proefopstelling gaat van een Olivetti APT (= Engels *Automatic Postal Teller*). Aan de hand van de ervaringen met de machine in Houten zal worden beslist of meer machines zullen worden geplaatst. De projectgroep Formulebeleid van PTT Post zal deze proef begeleiden.

De APM zou sinds maandag **19 augustus 1996** in bedrijf zijn. Eerder werd van een PTT-medewerker van het kantoor Houten vernomen dat de eerste stukken van de APM als datum hadden woensdag **14 augustus**, het is nog niet duidelijk wat dit verschil te betekenen heeft. Wel kon worden vastgesteld dat de machine op **8 augustus** door de firma Olivetti werd geplaatst. Er zijn op die dag uiteraard proefafdrukken gemaakt, waarbij al snel duidelijk werd dat vooral de afdruk van de zwarte inkt op de brief zeer te wensen over laat. Er werd al geprobeerd de zwarte inkt van de inkjet-printer te verdunnen, we hebben inmiddels kunnen zien (zie afbeelding verderop) dat dit nog niet het gewenste effect heeft. De machine werd niet direct voor het publiek beschikbaar gesteld.

Fanatiese postmechanisatie verzamelaars hebben in de APM natuurlijk al lang een Nederlandse **ABAS**-variant herkend. De Duitse (inmiddels ook in andere landen) **ABAS** (Automatisches BriefAnnahmeSystem) beschikt vooralsnog echter over veel meer mogelijkheden. Uit een Engelstalige Olivetti folder van de APT/APM blijkt ook wel dat er veel meer mogelijkheden zijn, hij wordt zelfs een "miniatuur postkantoor" genoemd. Hij kan postzegels afgeven (zoals in Duitsland het geval is), functioneren als geldautomaat en zo meer. Wie weet wat ons nog allemaal te wachten staat. Het is ook duidelijk dat de verschillende verzendmogelijkheden nog lang niet optimaal worden benut.

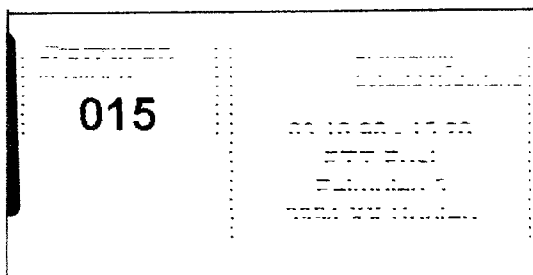
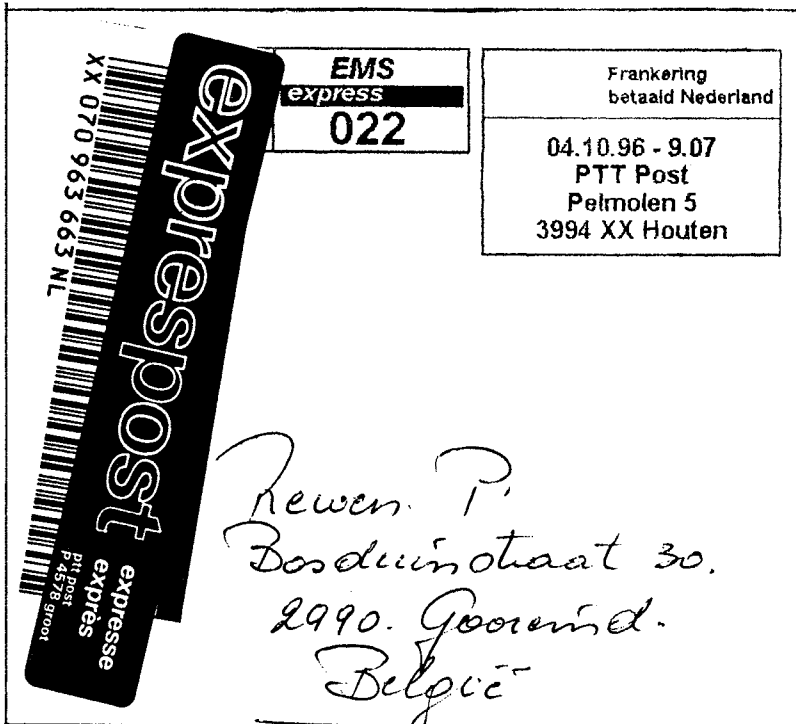
Dat het met de APM om een technisch hoogstandje gaat wordt helemaal duidelijk wanneer de enorme hoeveelheid elektronica zichtbaar wordt bij opening van de machine. Het lijkt wel of alles wat er maar gebeurt elektronisch, en soms schriftelijk, wordt vastgelegd. Er wordt bv. gebruik gemaakt van een Pentium PC om onder andere, en dat is helemaal fraai, de bovenzijde van het aangeboden poststuk als videobeeld op te slaan (zo konden we een poststuk dat al een week in ons bezit is op het beeldscherm terugzien). De poststukken worden ook elektronisch 'aangemeld' op de plaats van bestemming. De computer met beeldscherm is via een kabel met de APM verbonden en in de dienst ruimte te bedienen.

Het met de hand beplakken met stickertjes van de brieven staat wel in schril contrast met deze techniek!

Op de afbeelding aan het begin van dit artikel is nog een vrijstaande machine te zien, de opstelling is inmiddels al gewijzigd. Brievenbussen, FRAMA AS-automaat, APM, en een automaat met allerhande postzegel-pakketjes zijn nu "ingebouwd" in een muur, een zelfbedieningswand vormend. Dit werd op **25 oktober** jl. gerealiseerd. Duidelijk is dat Houten een 'parade-kantoor' is, tot nog toe konden we bij elk bezoek aan het kantoor "goed in het pak zittende PTT-Bobo's" vol bewondering zien rondneuzen!

■ **Dagelijks gebruik van de APM.**

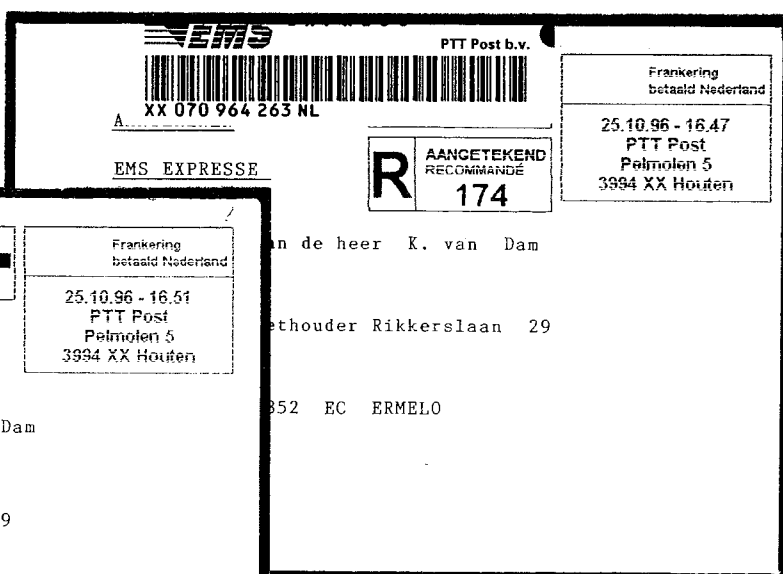
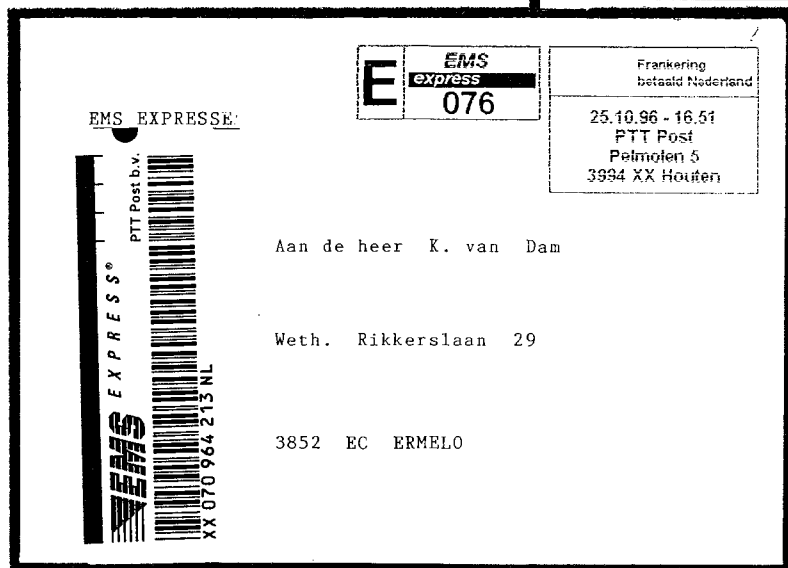
De eerste mededeling die ik over het gebruik opving klonk niet te enthousiast, de reeds genoemde registratienummers op **28.09.96** gaven ook al aan dat de APM nog maar nauwelijks was gebruikt. In de ruim zes weken dat hij voorafgaand aan de 28ste in gebruik was werden hooguit 60 stukken verzonden. Toen we op **03.10.96** weer enkele stukken verzonden waren in de tussenliggende (5) dagen slechts twee R-stukken verstuurd. En toen sloegen de verzamelaars pas echt toe, op **04.10.96** verzond één Belgische verzamelaar maar liefst ruim vijftig brieven, en hij was niet de enige die op weg naar de Tentoonstelling te Appingedam (waar de 'oude' Klüssendorf optrad) even Houten aandeed. Handelaar von Loeper biedt brieven aan met datum **19.10.96** en op **25.10.96** konden we al R 174 en E 076 signaleren. Voorlopig zijn de verzamelaars dus de grootverbruikers. Hieronder nog een aantal illustraties van dit gebruik.



Boven: nr. 015-watte??

Links: geen EMS naar België? Daar vinden we wel wat op. Nu wordt de EMS-barcode sticker weer overplakt met de rode exprespost sticker.

Twee EMS brieven op dezelfde datum (25.10.96); plakken we nu af of niet!



■ Simon J.Delfos, 03.11.1996

Resultaten veiling 89 - 21 september 1996

1	20,-	68	11,-	138	13,-	302	8,50	516	15,-	561	11,-	621	12,-
2	65,-	70	15,-	139	20,-	303	7,-	517	8,50	562	12,-	622	3,-
3	80,-	72	11,-	140	24,-	304	20,-	518	8,-	563	7,-	624	15,-
5	120,-	74	60,-	141	24,-	305	15,-	519	6,50	564	8,50	625	34,-
8	65,-	77	10,-	142	24,-	306	8,50	520	17,-	565	8,-	629	10,-
9	38,-	78	8,-	143	26,-	307	30,-	521	19,-	566	19,-	630	5,-
10	26,-	79	48,-	144	16,-	308	75,-	522	8,50	567	22,-	634	15,-
11	14,-	80	40,-	145	30,-	309	80,-	523	8,50	568	24,-	635	7,-
12	30,-	81	10,-	146	80,-	310	24,-	524	8,50	569	14,-	636	6,-
13	70,-	82	26,-	147	36,-	311	18,-	525	8,-	570	16,-	637	8,-
14	6,-	83	5,50	148	22,-	312	24,-	526	11,-	571	7,50	638	8,-
15	28,-	84	18,-	252	38,-	313	16,-	527	9,50	572	32,-	639	6,-
18	28,-	101	10,-	254	34,-	314	12,-	528	11,-	573	7,-	640	20,-
19	160,-	102	24,-	255	20,-	316	20,-	529	14,-	574	6,50	644	10,-
20	20,-	103	37,-	256	34,-	317	34,-	530	8,50	575	7,-	650	6,50
21	85,-	104	26,-	257	55,-	318	26,-	531	8,50	576	4,-	651	6,50
22	45,-	105	20,-	258	38,-	319	34,-	532	9,50	577	18,-	652	11,-
23	95,-	106	13,-	261	26,-	320	16,-	533	9,50	578	22,-	653	11,-
24	95,-	107	30,-	262	20,-	321	60,-	534	11,-	579	13,-	654	11,-
25	80,-	108	40,-	269	26,-	322	28,-	535	9,50	581	4,50	655	3,-
26	3,50	109	50,-	271	34,-	323	6,50	536	12,-	582	6,50	656	3,-
28	65,-	110	30,-	272	38,-	324	7,-	537	17,-	583	7,50	657	8,50
29	60,-	111	36,-	273	44,-	325	7,-	538	12,-	584	8,50	662	20,-
30	190,-	112	24,-	274	20,-	326	90,-	539	10,-	585	26,-	663	20,-
41	36,-	113	60,-	275	22,-	327	32,-	540	18,-	586	7,50	668	6,-
42	3,-	114	48,-	278	50,-	329	28,-	541	15,-	587	7,-	669	9,50
44	6,-	115	110,-	281	60,-	330	15,-	542	12,-	588	5,50	676	10,-
45	15,-	116	80,-	282	22,-	331	40,-	543	13,-	589	6,50	677	10,-
46	10,-	117	20,-	283	16,-	334	65,-	544	14,-	590	3,50	679	10,-
47	15,-	118	30,-	284	8,-	335	60,-	545	26,-	591	3,50	682	2,50
48	17,-	119	28,-	285	9,-	501	8,50	546	7,50	592	9,-	683	3,-
49	30,-	120	28,-	287	34,-	502	24,-	547	7,50	593	8,-	684	7,50
50	22,-	121	38,-	288	6,50	503	9,50	548	16,-	594	13,-	685	7,50
51	20,-	122	20,-	289	6,-	504	8,50	549	6,50	595	12,-	686	6,50
52	15,-	123	20,-	290	9,-	505	28,-	550	12,-	596	15,-	687	4,-
53	16,-	124	22,-	291	4,-	506	13,-	551	7,-	597	20,-	688	9,-
54	7,50	125	22,-	292	11,-	507	13,-	552	9,50	602	5,-	689	5,-
55	6,-	128	65,-	293	19,-	508	7,50	553	6,50	603	7,-	690	3,-
56	6,-	129	48,-	294	14,-	509	8,50	554	5,50	605	4,-	691	8,50
57	6,-	130	28,-	296	32,-	510	7,50	555	12,-	606	12,-	692	6,-
58	7,50	131	20,-	297	11,-	511	46,-	556	5,50	610	4,-		
59	20,-	132	22,-	298	8,-	512	26,-	557	9,50	611	4,-		
63	20,-	133	180,-	299	28,-	513	15,-	558	8,-	613	12,-		
64	7,-	134	160,-	300	10,-	514	15,-	559	7,50	617	30,-		
66	15,-	135	70,-	301	26,-	515	15,-	560	11,-	619	17,-		

	Rolzegels	AS/LS	Postzegelboekjes	Totaal
Zaal	30 (R/ 6=20,0%)	44 (R/ 11=25,0%)	48 (R/ 4= 8,3%)	122 (R/ 21=17,2%)
Schriftelijk	88 (R/ 24=27,3%)	-	192 (R/ 47=24,5%)	280 (R/ 71=25,4%)
Totaal	118 (R/ 30=25,4%)*	44 (R/ 11=25,0%)	240 (R/ 51=21,3%)	402 (R/ 92=22,9%)

* 118 rolzegelkavels werden in totaal ingezet, waarvan er 30 (oftewel 25,4%) retour gingen.
De opbrengst van de **310** verkochte kavels bedroeg Fl. **7.183,50**.

Veiling 90, 14 december 1996 te Rotterdam

Op onderstaande kavels kan ook schriftelijk geboden worden, zie hiervoor de schriftelijke veiling.
De biedingen dienen uiterlijk op *woensdag 11 december* a.s. in het bezit te zijn van: de heer E. Jekel, Lijsterbeslaan 84, 2282 LM Rijswijk.

Graag gebruik maken van de speciale biedlijsten en let U op de daarop vermelde biedintervallen.

Wanneer u meer dan één biedlijst instuurt graag de lijstjes voorzien van een volgnummer. Zo u daar geen bezwaar tegen heeft graag ook uw telefoonnummer vermelden.

ROLZEGELS NEDERLAND (kat.w. volgens de speciaal catalogus Rolzegels, Automaatstroken en Automaatzegels 1996)

kavel	kat.w	inzet	omschrijving
1	50,-		177RO;paar;versneden aut.z. 6mm.;zeer duidelijke pen-afdruk; RR.
2	30,-	12,-	177RO;paar aut.z. gestempeld + 178RO;paar uit aut. postfris;eigenaarsstempeltje achterop.
3	150,-	46,-	461Ra;8-strip(gev.3+5);nr.430 op 2e z.
4	305,-	65,-	461Rb(235) + 461Rc(265) + 468R(940);5-strips.
5	21,-	9,50	461Rb(580);aut.z. + 465RO;paar uit aut. gest. 11-IX-64 + 520RO;versneden aut.z.(4mm.).
6	85,-		617RO(245);aut.z. versneden 11mm. + 617RO banderol met beginz. + idem met eindz. opdruk PTT 1000 enz.
7	180,-	44,-	617R + 618Rc;beginstr.n van 10 + 619Rd(650);9-strip.
8	400,-	100,-	618Rc;5-strip;nr.045.
9	400,-	130,-	621Ra1;5-strip;nr.665 + 621Rc;5-strip;nr.740.
10	lp	100,-	621Rb;5-strip;nr.230.
11	120,-		621Rb(190) + 621Rd(155) + 621Rg(760) + 628Rb(170) + 630Rb(025);gestempelde 5-str. + 629Rb(125) + 633(260); gestempelde 3-strips.
12	800,-	200,-	623Rb; los zegel;nr.210; R!
13	300,-	85,-	628Rb;5-strip;nr.175.
14	±70,-	22,-	632Rc(265/270-2x de 2 gezakt);10-strip.
15	500,-	200,-	925R;5-strip;nr.160.
16	50,-	20,-	942Rb(145/150);10-strip.
17	70,-	24,-	944Rc(330/335);6-strip + aansl. 5-strip(340).
18	180,-	20,-	944Rc2(785-775);15-strip.
19	500,-	170,-	971R;5-strip;nr.025.
20	195,-	50,-	1010R(035) + 1011R(eindstr.);5-strips + 1011R(335);los z.
21	70,-	28,-	1245R;10-strip;verkeerd genummerd;445/550.
22	360,-	85,-	1307/1308R;5-strip;nrs.340 en 340.
23	80,-	20,-	1322RO;11-strip.
24	360,-	90,-	1330/1331/1332RO;11-strips.
25	360,-	90,-	1335/1336/1337RO;11-strips.
26		36,-	1491R(0465 A/0470 A)10-strips;losstaande A.
27		80,-	1491R(0660 A/0665 A/0670 A);15-strip;losstaande A.

28	170,-		Stockboek met 5-en 6-strips Nederl. **;nominaal ruim f.175,-
29	30,-		Duitsland: Banderollen van rolzegels;tientallen verschillende.
30	1000,-DM	50,-	DDR;rolz. 704B in 11-strips;ca. 500 zegels.

LOKETSTROKEN NEDERLAND

51	3,-		Drukwerkbrieff met FM000 Hla/groot uur dd.16.04.81 15; w:0055; gecodeerd.
52	8,-		80 verschillende FRAMA LS Teststroken ** (diverse nrs. niet meer in gebruik.
53	5,-		Stockboek met 50 versch. FRAMA Portstroken; '79-'81.

AUTOMAATSTROKEN NEDERLAND

(indien vermeld: kat.w. volgens de speciaal catalogus Rolzegels- Automaatstroken en Automaatzegels 1996)

kavel	kat.w.	inzet	omschrijving
54	5,-		AS Klüssendorf: POSTAUMAAAT FDC's van de eerste zes machines; 22-VIII-1989.
55	40,-		PTT set eerste 14 waarden **(1989); alle met rugnummer type 1a/1/4.
56	40,-		idem kavel 55.
57	70,-		Komplete PTT set 30 w.**; alle met rugnr.type 2a/L7 (+ 3 kwitanties Katwijk Jeugdfil. 10/70/160).
58	9,-		AS w:550** met rugnr. type 1a/L4 (0300).
59	11,-		AS w:550** met rugnr. type 2a/L7 (1655).
60	lp		Teststrook AS1; ruitjespap. / glanz.gom; aand. *075**.
61	lp		Teststrook AS2; blanco / gom dof; aand. 225 **.
62	lp		Teststrook AS2; blanco / gom dof; aand. 250 **.
63	lp		Teststrook AS2; blanco / gom dof; zonder aand.
64	lp		Teststrook AS3; blanco / gom glans; aand. 080 **.
65	25,-		AS** zonder waardeopdruk.
66	201,40	60,-	Komplete set 12w.** periode IV uit kleine aut. Utrecht (17/18-05-94) met zeer fraaie zwart/rode waardeopdruk.
67	12,-		29 verschillende waarden gestempeld (5 met rugnr.).
68	8,-		Roermond(gut.nr.08) kleine set** (55+65+75) met ED-kwitantie van 1,95 (ED=28.05.90).
69	5,-		Roermond blanco Env. met w:075 EDst.28.V.90 12 + ED-kwitantie.
70	10,-		Testkwitantie Roermond ED.28.05.90.
71	40,-		Roermond; controle wisselgeld en uitgegeven stroken dd. 11.05.94(= ± 1 maand voor LD!); zeldzaam.
72	80,-		Roermond LD 15,06,94; <u>waardemisdruk 019 **</u> met kwitantie f.0,10.
73	16,-		Kleine set met rechtsstaande rugurs. 055(1210) + 065(0590) + 075(0925) **.
74	40,-		AS met rechtsstaand rugnr.;w:100** (1705).
75	120,-		AS met rechtsstaand rugnr.;w:120** (1080).
76	110,-		AS met rechtsstaand rugnr.;w:140** (0810).
77	120,-		AS met rechtsstaand rugnr.;w:450** (1020).
78	240,-		AS met rechtsstaand rugnr.;w:500** (1950).

79	80,-	20,-	AS met rechtsstaand rugnr.; w:700** (1610). AS FRAMA:
80	3,-		Houten AS w:0005 EDst. 08.07.1996.
81	3,50		Houten AS w:0010 EDst. 08.07.1996.
82	18,-		Houten AS tariefset 70/80/100 EDst. 08.07.96; zeldzaam.
AUTOMAATSTROKEN BUITENLAND			
(indien vermeld: kat.w. in DM volgens Michel ATM-Spezial-Katalog 1994)			
83	2,50		Duitsland: 16x ATM(w:**10) op Quitting gepl.; Stand-Ort 01(Gronau 1); verloop in bedrukking en lengte van Q.; 1987/88.
84	7,-		Luxemburg: 1e uitg. P2505/2506/2507 op 3 geill.FDC's (22.5.86) in knopw.sets (06.00/10.00/12.00).
85	15,-	3,50	Noorwegen: AS 3.1.b tariefset 210/250/350/400 op blanco FDC; st.Oslo 16.10.86.
86	8,-	+	Finland:brf. uit Helsinki met AS fr.(uit aut.) 0120 + 0020+0010;vroege datum -4-5.82!
87	18,90	4,-	Engeland: AS1.1; set 12½/16 **:smalle nullen.
88	19,60	5,-	,, AS1.2; set 3½/12½/16 **:brede nullen.
89	21,60	4,-	Australië: uitg.Kangoeroe(1985) AS 3+4.1/4.8 (9st.) w: 00.01**.
90	21,60	4,-	,, 3e uitg.(Vogelbekdier)1987; AS 5+6.1/6.8 (9st.) w: 00.01**.
91	21,60	4,-	,, 4e uitg.(Ameisenigel)1987; AS 8+9.2/9.9 (9st.); w: 00.01**.

POSTZEGEL- en AUTOMAATBOEKJES NEDERLAND

(volgens de Speciaalkatalogus De Rooy 1994)

kavel	kat.w.	inzet	omschrijving
101	65,-	14,-	1H1-reg.str.a (1.5mm); paskruis versch. / ged.gesn.
102	60,-	12,-	1H5-reg.str.b; ged.geperforeerd.
103	35,-	+	1H7; ged.gesn. luxe.
104	65,-	+	1H10; paskruis naar rechts versch. / ged.gesn.
105	50,-	+	2H3; ged.gesn. luxe.
106	15,-		2H8; zegelinhoud scheef weggesneden (z's volgend boekje niet in zicht).
107	85,-	16,-	2H19; paskruis versch. naar onder.
108	95,-	+	2Mx; schitterende zegelverschuiving 1.8mm ; luxe.
109	32,50+	18,-	4z; ged.geperft.; luxe.
110	32,50+	18,-	idem kavel 109.
111	80,-	20,-	5u;zegelinhoud niet ingeplakt geweest.
112	80,-	20,-	idem kavel 111.
113	1100,-	650,-	6a; VERSNIJDING type C (vlekje op kaff / kaff iets smoezelig).
114	130,-	26,-	6ffqS-Tb.
115	1500,-	900,-	9b; VERSNIJDING type B; achterzijde tekstdeel gedeeltelijk zonder gom.
116	1500,-	900,-	9cF; VERSNIJDING type B.
117	200,-	50,-	9e.
118	90,-	18,-	9g; kader versch. naar onder.
119	60,-	14,-	9h.

120	90,-	26,-	10aD;kaftpaar met voll.smijlijn 12mm.
121	80,-	16,-	12a; plft. 0.2 "kei"; luxe.
122	90,-	16,-	13a.
123	16,-	16,-	18a; kaftpaar met TB en cyl.voeg op de afsnijding.
124	14,-	14,-	18b; kaftpaar met cyl.voeg op de afsnijding.
125	25,-	9,-	18bV-Tb.
126	47,-	16,-	19a; zegelinhoud niet ingeplakt geweest.
127	47,-	16,-	idem kavel 126.
128	47,50	18,-	19a-Tb;zegelinh. niet ingeplakt geweest.
129	47,-	17,-	19a; zegelinh. niet ingepl.gew.; plft. o.6 miniem groen-blauw puntje in 5.
130	49,-	18,-	19a; zegelinh. niet ingepl.gew.; plft. b.2 oranje stipes boven zegel links.
131	47,-	17,-	19a; zegelinh.niet ingepl.gew.; plft. b.1 wit stipje in X.
132	47,-	17,-	19a; zegelinh.niet ingepl.gew.; plft. T wit stipje in 5 van 35.
133	47,-	17,-	19a; zegelinh.niet ingepl.gew.; plft. o.2 wit stipje in bals van 5.
134	47,50	18,-	19a-Tb; zegelinh.niet ingepl.gew.
135	56,-	16,-	36; zegelinh.niet ingepl.gew.
136	10,-	10,-	43c + 47a met kaffopdruk 20-jarig Jubileum Postaanmaat 1973-1993.

POSTZEGELBOEKJES BUITENLAND

137	18,-		Duitsland-W.Berlijn: nr.14.
138	34,-		,, nr.15.
139	60,-		Engeland: FA TB (10p); TESTboekje; smoezelig door gebruik.
140	300,-	Kr	Groenland: H1.
141	30,-		Philippijnen: nr.22.
142	1600,-	Kr	Zweden: H41cc; zeldzaam.
143	380,-	Kr	,, H80;1946;Alfred Nobel.
144	65,-	Kr	,, H89;1949;Lingluden.
145	100,-	Kr	,, H124;1958;Selma Lagerlof.
146	80,-	Kr	,, H130;1959;Arrhenius.
147	80,-	Kr	,, H146;1962;100j. Kommunallagarna.

SCHRIFTELIJKE VEILING

De volgende kavels worden schriftelijk geveld. De kavels zijn te bezichtigen op de bijeenkomst van 14 december.

De schriftelijke biedingen dienen uiterlijk op 20 december 1996 in het bezit te zijn van de heer E.Jekel, Lijsterbeslaan 84, 2282 LM Rijswijk.

Bij voorkeur onze speciale biedlijsten gebruiken, ze worden op verzoek toegezonden.

Denkt U om de gebruikelijke biedintervallen!

ROLZEGELS NEDERLAND (kat.w. volgens de speciaal catalogus Rolzegels,

Automaatstroken en Automaatzegels 1996)

kavel kat.w inzet omschrijving

251 ±27,- 5,- 461Rb(700) + 468R(650)versn. + 794(885);losse z's.

252	162,-	9,-	461Rc(735) + 618Re(155); 3-strips.	294	24,-	794Re(375 en 380); 2x3-strip + 794Re(385 en 390); 2x paar + 3x794Ra(0Rb); losse z's z.nr.
253	275,-	55,-	468R; 5-strip; nr. 350 op z.2.	295	6,-	794Rf1(860) + 794Rf2(020); 5-strips.
254	285,-	60,-	617R(035)gev. + 621Rg(060)gev. + 623Rd(205) + 923Rf1(865) + 923Rf2(055); 5-strips + 923Ra(400); los z.	296	40,-	925R(150) + 971R(055) + 990R(160) + 1007R(010) + 1009R(165) + 1010R(250) + 1011R(485) + 1030R(390); losse z.
255	35,-	16,-	618Ra(255); aut.z.	297	24,-	941R; beginstrip van 11(gev. 5 + 6).
256	40,- +	8,-	618Ra(920) + 620Ra1(455) + 794Rf1(025); paren.	298	14,-	941R(370) gom wit + 941R(455) gom crème; 5-strips.
257	140,-	40,-	618Rb2(785) + 619Rb(035); 5-strips.	299	65,-	941R(715)crème + 941R(155)wit + 942Ra(020) + 942Rb(300) + 943Ra(300) + 943Rb(910); 5-strips.
258	20,-	20,-	618Rc(105)gev. + 619Rc(045) + 619Rd(005)gev. + 621Rg(060)gev. + 623Rd(425) + 623Rf1 raster 60!!(035); gest. 5-strips.	300	105,-	941R(935)crème + 941R(060)wit + 942Ra(345) + 942Rb(060)ribbel; 5-strips.
259	± 330,-	60,-	618Rc(825) + Rd(830 op z.4) + Re(705 op z.3) + Rf2(750); 5-strips	301	55,-	941R(660) + 942Ra(990) + 943Ra(365) + 944Rc2(015); 5-strips.
260	60,-	14,-	619Rd; 5-strip; nr. 550.	302	± 90,-	942Ra; beginstrip van 11; gev. 5 + 5 + 1.
261	25,-	10,-	621Ra(955); aut.zegel.	303	80,-	943Ra(415); 5-strip + 943Ra(590); 3-strip met las.
262	212,50	44,-	621Ra(055 op z.2) + 621Rc(315 op z.2) + 794Re(015 op z.2); 3-strips.	304	46,-	943Ra(400) + 943Rb(045); 5-strips.
263	90,-	15,-	621Ra1(155); 3-strip; beschadigd + 623Rf1; 5-strip; nr. 365.	305	36,-	943Rc(685) + 943Rd(535) + 943Re(845); 5-strips.
264	60,-	8,-	621Rd(745) + 621Rg(080); 5-strips.	306	40,-	943Rc(050) + 943Rd(970) + 943Re(260) + 943Rf(325); 5-strips.
265	30,-	3,-	623Rf; 2x 5-strip; nr. 010 en 185.	307	30,-	944Ra(260) + 944Rb(140) + 944Rc1(410); 5-strips.
266	225,-	26,-	624Ra(205) + 630Ra(365) + 633Ra(930) + 634Rb(225) + 634Ra(040); losse zegels.	308	32,-	944Ra(290) + 944Rb(990) + 944Rc2(045); 5-strips.
267	20,-	20,-	624Rc(435); 5-strip; misvorm cijfer + Abklatlach cijfers.	309	70,-	944Rc1-6-strip(785/790) + idem 5-strip(105).
268	110,-	17,-	624Rc(095) + 627Rb(050) + 630Rb(425) + 630Rc(290); 5-strips.	310	± 60,-	944Rc2; 5 opéén uit aut.; versneden; nr. 865.
269	80,-	80,-	624Rc(865) + 627Re(475) + 628Rc(470) + 628Rc(230) + 630Rb(290) + 630Rd(005); gestempelde 5-strips.	311	60,-	945Ra(330) + 945Rb(135) + 945Rc(875) + 945Rc(965) ribbel; 5-strips.
270	300,-	13,-	627Ra; 4x los zegel; nr. 020/025/030/140.	312	± 70,-	945Ra(030 op z.1) + 945Rb(030) + 945Rc(405)ribbel; gev.; 5-strips + 945Rc(865/860) + 945Rc(770/765)ribbel; 6-str.
271	225,-	12,-	627Ra(015) + 628Ra(465) + 633Ra(710); losse z's.	313	55,-	945Ra(195) + 945Rb(055) + 945Rc(490); 5-strips.
272	75,-	10,-	627Rb; 5-strip; nr. 375 op z.4.	315	115,-	946Ra(420) + 947Ra(250) + 947Rb(050) + 948Ra(425) + 949Ra(485) + 950Ra(310); 5-strips.
273	75,-	24,-	627Rc; 5-strip; nr. 195.	316	20,-	946Rb + 947Rc + 948Rb + 950Rb; beginstr. van 6.
274	45,-	10,-	627Rd(110) + 632Rc(115); 3-strips.	317	18,-	947Rb(210/205) + 948Ra(200/195); 6-strips + 951R; beginstrip van 6.
275	80,-	24,-	627Re; 5-strip; nr. 475.	318	28,-	952Ra(335) + 952Rb(070); 5-strips.
276	160,-	60,-	628Ra(265) + 628Re(290); aut.zegels.	319	26,-	952Ra(365) + 952Rb(430) + 952Rc(090); 5-strips.
277	175,-	20,-	628Rb(400) + 629Ra(155); losse z's.	320	± 250,- +	952Rb; 4x 6-strip + 952Rc; 2x 6-strip.
278	300,-	80,-	628Rc; 5-strip; nr. 355.	321	50,-	952Rb(110) + 953Ra(420) + 953Ra(225) + 956Ra(425) + 956Ra(105); 5-strips.
279	300,-	44,-	628Re; 5-strip; nr. 045 op z.3.	322	50,-	952Rb(250) + 953Ra(105) + 954Ra(345) + 955Ra(250) + 956Ra(010); 5-strips.
280	350,-	70,-	629Rb(010); 3-strip.	323	40,-	952Rb(055) + 953Ra(025) + 956Ra(245); 5-strips.
281	1000,-	300,-	629Rb; 5-strip; nr. 300.	324	30,-	952Rc(425) + 952Re(285) + 955Rc(285) + 956Rd(285); 5-strips; nom. 32,50.
282	80,-	24,-	629Rd; 5-strip; nr. 100.	325	26,-	952Re(390) + 955Rc(390) + 956Rd(390); 5-strips.
283	80,-	12,-	630Rc; 5-strip; nr. 005 op z.3.	326	60,-	952Re + 955Re + 956Rd; 10-strips (gev. 5 + 5).
284	150,-	30,-	632Ra; 5-strip; nr. 125; met potl. beschr.	327	270,- +	953Ra; 6x 6-strip.
285	150,-	50,-	632Ra; 5-strip; nr. 470.	328	270,- +	954Ra; 6x 6-strip.
286	80,-	18,-	632Rb; 5-strip; nr. 490.	329	145,-	955Ra(440) + 955Rb1(265) + 955Rb2(310) + 955Rd(265); 5-strips.
287	80,-	36,-	632Rc(405) + 633Ra(475) + 633Rd(045) + 634Rb(190) + 634Rc(465); gestempelde 5-strips.	330	160,- +	955Rb2; 4x 6-strip.
288	200,-	60,-	633Ra; 5-strip; nr. 255.	331	250,- +	956Ra; 5x 6-strip.
289	200,-	32,-	633Rc(140) + 633Rd(165) + 634Rb(280) + 634Rc(315); 5-strips.	332	135,-	990R(220) + 1007(230) + 1009R(065); 5-strips.
290	150,-	40,-	636Ra(215); los zegel.	333	107,50	990R(450) + 1007(035); 5-strips + 1030R(360); los z.
291	± 80,-	24,-	643Rf(770/765); 10-str. (gev. 5 + 5) + 643Rf(490/485); 6-strip.	334	170,-	1010R(435) + 1011R(145); 5-strips.
292	200,-	65,-	794Ra; 5-strip; nr. 085.			
293	50,-	15,-	794Rd; 5-strip; nr. 215.			

335	48,-	15,-	1030R(290) + 1064Ra(280) + 1064(080) + 1064Rc(060) + 1067R(400); 5-strips.	367	199,-	60,-	idem kavel 366.
336	± 30,-	16,-	1108Rb + 1110Rb + 1111Rb + 1112Rb + 1113Ra + 1115Ra; beginstrips van 6.	368	30,-	12,-	1367R(04825/04820); 10-strip gev. 5 + 5.
337	35,-	26,-	1108Rc(0690/0695) + 1108R(0175A/0180A) + 1115Rc(0520A/0525A) + 1115Ra(0185A/0190A) + 1117Rb(0215A/0220A); 10-strips gev. 5 + 5.	369	104,-	36,-	1368R + 1369R + 1474R + 1480R; 10-strips gev. 5 + 5 + 1411Rb; 5-strip.
338	4,50	4,50	1108Rd; beginstr. (6) + 5 + eindstr. (5); gom crème-glad/pap. UV donker/coat.wit/cijf. 2.8 + 1109Rc (0010A h.2.2) + 1109Rc(0035A h.3); 5-strips.	370	24,-	24,-	1489Rb; beginstr. (6) + 5 + 6 + eindstr. (5) zelfde rol; gom-crème/rib; pap. UV matig donker; coat.dof; h = 2,8mm.
339	10,-	10,-	1109Rc; beginstr. (6) + 5 + 6 + eindstr. (5); gom-dof/crème; pap.wit; cijf. 2.1 + 1109Rc idem; gom-crème/rib; pap. UV wit; coat.wit; cijf. 2mm.	371	24,-	24,-	1489Rb; beginstr. (6) + 5 + 6 + eindstr. (5) zelfde rol; gom-crème/glad; pap. UV wit; coat.dof; h = ± 2,8mm.
340	7,50	7,50	1110Rc; beginstr. (6) + 5 + 6 + eindstr. (5); gom-crème/rib; pap. UV wit; coat.dof; cijf. ± 3mm.	372	24,-	24,-	1489Rb; beginstr. (6) + 5 + 6 + eindstr. (5) zelfde rol; gom-crème/glad; pap. UV matig donker; coat.dof; h = ± 3mm.
341	44,-	16,-	1111Ra(635) + 1111Ra(910) + 1112Ra(785) + 1113Ra(400) + 1114Ra(905) + 1115Ra(905); 5-strips.	373	24,-	24,-	1489Rb; beginstr. (6) + 5 + 6 + eindstr. (5) zelfde rol; gom-crème/glad; pap. UV wit; coat.dof; h = ± 2,5mm.
343	35,- +	20,-	1111Rb(200) + 1112Ra(660) + 1113Ra(190) + 1113Ra(195) + 1115Ra(135); 5-strips + 1115Ra(405/400); 6-strip.	374	24,-	24,-	1489Rb; beginstr. (6) + 5 + 6 + eindstr. (5) zelfde rol; gom-crème/glad; pap. UV wit; coat.dof; h = ± 2,4mm.
344	6,-	6,-	1113Rb(09990/09985); 10-str. gev. 5 + 5.	375	24,-	24,-	1489Rb; beginstr. (6) + 5 + 6 + eindstr. (5) zelfde rol; gom-crème/glad; pap. UV matig donker; coat.dof; h = ± 3,2mm.
345	60,-	20,-	1114Rc(00055) + 1114Re(04565); 5-strips.	376	15,-	15,-	1489Rb; 5 opéénv. z. uit aut.; coating dof; nr. 0340A.
346	70,-	24,-	1114Re(04050); 5-strip + 1114Rf(07660/07655); 10-str. gev. 5 + 5.	377	28,-	28,-	1491R; beginstr. (6) + 5 + 6 + eindstr. (5) zelfde rol; gom-crème/glad; pap. UV matig donker; coat.wit; h = ± 3,5 vooroverhellend.
347	25,- +	6,-	1114Rf(05400/05395); 55K5,6-strip.	379	36,-	36,-	1491R(0845 A/0850 A); 10-strip; losstaande A.
348	15,-	15,-	1117Ra; 5 opéénv. z. uit aut.; nr. 0815A.	380	28,-	28,-	1491R; beginstr. (6) + 5 + 6 + eindstr. (5) zelfde rol; gom-crème/glad; pap.wit; coat.wit; h = ± 3,2mm.
349	17,-	17,-	1117Rb; 6 opéénv. z. uit aut.; nrs. 0545A/0550A vooroverhellend.	381	18,-	18,-	1491R(0460 A); 5-strip; losstaande A.
350,-	22,-	22,-	1117Rb(0015A/0020A); 10-str.; gom crème/glad; pap. UV wit; coat.dof; h 2,4 + 1117Rb; 10-str.; pap. UV donker; h ± 2,5.	382	18,-	18,-	1491R(0815 A); 5-strip; losstaande A.
351	26,-	26,-	1117Rb(0735A/0740A); 10-str.; 2x met Abklatsch + idem 5-strip(0730A) met Abklatsch.	383	15,-	15,-	1491R(0010A); 5-str.; gom-crème/glad; pap. UV matig donker; coat.wit; h = ± 3,2mm + 1491R(0010A h = ± 3,3mm.); 5-strip.
352	19,-	19,-	1117Rb; beginstr(6) + 5 + 6 + eindstr. (5) zelfde rol; gom-crème/rib; pap. UV wit; coat.wit; h = ± 2,4.	384	19,-	19,-	1494Rb(0015A/0020A); 10-str.; gom-crème/glad; pap. UV donker; coat.dof; h = ± 2,7mm.
353	10,-	10,-	1117Rb(0010A); 5-str.; gom-crème/rib; pap. UV matig donker; coat.wit; cijf. achterover hel. + 1117Rb(0010A); 5-str.; gom-wit/glad; pap. UV wit; coat.wit; cijf. h = ± 2,4 achteroverh.	385	42,-	42,-	1494Rb; beginstr. (6) + 5 + 6 + eindstr. (5) zelfde rol; gom-wit; pap. vrij doorzichtig UV donker; coat.wit; h = ± 2,8.
354	± 150,-	40,-	1238Ra; 6x beginstrip van 6.	386	10,-	10,-	1494Rb(0010A); 5-strip; gom-crème/glad; pap. UV donker; coat.dof; h = ± 2,7mm.
355	± 125,-	48,-	1238Ra + 1239Ra + 1241R + 1244R + 1245R + 1246R; 6-strips.	387	40,-	40,-	T3; 5-strip met LAS.
356	55,-	28,-	1238Ra(515) + 1241R(745) + 1241R(935) + 1246R(490); 5-strips.	388	40,-	40,-	T4; 5-strip.
357	240,-	60,-	1239Ra + 1240Ra + 1243R; 10-strips gev. 5 + 5.	389	60,-	10,-	T8; los z. blauw.
358	52,-	36,-	1239Ra(175) + 1244R(965) + 1245Ra(415) + 1245Ra(925); 5-strips.	390	120,-	70,-	T8 blauw; paar uit aut./gesneden; RR!
359	220,-	50,-	1240Ra + 1243R; 10-strips gev. 5 + 5.	391	± 68,-	20,-	T16 + T17(755) + T18(300); 5-strips.
360	360,-	85,-	1307R(520) + 1308R(790); 5-strips.	392	65,-	20,-	T17(765/770); 10-str. gev. 5 + 5.
361	150,-	48,-	1312R + 1323R + 1346R; 10-str. gev. 5 + 5.	393	50,-	14,-	T17(180) + T18(415); 5-strips.
362	150,-	48,-	idem kavel 361.	394	50,-	14,-	T18(735/730); 10-strip gev. 5 + 5.
363	160,-	44,-	1322R(825) + 1354R(04895); 5-strips.	395	80,-	80,-	PK10 blauw.
364	288,-	70,-	1354R + 1355R + 1356R; 10-strips gev. 5 + 5.	396	80,-	80,-	PK13 bruin.
365	118,-	38,-	1355R + 1356R + 1380R; 10-strips gev. 5 + 5.	397	50,-	50,-	P2.
366	199,-	60,-	1359R + 1360R + 1361R + 1362R; 10-strips gev. 5 + 5.	398	50,-	50,-	PZ2.

 Inzendingen voor de volgende veiling tot 6 januari 1997 aan onderstaande adressen:

Rolzegels Nederland:

J.D.Nijssen, Graaf Hermanstraat 23, 5431 GR Cuijk

Rolzegels Buitenland:

H.J.T.Bos, Naxosdreef 79, 3562 JC Utrecht

Automaat- en Loketstroken:

S.J.Delfos, Chopinstraat 2, 3533 EM Utrecht

Postzegelboekjes:

G.H.A. van Nuenen, Galjoenstraat 79, 1503 AP Zaandam

Uw inzendingen dienen vergezeld te zijn van een duidelijke opgave van de in-gezonden kavels, bij voorkeur met opgave van de door u gewenste inzetbedragen!

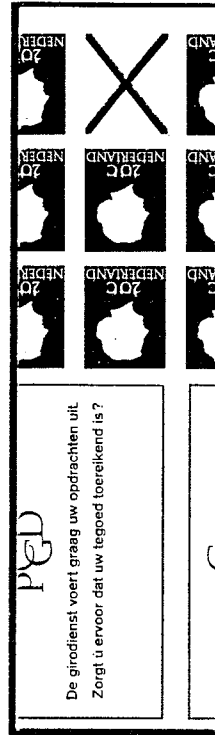
U kunt ook inzendingen meenemen op de *bijeenkomst van 14 december* aanstaande. Inzendingen voor de verschillende rubrieken (rolzegels - AS/LS - postzegelboekjes) dan met afzonderlijke inzendopgave inleveren!

Voor inlichtingen betreffende de veilingen kunt u terecht bij:

G.H.A. van Nuenen, Galjoenstraat 79, 1503 AP Zaandam, Telefoon: (075) 6171345

 NOTA BENE: ER IS DRINGEND BEHOEFTE AAN GOEDE KAVELS VOOR DE KOMENDE VEILINGEN.

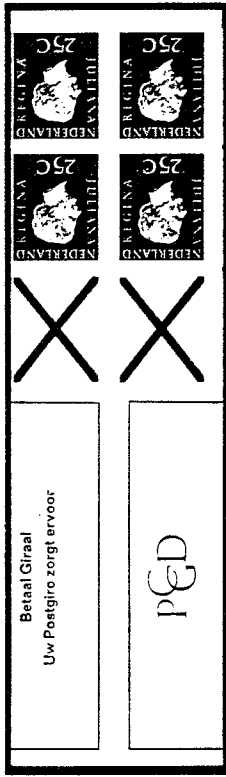
 NOTA BENE 2 : BETALING VAN SCHRIFTELIJK TOEGEWEZEN KAVELS WIL NOG WEL EENS OP ZICH LATEN WACHTEN! HIERMEE WORDT EEN VLOTTE AFWIKKELING ERNSTIG BELEMMEERD!! ER KAN NIET AAN INZENDERS WORDEN UITBETAALD WANNEER KOPERS NOG NIET HEBBEN BETAALD!



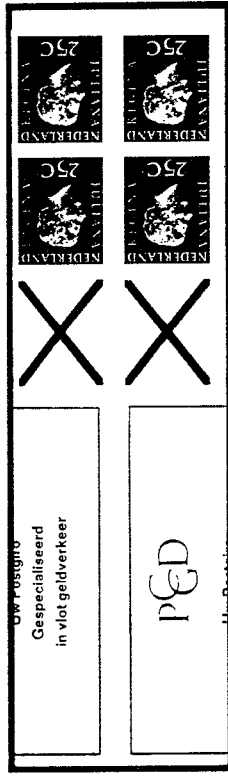
kavel 113



kavel 108



kavel 115



kavel 116



kavel 142



kavel 395



kavel 397

WBC MIDDEN-OOSTEN

Medewerking gevraagd !!!

Wulf Horst heeft zich aan een enorme klus gewaagd. Hij streeft ernaar komend jaar één aflevering van de World Booklet Catalogue te vervaardigen, waarin alle landen van het Midden-Oosten een plaats vinden. Er zal daarom komend jaar ook maar één bulletin met een WBC-aflevering verschijnen. Maar die krijgt dan ook zo'n 36 pagina's!!

Wulf zoekt nog wat gegevens en vraagt leden die er iets van hebben zich met hem in verbinding te stellen. Zijn adres is: Jakobistrasse 20, D-30163 Hannover. Of eventueel via mij.

- * PALESTINA. Beschrijvingen en afbeeldingen (fotokopieën) van advertenties op kaft en tussenblaadjes van nr 1.4, 1.5, 1.7. Nummer 1.2 en 1.3 waren voor een deel al beschreven in THE BOOKLET. Verder nog 2.1, 2.3, 2.4 en 2.5.
- * INTERIM PERIODE. Wulf kent alleen de Hankin-uitgifte. Kent iemand nog andere?
- * ISRAËL. Beschrijving/foto's van boekje 2c. Vertaling (alleen slogans) van puur hebreeuwse advertenties. Verklaring van kat.nummers op de achterzijde.
- * SAUDI-ARABIË. Wie heeft er wat van?
- * JEMEN: Er moet wat zijn. Wie?
- * Wie beschikt over een recente YVERT-KATALOGUS, waar de Midden-Oosten landen in staan? Wulf vraagt dan wat nummers.

Walter de Rooy

